

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ОСВІТНЬО- ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«ЕКОНОМІКА»

Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю № 051 Економіка
галузі знань № 05 Соціальні та поведінкові науки
Кваліфікація: бакалавр з економіки

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ
РАДОЮ

Голова вченої ради

/ В.І. Ладика /

(протокол № 10 від « 26 » 04 2021р.)

Освітня програма вводиться в дію з 01.09 2021 р.

Ректор / В.І. Ладика /

(казівка № 267 від « 18 » 06 2021 р.)

Суми – 2021 р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми

Проектна група у складі:

Голова проектної групи

к. е. н., доцент, доцент кафедри економіки та підприємництва

О. М. Ковальова

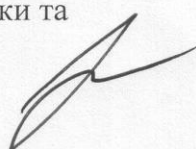
Члени проектної групи

к. е. н., професор, декан факультету економіки і менеджменту

Н. І. Строченко

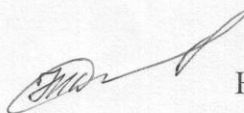
к. е. н., доцент, доцент кафедри економіки та підприємництва

І. І. Коблянська

Розглянуто та схвалено на розширеному засіданні кафедри за участі студентського активу та стейкхолдерів протокол № 9 від 19 березня 2021р.

Начальник навчального відділу

Н. В. Колодненко

Завідувач відділу якості, ліцензування та акредитації, к.е.н., доцент

І. Д. Скляр

Проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к.е.н., професор

В. М. Жмайлов

Схвалено на засіданні вченої ради факультету економіки і менеджменту від 09.04. 2021 р., протокол № 6

Голова вченої ради факультету економіки і менеджменту к.е.н., професор

Н.І. Строченко

ПЕРЕДМОВА

Сьогодні економіка стала нероздільною частиною усіх сфер життєдіяльності суспільства загалом, та людини, зокрема. Без знання економічної науки в наш час не може існувати не лише жодне підприємство, виробництво, але і держава. В умовах ринкової економіки постійно зростають вимоги до підвищення рівня професійної підготовки фахівців з економіки.

Підготовка фахівців з економіки проводиться в університеті з 1977 року. Сьогодні в галузі економіки та підприємництва в університеті проводиться підготовка за освітньо-кваліфікаційними рівнями: молодшого спеціаліста (у технікумах і коледжах), бакалавра та магістра.

Навчальним планом підготовки бакалаврів зі спеціальності «Економіка» передбачена ґрунтовна гуманітарна, природничо-наукова та загальноекономічна підготовка.

Загальнопрофесійні дисципліни дозволяють студентам оволодіти знаннями в області економічної теорії, статистики, бухгалтерського обліку і аудиту, економічного аналізу, планування, світової економіки і міжнародних економічних відносин, менеджменту, маркетингу, фінансів, економіки підприємства.

Процес навчання ґрунтується на широкому використанні методів активізації всіх видів лекційних і практичних занять, дослідженні досвіду провідних суб'єктів підприємництва. Вільний вибір 25 % дисциплін за спеціальністю «Економіка», а також можливість обрання дисциплін соціально-психологічного, технологічного та правового спрямування, поглиблене вивчення іноземних мов та інформаційних технологій дозволить реалізувати студентам свої вподобання та дасть можливість поглибити здібності для реалізації у майбутній діяльності.

Освітньо-професійна програма розроблена на основі Стандарту вищої освіти України: перший (бакалаврський) рівень, галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальність: 051 «Економіка», який затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 13.11.2018 р. № 1244.

Стандарт розроблено членами підкомісії зі спеціальності 051 «Економіка» Науково-методичної комісії № 6 з бізнесу, управління та права сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України.

Підготовка бакалаврів спрямована на підготовку кваліфікованих професіоналів з економіки, які володіють сучасним економічним мисленням і компетентностями, що визнаються професійним ринком, прикладними навичками виконання дослідницьких проєктів, вирішення практичних кейсів з управлінськими завданнями щодо проблем функціонування і розвитку економічних систем різного рівня.

Фахова експертиза проведена зовнішніми стейкхолдерами:

Зельська Наталія Вікторівна - керівник відділу планування напрямку рослинництво, ПрАТ «МХП»;

Гончаренко Наталія Петрівна - провідний економіст, ПрАТ «МХП»,

Агаджанова-Гонсалес Олена - менеджер міжнародних проектів Латифундист Медіа, м.Суми;

Цибулько Дмитро Іванович - начальник економічного відділу Тростянецької територіальної громади.

Методична експертиза проведена внутрішніми стейкхолдерами:

Орехова Альвіна Іванівна - доктор економічних наук, професор кафедри обліку і оподаткування Сумського національного аграрного університету;

Терещенко Світлана Іванівна - доктор економічних наук, доцент кафедри економіки та підприємництва Сумського національного аграрного університету.

1. Профіль освітньої програми зі спеціальності 051 « Економіка »

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Сумський національний аграрний університет, факультет економіки і менеджменту, кафедра економіки та підприємництва
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	051 Економіка
Обмеження щодо форм навчання	Обмеження відсутні
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Бакалавр, бакалавр з економіки
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС на базі ПЗСО та 120 кредитів ЄКТС для навчання на базі ступеня «молодший бакалавр» (ОКР «молодший спеціаліст») за попередньою освітньою програмою підготовки (скорочена форма). Термін навчання 3 роки 10 місяців (1 рік 10 місяців для навчання на базі молодшого бакалавра, скорочена форма). 67% обсягу освітньої програми спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю, визначених Стандартом вищої освіти.
Наявність акредитації	Акредитаційна комісія України, сертифікат: серія НД №1996547 до 01.07.2027 року
Цикл / рівень	НРК України – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень
Мови викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	до 01.07.2025 року
Інтернет адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://www.snau.edu.ua
2 – Мета освітньої програми	
<i>Підготовка висококваліфікованих фахівців, які володіють сучасним економічним мисленням, теоретичними знаннями і практичними навичками, необхідними для розв'язання завдань в сфері економіки; аплікація сучасних методів навчання для набуття компетенцій відповідно до потреб агропромислового сектору України, суміжних галузей, економіки та суспільства в цілому.</i>	
3- Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	05 Соціальні та поведінкові науки 051 Економіка

<p>Опис предметної області</p>	<p>Об'єкт вивчення та/або діяльності: закономірності функціонування та розвитку соціально-економічних систем, соціально-економічних процесів, їх моделювання, прогнозування та регулювання, мотивація і поведінка економічних суб'єктів.</p> <p>Цілі навчання: підготовка фахівців, які володіють сучасним економічним мисленням, теоретичними знаннями і практичними навичками, необхідними для розв'язання завдань предметної області.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: поняття, категорії, концепції, принципи економічних наук.</p> <p>Методи, методики та технології: загальнонаукові методи пізнання та дослідницької діяльності, математичні та статистичні методи економічного аналізу, економіко-математичне моделювання, інформаційно-комунікаційні технології досліджень, розповсюдження, та презентацій результатів досліджень.</p> <p>Інструментарій та обладнання: сучасне інформаційно-комунікаційне обладнання, інформаційні системи та програмні продукти, що застосовуються у професійній діяльності.</p>
<p>Основний фокус освітньої програми та спеціалізації</p>	<p>Загальна освіта в галузі економіки за спеціальністю економіка.</p> <p><i>Ключові слова:</i> економіка, економічна діяльність, ринок, регіональна економіка, соціальна економіка, глобальна економіка, соціальні проблеми.</p>
<p>Академічні права випускників</p>	<p>Можливість продовжувати освіту за другим (магістерським) рівнем вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти.</p>

4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання

Придатність до працевлаштування	Назва і шифр професійної групи	Професійна назва роботи (посада)
	II. Професіонали	
	341	Фахівці в галузі фінансів та торгівлі.
	3411	Фахівець з біржових операцій. Фахівець з управління активами. Фахівець з фінансово-економічної безпеки.
	342	Агенти з комерційного обслуговування та торговельні брокери.
	3423	Інспектор з кадрів. Організатор з персоналу.
	343	Технічні фахівці в галузі управління.
	3434	Асистент економіста-статистика.
	3436.1	Помічник керівника підприємства (установи, організації). Референт.
	3436.3	Помічник керівника малого підприємства без апарату управління.

	3439	Асистент фахівця з міського та районного планування. Асистент фахівця з розміщення продуктивних сил та регіональної економіки.
Подальше навчання	Випускник має право на продовження навчання на наступному другому рівні вищої освіти.	
5 – Викладання та оцінювання		
Викладання та навчання	<p>Студентоцентроване навчання, проблемно-орієнтоване навчання, електронне навчання в системі Moodle, самонавчання, навчання на основі досліджень тощо.</p> <p>Викладання проводиться у вигляді: лекції, мультимедійні лекції, інтерактивні лекції, семінари, практичні заняття, лабораторні роботи, самостійне навчання, індивідуальні заняття тощо.</p> <p>Комбінація лекцій, практичних занять із розв'язанням ситуаційних завдань і використанням кейс-методів, ділових ігор, тренінгів, що розвивають практичні навички, уміння та формують креативне мислення.</p>	
Оцінювання	Поточне опитування, тестовий контроль, презентація індивідуальних завдань, звіти команд, звіти з практики. Підсумковий контроль – екзамени та заліки з урахуванням накопичених балів поточного контролю.	
Атестація	Атестація у формі кваліфікаційного іспиту	
Вимоги до кваліфікаційного іспиту (за наявності)	Кваліфікаційний іспит за спеціальністю включає дисципліни: економіку підприємства, проектний аналіз, економіку та організацію інноваційної діяльності, планування і контроль на підприємстві повинен перевіряти досягнення результатів навчання, визначених Стандартом вищої освіти та освітньою програмою.	
6 – Програмні компетентності		
Інтегральна компетентність (ІК)	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.	
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК2. Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК7. Навички використання інформаційних і комунікаційних</p>	

	<p>технологій.</p> <p>ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК9. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації.</p> <p>ЗК10. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії.</p> <p>ЗК13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p>
<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</p>	<p>СК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях.</p> <p>СК2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами.</p> <p>СК3. Розуміння особливостей провідних наукових шкіл та напрямів економічної науки.</p> <p>СК4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.</p> <p>СК5. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.</p> <p>СК6. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.</p> <p>СК7. Здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів.</p> <p>СК8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудоуних відносин.</p> <p>СК9. Здатність прогнозувати на основі стандартних теоретичних та економетричних моделей соціально-економічні процеси.</p> <p>СК10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.</p> <p>СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.</p> <p>СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.</p> <p>СК13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.</p> <p>СК14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.</p> <p>СК15. Здатність обґрунтовувати доцільність технологічних новацій в аграрному виробництві та визначати їх роль у забезпеченні соціально-економічного розвитку аграрних підприємств.</p>
<p>7 – Нормативний зміст підготовки бакалавра, сформульований</p>	

у термінах результатів навчання

1. Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу.
2. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя.
3. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки.
4. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.
5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).
6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.
7. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.
8. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.
9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.
10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.
11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.
12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.
13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.
14. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.
15. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.
16. Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки.
17. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в однієї або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.
18. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.
19. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів.
20. Оволодіти навичками усної та письмової професійної комунікації державною та іноземною мовами.
21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.
22. Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах.
23. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне,

самокритичне мислення.

24. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей.

25. Ідентифікувати основні взаємозв'язки та особливості господарсько-виробничих відносин в аграрному виробництві.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	Реалізацію освітньо-професійної програми здійснюють висококваліфіковані спеціалісти, в т.ч. зі стажем роботи не менше 10 років. Усі науково-педагогічні працівники, залучені до реалізації освітньо-професійної програми з економіки, є штатними співробітниками Сумського національного аграрного університету, мають науковий ступінь та/або вчене звання та підтверджений рівень наукової і професійної активності, який відповідає Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності закладів освіти, затвердженим постановою КМУ від 30.11.2015р. №1187. Для підвищення практичної спрямованості навчального процесу до проведення лекційних занять залучаються провідні фахівці-практики та закордонні фахівці.
Матеріально-технічне забезпечення	Забезпеченість навчальними приміщеннями, комп'ютерними робочими місцями, мультимедійним обладнанням відповідає потребі. Наявна вся необхідна соціально-побутова інфраструктура, кількість місць у гуртожитках відповідає вимогам. Для реалізації освітньо-професійної програми на факультеті економіки і менеджменту є спеціалізовані навчально-тренінгові та комп'ютерні лабораторії, обладнані необхідним устаткуванням та програмним забезпеченням (програмний комплекс Diamond FMS, 1С: Управління сільськогосподарським підприємством, доступ до 1С: ІТС Україна, 1С: Підприємство 8.2, Мастер Тест, Regio-Max). Дистанційне навчання реалізовано на платформах MOODLE, GoogleClassroom та платформах сервісів для проведення он-лайн конференцій ZOOM, GoogleMeet, Teams.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Офіційний веб-сайт СНАУ http://www.snau.edu.ua містить інформацію про освітні програми, навчальну, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, міжнародне співробітництво, практику та працевлаштування, контакти. Усі зареєстровані в СНАУ користувачі мають необмежений доступ до мережі Інтернет. Фонд наукової бібліотеки СНАУ містить понад 313 тис. примірників навчальної, наукової літератури, періодичних наукових видань. До електронного каталогу внесено понад 76700 записів. Створюються та використовуються електронні бази даних вторинної інформації – букіністичний каталог (понад 1100 записів), каталог дисертацій (363 записи), каталог авторефератів (2585 записів) тощо. Створено електронну картотеку книгозабезпечення. Читальний зал забезпечений бездротовим доступом до мережі Інтернет. Усі ресурси бібліотеки доступні через сайту університету: http://library.http://www.snau.edu.ua . Всі навчальні дисципліни курсу освітньо-професійної підготовки з економіки забезпечені конспектами лекцій, методичними рекомендаціями щодо проведення практичних занять та самостійної роботи, методичними рекомендаціями щодо проходження фахового стажування, а також Е-курсами в середовищі MOODLE.

9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Відповідно до чинного законодавства та угод про співробітництво між національними університетами
Міжнародна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Сумським національним аграрним університетом та іноземними навчальними закладами-партнерами (зокрема, з Університетом прикладних наук Вайєнштефан-Тріздорф, Німеччина; з Коледжем Університету Рітл, Великобританія); з Університетом природничих наук Вроцлаву, Польща; з Університетом аграрних наук та ветеринарної медицини Бухаресту, Румунія; з Вірменським національним аграрним університетом, Вірменія; з Єреванським державним університетом, Вірменія; з Самаркандським сільськогосподарським інститутом, Узбекистан; з Андижанським сільськогосподарським інститутом, Узбекистан) в межах проекту «Від теоретично-орієнтованого до практичного навчання у аграрній сфері/TOPAS» 585603-EPP-1-2017-1-DE-EPPKA2-SVNE-JP (15 жовтня 2017 – 14 жовтня 2020)
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Можливе після вивчення курсу української мови

10. Перелік нормативних документів

1. Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII «Про вищу освіту» [Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>];
2. Закон України від 05.09.2017 р. «Про освіту» – [Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>];
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» [Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>];
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» [Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>];
5. Національний класифікатор України: «Класифікація видів економічної діяльності» ДК 009: 2010 [Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>];
6. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003: 2010 ДК 003:2010 [Режим доступу: <http://www.dk003.com>];
7. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 01.06.2016 р. № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 01.10.2019 р. № 1254), 11 схвалені сектором вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України (протокол № 3 від 21 червня 2019 р.);
8. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд [Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/doc/04_2016_Rozvitok_sisitemi_zabesp_yakosti_VO_UA_2015.pdf];
9. EQF-LLL – European Qualifications Framework for Life long Learning [Режим доступу: https://ec.europa.eu/ploteus/sites/eac-efq/files/brochexp_en.pdf];

10. QF-EHEA – Qualification Framework of the European Higher Education Area [Режимдоступу: <http://www.ehea.info/article-details.aspx?ArticleId=67>]; TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) компетентностями та прикладами стандартів [Режим доступу: <http://www.unideusto.org/tuningeu/>].

Джерела внутрішнього користування

1. Положення про організацію освітнього процесу в Сумському національному аграрному університеті, затверджене Рішенням вченої ради Сумського національного аграрного університету від 30.02.2015 р. URL: https://snau.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/Положення_2015_Організація-освітнього-процесу.pdf
2. Концепція освітньої діяльності Сумського національного аграрного університету, схвалена Вченою радою університету 27 серпня 2015 року. URL: <https://drive.google.com/file/d/1MBO0pEuPCM2M20CWCsa0G3wkWrWRGcas/view>
3. Кодекс академічної доброчесності Сумського національного аграрного університету, схвалений Вченою радою університету від 26.12.2017р. URL: http://docs.snau.edu.ua/documents/education/quality/kodeks_akadem_dobrochesnosti.pdf
4. Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в Сумському НАУ, схвалене Вченою радою СНАУ 26.12.2017р. URL: http://docs.snau.edu.ua/documents/education/quality/polojennya_plagiat.pdf
5. Положення про порядок перевірки академічних та наукових текстів на унікальність в Сумському національному аграрному університеті, схвалене Вченою радою СНАУ 15.10.2019р. URL: https://snau.edu.ua/wp-content/uploads/2019/11/ПОЛОЖЕННЯ_УНІКАЛЬНІСТЬ_СНАУ.pdf
6. Перелік дисциплін вільного вибору. URL : <https://cdn.snau.edu.ua/moodle/>

2. ПЕРЕЛІК КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ ТА ЇХ ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ

2.1. Перелік компонент освітньо-професійної програми

Освітні компоненти	Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
I. Нормативні навчальні дисципліни (Обов'язкові компоненти)				
1.1 Цикл дисциплін гуманітарної підготовки				
ОК 1	ГП 1.	Історико-філософські студії	5	Іспит, залік
ОК 2	ГП 2.	Основи наукових досліджень	5	іспит
ОК 3	ГП 3.	Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	5	іспит, залік
ОК 4	ГП 4.	Громадянська освіта	5	іспит
ОК 5	ГП 5.	Українська мова та академічне письмо	5	іспит
1.2 Цикл дисциплін природничо-наукової (фундаментальної) підготовки				
ОК 6	ПНП 1	Мікроекономіка	5	іспит
ОК 7	ПНП 2	Макроекономіка	5	іспит
ОК 8	ПНП 3	Вища математика	5	іспит, залік
ОК 9	ПНП 4	Теорія ймовірностей та мат. статистика	5	залік
ОК 10	ПНП 5	Математичне програмування	5	іспит
ОК 11	ПНП 6	Інформатика і комп'ютерна техніка	5	іспит, залік
ОК 12	ПНП 7	Системи інноваційних технологій в сільськогосподарському виробництві	5	Іспит
1.3 Цикл дисциплін базової та загально-професійної підготовки				
ОК 13	ЗБП 1	Економіка підприємства 1	5	іспит
ОК 14	ЗБП 2	Менеджмент	5	іспит
ОК 15	ЗБП 3	Маркетинг	5	іспит
ОК 16	ЗБП 4	Державні фінанси і фінанси підприємства	5	іспит
ОК 17	ЗБП 5	Бухгалтерський облік	5	іспит
ОК 18	ЗБП 6	Інформаційні фахові технології	5	іспит
ОК 19	ЗБП 7	Статистика	5	іспит
ОК 20	ЗБП 8	Аналіз господарської діяльності	5	іспит
1.4 Цикл дисциплін професійної підготовки				
ОК 21	ПП 1	Організація виробництва	5	іспит
ОК 22	ПП 2	Економіка аграрних підприємств	5	іспит
ОК 23	ПП 3	Потенціал і розвиток підприємства	5	іспит
ОК 24	ПП 4	Підприємницьке право	5	іспит
ОК 25	ПП 5	Інформаційне забезпечення управлінських процесів підприємницької діяльності (ТОПАЗ)	5	іспит
ОК 26	ПП 6	Стратегія підприємницької діяльності	5	іспит
ОК 27	ПП 7	Проектний аналіз	5	іспит
ОК 28	ПП 8	Виробнича економіка сільськогосподарських підприємств (ТОПАЗ)	5	іспит
ОК 29	ПП 9	Обґрунтування управлінських рішень та оцінка ризиків	5	іспит
ОК 30	ПП 10	Економіка і організація інноваційної діяльності	5	іспит

ОК 31		Навчальна практика	6	
ОК 32		Виробнича практика	12	
ОК 33		Фахове стажування і переддипломна практика	9	
Загальний обсяг обов'язкових компонент:			177	x
II. ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ (вибіркові компоненти)				
2.1 Цикл загальноуніверситетських вибіркових дисциплін загальної підготовки				
ОК 34	ВЗПУ 1	Фізичне виховання (за руховою активністю)	5	залік
ОК 35	ВЗПУ 2	Іноземна фахова мова (за вибором)	5	залік
ОК 36	ВЗПУ 3	Вибіркова дисципліна (4 сем)	5	залік
ОК 37	ВЗПУ 4	Вибіркова дисципліна (6 сем)	5	залік
2.2 Цикл дисциплін загальної підготовки для спеціальностей факультету				
ОК 38	ВЗПС 1	Вибіркова дисципліна (3 сем)	5	іспит
ОК 39	ВЗПС 2	Вибіркова дисципліна (4 сем)	5	іспит
ОК 40	ВЗПС 3	Вибіркова дисципліна (5 сем)	5	залік
ОК 41	ВЗПС 4	Вибіркова дисципліна (6 сем)	5	залік
2.3 Цикл вибіркових дисциплін фахової підготовки				
ОК 42	ВФП 1	Вибіркова дисципліна (7 сем)	5	залік
ОК 43	ВФП 2	Вибіркова дисципліна (7 сем)	5	залік
ОК 44	ВФП 3	Вибіркова дисципліна (8 сем)	5	іспит
ОК 45	ВФП 4	Вибіркова дисципліна (8 сем)	5	залік
Загальний обсяг вибіркових компонент:			60	x
Державна атестація			3	іспит
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ			240	x

II. ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ (вибіркові компоненти)

2.1 Цикл загальноуніверситетських вибіркових дисциплін загальної підготовки

Вибіркові компоненти	Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
ВК 1	ВЗПУ-1	Фізичне виховання (за руховою активністю)	5	залік
ВК 2	ВЗПУ-2	Іноземна фахова мова (за вибором)	5	залік
ВК 3	ВЗПУ-3		5	залік
ВК 4	ВЗПУ-4		5	залік
		Всього	20	

2.2 Цикл дисциплін загальної підготовки для спеціальностей факультету

Вибіркові компоненти	Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
ВК 5	ВЗПС-1	Політекономія	5	іспит
		Теорія організацій		
		Регіональна економіка		
		Економетрика		
		Економіка природокористування		
ВК 6	ВЗПС-2	Гроші і кредит	5	іспит
		Міжнародна економіка		
		Зовнішньоекономічна діяльність		
		Податкова політика		
		Міжнародна торгівля		
ВК 7	ВЗПС-3	Економіка праці і соціально-трудова відносини	5	залік
		Нормування праці		
		Оподаткування підприємств АПК		
		Планування і контроль на підприємстві		
		Тайм-менеджмент		
ВК 8	ВЗПС-4	Електронна комерція	5	залік
		Управлінська і фінансова звітність підприємства		
		Організація і кооперація підприємницької діяльності		
		Інформаційні технології в формуванні управлінської звітності (1-С Бухгалтерія)		
		Управління якістю		
		Всього	20	

2.3 Цикл вибірових дисциплін фахової підготовки

Вибіркові компоненти	Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
ВК 9	ВФП-1	Економіка і організація агроформувань і сільських територій	5	залік
		Інноваційні технології сільськогосподарського виробництва (ТОПАЗ)		
		Організація та кооперація у бізнесі		
ВК 10	ВФП-2	Бізнес-планування	5	залік
		Біржова діяльність		

		Організація і управління стартап проектами		
ВК 11	ВФП-3	Економіка навколишнього середовища (англ)	5	іспит
		Економіка зовнішньоекономічного розвитку підприємств (англ)		
		Міжнародна економіка (англ)		
ВК 12	ВФП-4	Соціально-економічний розвиток підприємства	5	залік
		Сучасні комунікації і культура в підприємстві		
		Економіка місцевого та регіонального розвитку		
		Всього	20	

Освітня програма містить компетентності, що визначають специфіку підготовки бакалаврів зі спеціальності 051 «Економіка» та результати навчання, які виражають що саме студент повинен знати, розуміти та бути здатним виконувати після успішного завершення освітньої програми. Вони узгоджені між собою та відповідають дескрипторам Національної рамки кваліфікацій. Таблиця 1 показує відповідність визначених Стандартом компетентностей та дескрипторів НРК. В таблиці 2 показана відповідність освітніх компонентів програмним компетентностям освітньої програми. В таблиці 3 показана відповідність результатів навчання та компетентностей. В таблиці 4 показана відповідність результатів навчання та освітніх компонент.

Таблиця 1.

Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей дескрипторам НРК (за 6-м рівнем, бакалаврським)

Класифікація компетентностей за НРК	Знання Зн1 Концептуальні знання, набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень Зн2 Критичне осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності	Уміння Ум1 Розв'язання складних непередбачуваних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації (даних), вибір методів та інструментальних засобів, застосування інноваційних підходів	Комунікація К1 Донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної діяльності К2 Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію	Автономія та відповідальність АВ1 Управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах АВ2 Відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності
Загальні компетентності				
ЗК1			K1, K2	АВ1
ЗК2	ЗН1, ЗН2		K1	
ЗК3	ЗН1, ЗН2	УМ1		
ЗК4	ЗН2	УМ1		АВ2
ЗК5	ЗН1		K1, K2	
ЗК6			K1, K2	
ЗК7		УМ1	K1	
ЗК8	ЗН1	УМ1		
ЗК9		УМ1		АВ1
ЗК10	ЗН2			
ЗК11	ЗН2	УМ1		АВ1

ЗК12			K1, K2	
ЗК13	ЗН2		K1	АВ1
Спеціальні (фахові) компетентності				
СК1	ЗН2	УМ1		
СК2			K2	
СК3		УМ1		
СК4	ЗН2		K2	
СК5	ЗН1	УМ1		
СК6		УМ1		
СК7			K1	АВ1
СК8				АВ1
СК9	ЗН1			
СК10		УМ1		АВ1
СК11	ЗН1		K1	
СК12			K1	АВ2
СК13		УМ1		
СК14	ЗН1, ЗН2	УМ1		
СК15		УМ1		АВ1

Таблиця 3

Матриця відповідності результатів навчання та компетентностей

Програмні результати навчання	Інтегральна компетентність	Загальні компетентності													Спеціальні (фахові) компетентності														
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
ПРН 1	+	+	+				+			+		+	+			+		+									+		
ПРН 2	+	+	+			+		+		+		+	+				+				+		+						
ПРН 3	+			+	+	+									+			+	+										
ПРН 4	+	+		+	+		+								+		+		+	+						+	+		
ПРН 5	+	+	+			+	+			+			+			+					+			+	+				
ПРН 6	+		+	+	+	+				+	+				+	+					+			+		+		+	
ПРН 7	+		+						+						+		+	+	+		+		+			+			
ПРН 8	+			+			+											+		+	+		+		+				
ПРН 9	+	+		+			+								+		+	+	+				+						
ПРН 10	+	+			+	+	+			+		+			+	+					+	+		+			+		
ПРН 11	+	+					+		+		+		+			+					+	+	+	+			+		
ПРН 12	+		+		+					+	+	+	+			+								+	+		+		
ПРН 13	+				+	+		+	+									+			+	+		+			+		
ПРН 14	+	+	+						+		+	+			+						+		+			+			
ПРН 15	+	+	+			+		+	+		+													+	+		+		
ПРН 16	+			+	+					+			+					+			+			+					
ПРН 17	+		+				+		+				+		+			+					+	+			+		
ПРН 18	+		+							+			+			+							+				+		
ПРН 19	+	+				+	+	+	+										+	+			+						
ПРН 20	+					+	+				+		+					+			+						+		
ПРН 21	+	+		+					+		+				+						+	+		+	+		+		
ПРН 22	+		+							+			+											+	+	+	+	+	
ПРН 23	+		+	+							+	+		+				+							+				
ПРН 24	+	+	+								+	+	+	+				+			+						+		
ПРН 25	+														+									+				+	

Матриця відповідності результатів навчання та освітніх компонент

Програмні результати навчання	Освітні компоненти																																				
	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15	ОК 16	ОК 17	ОК 18	ОК 19	ОК 20	ОК 21	ОК 22	ОК 23	ОК 24	ОК 25	ОК 26	ОК 27	ОК 28	ОК 29	ОК 30	ОК 31	ОК 32	ОК 33				
ПРН 1	+			+																					+												
ПРН 2	+																																				
ПРН 3						+	+						+																								
ПРН 4						+	+						+																								
ПРН 5						+									+	+					+							+									
ПРН 6		+										+			+	+																					
ПРН 7							+																														
ПРН 8										+	+							+																			
ПРН 9							+																														
ПРН 10												+				+	+				+		+	+			+		+	+			+	+			
ПРН 11							+									+					+																
ПРН 12						+		+	+							+	+	+		+	+	+	+	+		+		+	+			+	+		+	+	
ПРН 13		+					+				+				+			+	+	+	+		+		+		+			+	+		+	+		+	
ПРН 14														+																							
ПРН 15														+	+														+				+				
ПРН 16		+					+								+							+													+		
ПРН 17														+																+		+					
ПРН 18																+	+								+												
ПРН 19										+	+						+	+												+				+			+
ПРН 20			+		+																																
ПРН 21						+	+	+	+															+											+		
ПРН 22												+			+																						+
ПРН 23						+	+							+								+	+				+	+				+				+	
ПРН 24				+										+									+						+	+							
ПРН 25												+											+								+		+		+	+	+

1. АНОТАЦІЇ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ НОРМАТИВНОЇ ЧАСТИНИ ОП ЗА ЦИКЛАМИ

1.1. Цикл дисциплін гуманітарної підготовки

ГП 1 ІСТОРИЧНО-ФІЛОСОФСЬКІ СТУДІЇ (1 МОДУЛЬ)

Мета: формування у студентів системи знань про цілісний, глобальний історичний процес, засвоєння студентами основних категорій та закономірностей історії, методологічних підходів до пізнання сучасного світу, ознайомлення з різноманітністю проявів історичного процесу та його специфіки в Україні; розуміння сутності філософії як науки і форми суспільної свідомості в її історичному розвитку, місця і ролі філософії в розвитку загальнолюдської культури.

Завдання: вивчення основних закономірностей історичного процесу;

- оволодіння основними термінами та поняттями історичної науки;
- формування у особистості світоглядно – методологічної парадигми, усвідомлення нею свого місця і ролі в суспільстві, визначення ціннісних орієнтирів та соціальної активності громадянина.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

- **знати:**
 - предмет курсу, його основні категорії та місце в системі гуманітарних наук;
 - основні види джерел і методи пізнання історичних процесів;
 - особливості науково-технічного, духовного, економічного, політичного, соціального, культурного розвитку зарубіжних країн;
 - найважливіші події нового та новітнього часу;
 - специфіку міжнародних відносин на сучасному етапі суспільного розвитку;
 - актуальні проблеми, які стоять перед світовою спільнотою і шляхи їх вирішення;
 - особливості філософії як інтегративного типу знань, як глибинної основи світогляду;
 - основні етапи розвитку філософської думки;
 - особливості розвитку української філософії;
 - основні філософські категорії;
 - філософське розуміння світу і людини;
 - основні закономірності пізнавального процесу, його специфіку;
 - теоретично осмислювати суспільне буття;
 - загальнолюдські цінності;
 - особливості процесів глобалізації у сучасному світі;
 - сутність глобальних проблем сучасності та можливі шляхи їх розв'язання;
- **уміти:**
 - використовувати методологічні підходи, принципи і методи пізнання історії сучасного світу;
 - аналізувати сучасні політичні, економічні та соціокультурні процеси;
 - оцінювати явища сучасного життя зарубіжних держав;
 - орієнтуватися у подіях міжнародного життя;
 - визначити роль України у розвитку світової цивілізації;
 - мати уявлення про місце і статус України у сучасному геополітичному процесі;
 - відстоювати власну позицію;
 - висловлювати свої думки, формулювати концептуальне бачення основних проблем;
 - користуватись основною, додатковою та довідковою літературою при підготовці до занять та написанні рефератів, повідомлень, наукових робіт;

- використовувати наявні знання з інших дисциплін гуманітарного та природничого циклу при вивченні певних тем (розділів) філософії;
- застосовувати набуті знання в навчальному процесі та житті.

Програма навчальної дисципліни (Частина 1)

Змістовний модуль 1. Основні тенденції розвитку людства: історія та сучасність

Тема 1. Теоретико-методологічні основи курсу «Історично-філософські студії». Науково-технічний прогрес в історії людства.

Тема 2. Релігія та культура. Історія та сучасність.

Тема 3. Політика та ідеологія. Війни в історії людства.

Тема 4. Соціально-економічний розвиток світу: історія та сучасність

Змістовний модуль 2. Розвиток сучасного світу. Україна та світ.

Тема 5. Історичний розвиток Заходу.

Тема 6. Історичний розвиток Сходу.

Тема 7. Міжнародні відносини: історія трансформації.

Тема 8. Україна і світ.

Програма навчальної дисципліни (частина 2)

Змістовний модуль 1. Історія філософії: основні ідеї і поняття.

Тема 1. Філософія як світогляд. Філософія Стародавнього Сходу.

Тема 2. Філософія у Стародавній Греції. Досократики і софісти.

Тема 3. Філософія у Стародавній Греції і Римі. Філософія Середньовіччя.

Тема 4. Європейська філософія Відродження. Реформації і Нового Часу.

Тема 5. Західноєвропейська філософія XVIII-XX ст.

Тема 6. Історія філософської думки в Україні.

Змістовний модуль 2. Теоретико-методологічні проблеми філософії.

Тема 1. Філософська картина світу. Буття і матерія. Дух і свідомість.

Тема 2. Філософська антропологія: основні поняття та ідеї

Тема 3. Структура і методи науково пізнання. Наука як суспільний інститут. Етика науки.

Тема 4. Філософські проблеми суспільного буття.

ГП 2 ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Метою вивчення дисципліни є формування системи знань з методології, теорії методу і дослідницького процесу, методичного забезпечення науково-дослідної діяльності на етапах написання курсових та дипломної роботи, формування вміння організовувати наукове дослідження певної проблеми з використання усього комплексу традиційних методів наукових досліджень. В результаті освоєння курсу студенти повинні вдосконалити свої вміння у пошуці, доборі й опрацюванні наукової інформації, у точному формуванні проблеми, мети, завдань, об'єкта, предмета, методів дослідження.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

знати:

- основні поняття, засади та принципи наукового дослідження;
- види наукових досліджень та особливості їх проведення;
- методологію, методи, логіку та прийоми наукового дослідження;
- сутність теоретичних та емпіричних методів наукових досліджень;
- можливості та межі застосування методів моделювання економічних процесів;
- методичні та організаційні особливості проведення економічних досліджень;
- сутність координації комплексних наукових досліджень;
- організацію науково-дослідної роботи студентів;
- стандарти щодо оформлення результатів наукових досліджень;
- форми апробації та відображення результатів наукових досліджень;

вміти:

- формулювати та актуалізувати економічні проблеми, обґрунтувати шляхи та способи їх вирішення;
- ставити задачі, обґрунтовувати методи їх розв'язання;
- формулювати робочі гіпотези та визначати методи їх перевірки;
- організовувати збір необхідної для дослідження інформації;
- самостійно проводити аналіз науково-методичної літератури та узагальнювати результати наукових шкіл;
- використовувати новітні наукові результати у своїх дослідженнях;
- самостійно проводити дослідження економічних систем і процесів;
- проводити експериментальні розрахунки;
- обґрунтовувати результати своїх досліджень та визначати області їх впровадження;
- оцінювати ефективність впровадження результатів наукових досліджень;
- відображати наукові результати у формі звітів, рефератів, статей, тез доповідів.

Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Наука, наукове мислення, наукове дослідження

Тема 1. Наука та кове мислення. Основні поняття

Тема 2. Основні категорії науки.

Тема 3. Наукове дослідження.

Тема 4. Технологія роботи з науковою літературою

Модуль 2. Методи наукового дослідження

Тема 5. Системний підхід та системний аналіз

Тема 6. Методика роботи з поняттями

Тема 7. Організація науково-дослідної роботи студентів

ГП 3 ІНОЗЕМНА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)

Метою вивчення дисципліни є формування необхідної комунікативної спроможності в сферах професійного та ситуативного спілкування в усній і письмовій формах, навичок практичного володіння іноземною мовою в різних видах мовленнєвої діяльності в обсязі тематики, що обумовлена сучасними потребами; оволодіння новітньою інформацією через іноземні джерела.

Завдання дисципліни: - набуття навичок практичного володіння іноземною мовою в різних видах мовленнєвої діяльності в обсязі тематики, зумовленої сучасними потребами; одержування новітньої фахової інформації з іноземних джерел; - користування усним монологічним та діалогічним мовленням у межах побутової та суспільно-політичної тематики; - переклад з іноземної мови на рідну текстів загального характеру; - реферування та анотування суспільно-політичної та фахової літератури рідною та англійською мовами.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен бути здатним продемонструвати такі результати навчання: володіти та застосовувати знання державною та іноземною мовами для формування ділових паперів і спілкування у професійній діяльності; дотримуватися професійних етичних стандартів; спілкуватися в усній та письмовій формі іноземною мовою у професійній діяльності; виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань; демонструвати навички письмової та усної професійної комунікації державною та іноземними мовами, а також належного використання професійної термінології; мати навички письмової та усної професійної комунікації державною та іноземною мовами.

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Як ти себе відчуваєш? Добре себе відчуваєш? Що ти робиш у вільний час?
Question forms.

Тема 2. Справжня любов. Вони створили сім'ю. Міжособистісні відносини. Past Simple.

Змістовий модуль 2.

Тема 3. Гарний день, чи не так? Спілкування.

Тема 4. Дорога тобі людина. Хтось особливий.

Змістовий модуль 3.

Тема 5. Робота. Компанія для тебе. Present Simple та Continuous.

Тема 6. Ризикований бізнес. Небезпечні професії. Прислівники частоти.

Змістовий модуль 4.

Тема 7. Мені подобається працювати. Висловлення уподобань like/dislike.

Тема 8. Яку роботу ти вважаєш ідеальною для себе? ТВ програма "Dream Commuters".

Змістовий модуль 5.

Тема 9. Вільний у Нью-Йорку. Зустріч з другом. Present Continuous, конструкція "be going to".

Тема 10. Відпочинь! Питання до підмету. Хто вигадав баскетбол?

Змістовий модуль 6.

Тема 11. Чи можу я залишити повідомлення? Телефонна розмова.

Тема 12. Ріо-де-Жанейро. День у твоєму місті. Подорожі та туризм.

ГП 4 ГРОМАДЯНСЬКА ОСВІТА

Мета: відповідно до Концепції розвитку громадянської освіти метою дисципліни є формування та розвиток у студентів громадянських компетентностей, що дасть їм змогу краще розуміти та реалізувати свої права в умовах демократії, відповідально ставитися до своїх прав та обов'язків, брати активну участь у суспільно-політичних процесах, а також усвідомлено забезпечувати захист, утвердження та розвиток демократії.

Завдання:

Сформуванню здатності реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.

Дисципліна являє собою інтегрований курс, що поєднує:

- блок, що спрямований на формування у студентів цілісного уявлення про громадянське суспільство та його інститути, структуру, функції; ознайомлення з основними теоретико-методологічними підходами до аналізу громадянського суспільства – 1 модуль, 1, 2 змістовні модулі;

- блок, що спрямований на формування у студентів громадянських, лідерських компетентностей, здатності до міжкультурного діалогу й соціальної відповідальності – 2 модуль, 3 змістовний модуль.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент буде здатний продемонструвати:

знання:

- сутність і специфіку прав і свобод людини і громадянина;
- національні та міжнародні стандарти захисту прав людини;
- ознаки, функції та устрій держави;
- основні форми політичної участі громадян у житті держави;
- структуру та функції громадянського суспільства;
- тенденції розвитку міжнародних відносин;
- особливості участі України в інтеграційних процесах;

уміння:

- аналізувати стан дотримання основних прав і свобод людини і громадянина;

- характеризувати устрій демократичної держави;
- оцінювати стан розвитку громадянського суспільства;
- орієнтуватись в основних тенденціях розвитку міжнародних відносин;
- визначати роль України у світових інтеграційних процесах.

Після звершення вивчення змістовного модуля 3 студент буде здатний продемонструвати:

- здатність критично інтерпретувати концепцію громадянської освіти та глобального громадянства;
- розуміння цінностей та принципів демократичного середовища, усвідомлення важливості спільних дій для спільного блага;
- уміння комунікувати, співпрацювати між собою у демократичному середовищі, взаємодіяти з людьми, які дотримуються різних поглядів;
- здатність формування справедливих процедур участі та колективного прийняття рішень;
- здатність брати участь у створенні свого навчального середовища;
- уміння планувати та презентувати проекти соціальної дії.

Програма навчання

Змістовний модуль 1. Людина і держава. Права людини у демократичній державі.

Тема 1. Права і свободи людини.

Тема 2. Суспільна багатоманітність.

Тема 3. Демократична держава.

Тема 4. Політична участь громадян в житті держави.

Змістовний модуль 2. Громадянське суспільство. Україна в міжнародних відносинах.

Тема 5. Громадянське суспільство.

Тема 6. Міжнародні відносини.

Тема 7. Україна в інтеграційних процесах.

Змістовний модуль 3. Формування громадянських компетентностей (на основі тренінгу за програмою Британської Ради «Активні громадяни»)

Мета: формування у студентів громадянських, лідерських компетентностей, здатності до міжкультурного діалогу й соціальної відповідальності.

Тема 3.1 Громадянська освіта в Україні та Європі: сучасні тенденції та виклики.

Тема 3.2 Ідентичність та культура.

Тема 3.4 Локальні і глобальні громади. Глобальне громадянство. Цілі сталого розвитку.

Тема 3.5 Основи планування та менеджменту проектів соціальної дії.

ГП 5 УКРАЇНСЬКА МОВА ТА АКАДЕМІЧНЕ ПИСЬМО

Мета вивчення дисципліни – формування комунікативної компетентності студентів; набуття комунікативного досвіду, що сприяє розвитку креативних здібностей студентів та спонукає до самореалізації фахівців, активізує пізнавальні інтереси, реалізує евристичні здібності як визначальні для формування професійної майстерності та конкурентоздатності сучасного фахівця; вироблення навичок оптимальної мовної поведінки у професійній сфері: вплив на співрозмовника за допомогою вмілого використання різноманітних мовних засобів, оволодіння культурою монологу, діалогу та полілогу; сприйняття й відтворення фахових текстів, засвоєння лексики і термінології свого фаху, вибір комунікативно виправданих мовних засобів, послуговування різними типами словників, вироблення практичних навичок академічного письма.

Завдання: сформувати чітке і правильне розуміння ролі державної мови у професійній діяльності, забезпечити досконале володіння нормами сучасної української літературної мови, виробити навички самоконтролю за дотриманням норм у спілкуванні, сформувати навички оперування фаховою термінологією, редагування, коригування та перекладу наукових текстів, оволодіння навичками аналізу і створення наукових текстів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати :

- особливості стилів та жанрів сучасної української літературної мови, поняття "літературна мова", "мовна норма",
- основні умови ефективного мовленнєвого спілкування,
- композицію публічного виступу, прийоми мислення, вимоги до мовлення і мислення, як правильно читати й осмислювати прочитане, с
- утність, види, завдання етики ділового спілкування,
- етичні норми та нормативи,
- мову професії, термінологію свого фаху,
- призначення, кваліфікацію документів,
- вимоги до складання та оформлення різних видів документів,
- зміст понять «плагиат», «академічна доброчесність»,
- особливості та структуру наукового тексту,
- культуру оформлення наукового тексту.

уміти:

- правильно використовувати різні мовні засоби відповідно до комунікативних намірів;
- влучно висловлювати думки для успішного розв'язання проблем і завдань у професійній діяльності,
- сприймати, відтворювати, редагувати тексти офіційно-ділового й наукового стилів;
- скорочувати та створювати наукові тексти професійного спрямування,
- складати різні типи документів, правильно добираючи мовні засоби, що репрезентують їх специфіку;
- послуговуватися лексикографічними джерелами (словниками) та іншою допоміжною довідковою літературою, необхідною для самостійного вдосконалення мовної культури,
- аналізувати та створювати оригінальні наукові тексти, укладати бібліографію.

Зміст дисципліни:

Тема 1. Державна мова - мова професійного спілкування

Тема 2. Основи культури української мови..

Тема 3. Стилї сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні..

Тема 4. Спілкування як інструмент професійної діяльності..

Тема 5. Риторика і мистецтво презентації..

Тема 6. Культура усного фахового спілкування.

Тема 7. Форми колективного обговорення професійних проблем

Тема 8. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації

Тема 9. Документація з кадрово-контрактних питань

Тема 10. Довідково-інформаційні документи

Тема 11. Етикет службового листування

Тема 12. Українська термінологія в професійному спілкуванні

Тема 13. Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні

Тема 15. Наукові тексти і особливості їх укладання.

Тема 14. Проблеми перекладу і редагування наукових текстів.

1.2. Цикл дисциплін природничо-наукової (фундаментальної) підготовки

ПНП 1 МІКРОЕКОНОМІКА

Мета дисципліни: формування знань про закономірності поведінки економічних суб'єктів у ринкових умовах, оволодіння універсальним інструментарієм прийняття обґрунтованих рішень щодо здійснення вибору за наявності обмежених засобів і альтернативних можливостей, знання принципів раціональної поведінки економічних мікросистем у ринкових умовах, знання термінології і основних прийомів мікроекономічного аналізу, методики виконання техніко-економічних розрахунків, зв'язаних з аналізом і обґрунтуванням раціональної поведінки мікросистем у ринкових умовах.

Завдання: вивчення основних категорій, понять та методів мікроекономічного аналізу; набуття практичних навичок застосування базових принципів та інструментів мікроекономічного аналізу до моделювання поведінки основних мікроекономічних суб'єктів; підготовка до вивчення прикладних дисциплін, що базуються на мікроекономічній теорії.

Предмет: сучасні елементи мікроекономічного середовища та їх діяльності в умовах соціально орієнтованої ринкової економіки, прийоми і способи прийняття економічних рішень на мікроекономічному рівні з метою виживання підприємств у сучасних економічних умовах функціонування ринкових відносин.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: мікроекономічну теорію, проблеми, які вона досліджує; основи попиту і пропозиції, теорію вибору споживача, теорію фірми, основні типи ринкових структур та особливості поведінки економічних агентів в умовах порушення досконалої конкуренції, особливості формування ринків факторів виробництва, теорію загальної рівноваги і ефективності, причини неспроможності ринку, зовнішні ефекти та суспільні блага, а також необхідність державного втручання в роботу ринків.

Вміти: визначати стан рівноваги споживача; моделювати часткову рівновагу залежно від змін попиту і пропозиції; розраховувати рівноважні обсяги попиту та пропозиції, ціну ринкової рівноваги та показники еластичності; оцінювати необхідність та наслідки державного втручання в роботу ринків. розрахувати, за яких умов максимізується прибуток фірми; аналізувати наслідки порушення умов досконалої конкуренції; застосовувати інструментарій вимірювання монопольної влади; виявляти і оцінювати чинники ринків праці, капіталу та природних ресурсів; визначати показники теперішньої та майбутньої вартості, робити висновки про доцільність інвестицій.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Предмет і методи мікроекономіки

Тема 2. Ринок: попит, пропозиція та їх взаємодія

Тема 3. Еластичність

Тема 4. Теорія корисності та оптимальний вибір споживача

Тема 5. Аналіз поведінки споживача

Тема 6. Теорія фірми: виробництво

Тема 7. Витрати виробництва, виручка та прибуток.

Тема 8. Ринок досконалої конкуренції

Тема 9. Монопольний ринок

Тема 10. Олігополія та ринок монополістичної конкуренції

Тема 12. Ринок капіталу
Тема 13. Загальна ринкова рівновага та економічна ефективність
Тема 14. Держава в мікроекономічній теорії: зовнішні ефекти та суспільні блага.

ПНП 2 МАКРОЕКОНОМІКА

Мета дисципліни: розкрити механізм функціонування національної економіки на основі макроекономічних теорій, концепцій, моделей, обґрунтованих світовою та вітчизняною наукою й апробованих економічною практикою.

Завдання: висвітлити роль макроекономічної науки в суспільстві та її категорійно-понятійний апарат, основні показники макроекономічного розвитку; розкрити суть різних моделей макроекономічних залежностей, ринкові й державні механізми регулювання економіки.

Предмет: механізм функціонування усього народного господарства безвідносно до специфіки його окремих галузей, чинники, що визначають його зміни в короткочасній і довгостроковій перспективі, а також способи впливу на народногосподарські процеси з боку держави.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: макроекономічну теорію, проблеми, які вона досліджує; систему національних рахунків, її основні показники; теоретичні основи інфляції та безробіття; базову модель сукупного попиту та сукупної пропозиції; економічні моделі національного виробництва, їх відмінності; причини й механізми економічної циклічності та особливості економічної кризи в Україні; основні макроекономічні проблеми та механізми їх вирішення; механізм впливу бюджетно-податкової та кредитно-грошової політики на макроекономічну рівновагу; основні концепції грошей та інструментарій грошової політики; основні моделі економічного зростання; теорію міжнародної торгівлі; причини, інструментарій торгівельної політики та наслідки його застосування; визначення обмінних курсів валют; структуру платіжного балансу країни; макроекономічну політику за умов відкритої економіки.

Вміти: розраховувати показники економічної діяльності на макrorівні згідно з системою національних рахунків (СНР); моделювати макроекономічну рівновагу залежно від сукупного попиту і пропозиції; аналізувати наслідки безробіття та інфляції, дискреційної фіскальної політики, оцінювати ознаки та вплив кредитно-грошової політики уряду на динаміку виробництва; виявляти і оцінювати чинники економічного зростання України, принципові макроекономічні зв'язки; застосовувати економічні моделі для прогнозування впливу на макроекономічні процеси, розрахувати основні показники рівня економічного розвитку; аналізувати вплив різних чинників на економічне зростання та особливості розвитку вітчизняної економіки; оцінювати вигоди від зовнішньої торгівлі, визначати вплив тарифних та нетарифних методів регулювання зовнішньої торгівлі, зокрема протекціоністських заходів; моделювати рівновагу на валютному ринку; визначати наслідки впливу бюджетно-податкової, грошово-кредитної та торгівельної політики за різних режимів валютного регулювання.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Предмет, методи та функції макроекономіки

Тема 2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків

Тема 3. Макроекономічна нестабільність: цикли ділової активності та безробіття

Тема 4. Інфляція та антиінфляційна політика

Тема 6. Кейнсіанська модель макроекономічної рівноваги

Тема 7. Фіскальна політика

Тема 8. Грошовий ринок та монетарна політика

Тема 9. Макроекономічна рівновага на товарному і грошовому ринках. Модель IS-LM як теорія сукупного попиту у закритій економіці.

Тема 10. Механізм зовнішньоекономічної діяльності

Тема 11. Моделі відкритої економіки. Макроекономічна політика за моделі відкритої економіки.

Тема 12. Економічне зростання

ІНП З ВИЩА МАТЕМАТИКА

Мета: - забезпечити ґрунтовне засвоєння теоретичних курсів з вищої математики для пізнання закономірностей навколишнього світу;

- сприяти формуванню навичок у застосуванні математичних методів в різних галузях природознавства, економіки, розширюючи і зміцнюючи багатогранні зв'язки з практикою, відкривати і використовувати закони природи;

Завдання: - навчити студентів логічно і алгоритмічно мислити, відображувати об'єктивний світ в абстрактному вигляді;

- виховати у студентів абстрактне поняття про явища реального світу (абстрактність у математиці не відриває пізнання від дійсного світу, а дає змогу пізнати його глибше і повніше). Навчити застосовувати математичні результати до описання різноманітних навколишніх явищ (математизації знань);

- привити навички самостійної роботи з математичною, прикладною і довідковою літературою.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

Модуль 1.: основні означення та теореми лінійної алгебри та аналітичної геометрії; основні види рівнянь прямої на площині, кривих другого порядку, прямої і площини у просторі.

Модуль 2.: властивості основних елементарних функцій; будувати графіки лінійної, квадратичної, степеневі, показникової, логарифмічної та тригонометричних функцій, означення границі функції в точці, на нескінченності; основні властивості функцій неперервних в точці і на відрізку. Означення похідної, її геометричний та економічний зміст; правила диференціювання, таблицю похідних основних елементарних функцій; основні теореми диференціального числення.

Модуль 3.: основні означення та теореми інтегрального числення функції однієї змінної; таблицю інтегралів основних елементарних функцій, основні методи інтегрування, властивості невизначеного та визначеного інтеграла; використовувати відповідну символіку.

Модуль 4.: означення функції двох незалежних змінних, її області допустимих значень; означення частинних похідних першого та другого порядку; необхідні та достатні умови екстремуму функції двох змінних, означення та геометричний зміст подвійного інтеграла.

Модуль 5.: означення диференційного рівняння, його порядку, розв'язку (загального та частинного); постановку задачі Коші для диференційних рівнянь першого порядку; основні типи рівнянь; означення диференційного рівняння 2-го порядку, розв'язку (загального та частинного); постановку задачі Коші для диференційних рівнянь другого порядку; основні типи рівнянь.

Модуль 6.: означення числового ряду, його суми, частинної суми; необхідну умову збіжності числового ряду; ознаки: порівняння, Д'Аламбера, інтегральну, Лейбніца; означення степеневого ряду, структуру його області збіжності; розклади в степеневий ряд основних елементарних функцій: синуса, косинуса, тангенса, логарифма, експоненти.

вміти:

Модуль 1.: виконувати операції над матрицями; обчислювати визначники 2–го, 3–го, n –го порядку; розв’язувати системи n лінійних алгебраїчних рівнянь; виконувати дії над векторами; розв’язувати основні задачі на пряму у площині, площину і пряму у просторі, знаходити рівняння та будувати за відомими рівняннями коло, еліпс, гіперболу, параболу.

Модуль 2.: знаходити границі функцій, використовуючи 1–шу та 2–гу важливі границі; досліджувати функції на неперервність. Знаходити похідні, диференціали функцій; застосовувати поняття похідної при дослідженні функцій та побудові їх графіків; знаходити найбільше та найменше значення функції на відрізку; застосовувати елементи диференціального числення при розв’язуванні задач.

Модуль 3.: застосовувати основні методи інтегрування; обчислювати визначені інтеграли; знаходити площі плоских фігур та об’єми тіл обертання; досліджувати на збіжність невластні інтеграли.

Модуль 4.: знаходити та зображувати на площині область допустимих значень функції двох незалежних змінних; обчислювати частинні похідні функції двох змінних першого та другого порядку; обчислювати подвійні інтеграли по правильній області.

Модуль 5.: розв’язувати диференційні рівняння першого порядку: з відокремлюваними змінними, однорідні, лінійні; розв’язувати диференційні рівняння другого порядку: неповні, лінійні з сталими коефіцієнтами; розв’язувати найпростіші системи лінійних рівнянь.

Модуль 6.: встановлювати збіжність чи розбіжність числового ряду; знаходити радіус, інтервал збіжності степеневому ряду; будувати та використовувати розклади елементарних функцій в степеневі ряди для наближених обчислень.

Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Елементи лінійної, векторної алгебри та аналітичної геометрії.

Тема 1. Матриці. Визначники.

Тема 2. Системи лінійних рівнянь.

Тема 3. Елементи векторної алгебри.

Тема 4. Елементи аналітичної геометрії.

Модуль 2. Вступ до математичного аналізу. Диференціальне числення функцій однієї змінної.

Тема 5. Вступ до аналізу.

Тема 6. Границя функції.

Тема 7. Неперервність функції.

Тема 8. Похідна функції. Диференціал.

Тема 9. Диференційовані функції: Екстремум. Дослідження функцій.

Модуль 3. Інтегральне числення функцій однієї змінної.

Тема 10. Невизначений інтеграл.

Тема 11. Визначений інтеграл.

Тема 12. Невласні інтеграли.

Модуль 4. Функції багатьох змінних.

Тема 13. Частинні похідні функцій багатьох змінних.

Тема 14. Екстремум функцій багатьох змінних.

Тема 15. Комплексні числа.

Тема 16. Подвійні інтеграли.

Модуль 5. Звичайні диференціальні рівняння.

Тема 17. Диференціальні рівняння 1-го порядку.

Тема 18. Диференціальні рівняння 2-го порядку.

Модуль 6. Ряди.

Тема 19. Числові ряди.

Тема 20. Степеневі ряди.

ПНП 4 ТЕОРІЯ ЙМОВІРНОСТІ І МАТЕМАТИЧНА СТАТИСТИКА

Мета: - забезпечити ґрунтовне засвоєння теоретичного курсу теорії ймовірностей та математичної статистики для пізнання закономірностей навколишнього світу;

- сприяти формуванню навичок у застосуванні математичних методів в різних галузях природознавства, розширюючи і зміцнюючи багатогранні зв'язки з практикою, відкривати і використовувати закони природи, бути могутньою рушійною силою розвитку науки і техніки;

Завдання: - навчити студентів логічно і алгоритмічно мислити, відображувати об'єктивний світ в абстрактному вигляді;

- виховати у студентів абстрактне поняття про явища реального світу, так як абстрактність у математиці не відриває пізнання від дійсного світу, дає змогу пізнати його глибше і повніше. Це зумовлює придатність математичних результатів до опису різноманітних навколишніх явищ, успіх того процесу, який ми сьогодні спостерігаємо і який одержав назву математизації знань;

- привити навички самостійної роботи з математичною, прикладною і довідковою літературою.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

Модуль 1.: означення випадкової події, її ймовірності; основні теореми про ймовірність; формули Бернуллі, Лапласа;

Модуль 2.: класифікацію випадкових величин та їх числові характеристики; основні закони розподілу; закон великих чисел;

Модуль 3.: основні поняття математичної статистики та їх графічне зображення; методи знаходження параметрів вибірки, метод найменших квадратів; методи перевірки статистичних гіпотез.

вміти:

Модуль 1.: розв'язувати задачі на обчислення ймовірності; обчислювати ймовірності складних випадкових подій з застосуванням основних теорем про ймовірність, та граничних теорем;

Модуль 2.: будувати розподіли випадкових величин; обчислювати математичне сподівання та дисперсію випадкових величин; знаходити довірчі інтервали для нормального розподілу;

Модуль 3.: зображувати полігон і гістограму, обчислювати параметри випадкових величин інтервальними методами; знаходити прямі регресії.

Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Основні поняття та формули теорії ймовірностей.

Тема 1. Випадкові події.

Тема 2. Схема повторних незалежних випробувань Бернуллі.

Модуль 2. Випадкові величини.

Тема 3. Дискретні випадкові величини.

Тема 4. Неперервні випадкові величини.

Тема 5. Двовимірні випадкові величини.

Модуль 3. Елементи математичної статистики.

Тема 6. Основні поняття і задачі математичної статистики.

Тема 7. Статистичні оцінки параметрів нормального розподілу.

ПНП 5 МАТЕМАТИЧНЕ ПРОГРАМУВАННЯ

Мета дисципліни: формування знань в області використання економіко-математичних моделей в своїй професійній діяльності. Основними напрямками вивчення дисципліни є: математичні моделі у системі матеріальних і ідеальних моделей,

дослідження економічних процесів за допомогою економіко-математичних моделей, основні прийоми моделювання економічних процесів, математична формалізація умов із змінюваними техніко-економічними коефіцієнтами, економіко-математичний аналіз оптимальних рішень. В дисципліні реалізуються ідеї математичного моделювання економічних процесів, обґрунтування рішень, які приймаються в результаті керування організаційними структурами.

Завдання: є теоретична і практична підготовка студентів з питань: побудови математичних моделей економічних завдань; основних методів та алгоритмів оптимізації рішень в задачах керування організаційними системами; застосування основних методів розв'язання задач оптимального розподілення обмежених ресурсів, вибору оптимального варіанту з множини альтернативних.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: загальну постановку задачі математичного програмування; класифікацію задач математичного програмування; основи математичного моделювання нескладних економічних задач; алгоритм графічного методу розв'язання ЗЛП; алгоритм симплексного методу розв'язання ЗЛП; алгоритм побудови двоїстої задачі до вихідної (прямої) ЗЛП; теореми двоїстості та їх застосування; економічну інтерпретацію пари взаємно двоїстих задач; алгоритм двоїстого симплекс-методу; постановку транспортної задачі та умови існування її розв'язку; методи побудови опорного плану транспортної задачі; метод потенціалів знаходження оптимального плану транспортної задачі; постановку задачі цілочислового програмування та методи її розв'язання; загальну постановку задачі нелінійного програмування; класифікацію задач нелінійного програмування; метод множників Лагранжа для розв'язання задач умовної оптимізації; постановку задачі опуклого програмування, теорему Куна–Таккера; постановку задачі квадратичного програмування, методи її розв'язання; загальну постановку задачі динамічного програмування; принцип оптимальності Беллмана; загальний підхід до розв'язання задач динамічного програмування; загальну постановку задачі стохастичного програмування та її особливості; класифікацію задач стохастичного програмування; основні поняття теорії ігор; відмінності між застосуванням чистих і змішаних стратегій; критерії вибору розв'язку при розв'язанні задач теорії ігор.

Вміти: будувати математичні моделі нескладних економічних задач; записувати загальну та канонічну ЗЛП; переходити від загальної до канонічної ЗЛП; розв'язувати ЗЛП графічним методом, симплекс-методом, методом штучного базису; будувати двоїсту задачу до вихідної (прямої) ЗЛП; знаходити розв'язок однієї з пари взаємно двоїстих задач, знаючи розв'язок іншої; застосовувати двоїстий симплекс-метод для розв'язання ЗЛП; записувати математичну модель транспортної задачі; зводити відкриту модель транспортної задачі до закритої; будувати опорний план транспортної задачі; знаходити оптимальний план транспортної задачі; розв'язувати задачі цілочислового програмування методом Гоморі; застосовувати метод множників Лагранжа до розв'язання задач нелінійного програмування; застосовувати метод рекурентних співвідношень до розв'язання задач динамічного програмування; розв'язувати задачу про розподіл капіталовкладень; знаходити розв'язок матричної гри; застосовувати елементи інформаційних технологій до розв'язання задач математичного програмування.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Предмет, особливості та сфери застосування математичного програмування в економіці. Загальна задача лінійного програмування (ЗЛП) та деякі методи її розв'язання.

Тема 2. Лінійні векторні простори. Опуклі множини. Геометричні інтерпретації ЗЛП.

Тема 3. Теоретичні основи методу послідовного покращення базисного розв'язку (симплекс-метод). Алгоритм симплекс-метода.

- Тема 4. Симплекс-метод з оберненою матрицею.
- Тема 5. Основи теорії двоїстості та двоїсті оцінки і аналізі розв'язків лінійних оптимізаційних моделей. Основні теореми теорії двоїстості.
- Тема 6. Аналіз лінійних моделей економічних задач. Двоїстий симплекс-метод.
- Тема 7. Постановка транспортної задачі (ТЗ) лінійного програмування і її властивості, критерій оптимальності плану ТЗ.
- Тема 8. Метод потенціалів розв'язування ТЗ.
- Тема 9. Загальна задача лінійного цілочислового програмування (ЗЛЦП). Перший алгоритм Гоморі.
- Тема 10. Другий алгоритм Гоморі, інші методи розв'язування ЗЛЦП.
- Тема 11. Параметричне програмування, випадок.
- Тема 12. Параметричне програмування, випадок.
- Тема 13. Застосування параметричного програмування для розв'язування ЗЛП спеціального виду із одним загальним обмеженням.
- Тема 14. Блокове програмування, метод декомпозиції.
- Тема 15. Застосування блокового програмування до розв'язування ЗЛП спеціального виду. Економічна інтерпретація алгоритму блокового програмування.
- Тема 16. Елементи нелінійного програмування. Методи штрафних функцій.
- Тема 17. Напрямки розвитку методів математичного програмування.

ПНП 6 ІНФОРМАТИКА І КОМП'ЮТЕРНА ТЕХНІКА

Мета дисципліни: формування сучасного рівня інформаційної та комп'ютерної культури, набуття практичних навичок роботи на сучасній комп'ютерній техніці і використання сучасних інформаційних технологій для розв'язання різноманітних задач в практичній діяльності за фахом.

Завдання: навчання основам інформатики як науки про інформацію та дані; навчання роботі на персональному комп'ютері (у ОС Windows) з найбільш поширеними пакетами прикладного програмного забезпечення MicrosoftOffice; навчання основам програмування мовою VisualBasic.

Предмет: новітні інформаційно-комунікаційні технології для вирішення різноманітних завдань у професійній діяльності.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки фахівців. Дисципліна є базовою для вивчення дисциплін “Вища математика”, “Математичне програмування”, “Теорія ймовірностей і математична статистика”, “Статистика”, “Оптимізаційні методи і моделі”, “Інформаційні системи і технології в економіці” та інших дисциплін професійної підготовки.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: призначення табличного процесора Microsoft Excel, структуру вікна Microsoft Excel, об'єкти MExcel: робоча книга, робочий лист, лист діаграм, лист макросів, діалоговий лист. Форматування даних в EXCEL. Засоби адресації. Повну адресу клітини Excel. Формули та функції в EXCEL: математичні функції, статистичні функції, текстові функції. Логічні функції, фінансові функції; призначення макросів в Excel, засоби створення, перегляду, редагування та особливості їх застосування. Функціональні можливості мови VBA в середовищі MS Excel. Склад та структуру, особливості створення та використання об'єктів VBA в середовищі MS Excel. Поняття бази даних в MS Excel, обмеження та особливості створення і використання; призначення макросів в Excel, засоби створення, перегляду, редагування та особливості їх застосування. Функціональні можливості мови VBA в середовищі MS Excel. Склад та структуру, особливості створення та використання об'єктів VBA в середовищі MS Excel. Поняття бази даних в MS Excel, обмеження та особливості створення і використання; поняття “база даних”, “системи

управління базами даних”, об’єкти БД: “запис”, “поле”, “таблиця”, “форма” та ін., типи даних в СУБД Access, поняття “запит”, “звіт”, основні правила їх побудови.

Вміти: виконувати найпростіші обчислювання в MS Excel, формувати дані в Excel. Будувати діаграми. Створювати складні таблиці, застосовувати відносні та абсолютні адресації. Використовувати логічні функції Excel. Застосовувати логічні функції Excel при розв’язанні задач і табулювання функцій. Використовувати фінансові функції Excel; створювати, редагувати та формувати графіки та діаграми в MS Excel; створювати макроси за допомогою макрореєстра, зберігати макроси, виконувати та редагувати макроси, використовувати абсолютні та відносні адреси при створенні макросів. Табулювати функції з використанням функції користувача, розробленої на VBA. Прогнозувати значення з використанням Диспетчера сценаріїв. Створювати бази даних з використанням форми даних, сортувати дані, здійснювати вибірку даних за допомогою Автофільтра та Різкого фільтра; створювати таблиці БД, встановлювати між ними зв’язки, використовувати поле підстановок, здійснювати впорядкування, пошук та фільтрацію даних в СУБД Access, будувати запити на вибірку, запити та форми з розрахунковими полями, звіти з групуванням по певному полю.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1.1. Загальні відомості про інформацію, інформаційні системи та обчислювальні машини.

Тема 1.2. Структура інформатики.

Тема 2.1. Призначення технічних засобів.

Тема 2.2. Основні відомості про ЕОМ.

Тема 2.3. Класифікація ЕОМ та тенденції розвитку ЕОМ.

Тема 2.4. Основні відомості про ПК.

Тема 3.1. Загальна характеристика програмного забезпечення. Класифікація програмного забезпечення.

Тема 3.2. Базове програмне забезпечення.

Тема 3.3. Прикладне програмне забезпечення та тенденції його розвитку.

Тема 4.1. Поняття операційної системи, класифікація операційних систем, тенденції розвитку операційних систем.

Тема 4.2. Операційна система Windows.

Тема 4.3. Операційна оболонка Windows Commander.

Тема 4.4. Програми захисту та резервування інформації.

Тема 4.5. Сервісні програми. Сканування диску. Дефрагментація диску.

Тема 6.1. Пакети прикладних програм загального призначення. Текстовий процесор Word.

Тема 5.1. Формалізація та алгоритмізація обчислювальних процесів. Основи алгоритмізації процесів обробки інформації.

Тема 5.2. Основи програмування мовою VisualBasic.

Тема 5.2. Створення, редагування та форматування електронних таблиць.

Тема 9.3. Робота з функціями і формулами.

Тема 9.4. Створення, редагування і форматування графіків та діаграм.

Тема 9.5. Робота з базами даних у середовищі MS Excel.

Тема 9.6. Аналіз даних у середовищі MS Excel.

Тема 9.6. Аналіз даних у середовищі MS Excel.

Тема 9.7. Автоматизація додатків у середовищі MS Excel.

Тема 9.7. Автоматизація додатків у середовищі MS Excel.

Тема 8.1. Основи побудови бази даних.

Тема 8.2. Технологія створення, редагування та керування таблицями бази даних MS Access.

Тема 8.3. Технологія керування даними в таблицях бази даних MS Access.

Тема 8.4. Технологія створення, редагування та використання запитів у базі даних MS Access.

Тема 8.5. Технологія створення, редагування та використання звітів у базі даних MS Access.

Тема 8.6. Технологія створення, редагування та використання форм у базі даних MS Access.

Тема 8.7. Автоматизація додатків у середовищі MS Access.

ПНП 7 СИСТЕМИ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОМУ ВИРОБНИЦТВІ

Мета дисципліни: впровадження та використання інновацій та техніко-технологічних рішень, оскільки рівень активізації останніх визначають загальний рівень конкурентоспроможності як на внутрішньому, так і зовнішньому ринках. Адже всеохоплююче впровадження інновацій сприяє підвищенню продуктивності праці, економії різних видів ресурсів, скороченню витрат та зниженню собівартості аграрнопродовольчої продукції, нарощуванню обсягів і підвищенню ефективності сільськогосподарського виробництва, що впливає на залучення інвестицій

Завдання: В аграрній сфері економіки нашої країни розвиток інноваційної діяльності занепадає внаслідок кризи, що спричинена військовими діями, зменшенням ринків збуту продукції, недосконалості законодавчої бази, недостатності державного стимулювання інноваційної діяльності, обмеженості внутрішніх і зовнішніх джерел фінансування інновацій та неможливості їх швидкої мобілізації, низького рівня інвестиційної привабливості галузі, а, особливо, відсутності інновацій та сучасних технологій виробництва і вирощування сільськогосподарської продукції.

Предмет: є процеси впровадження та використання сучасних інноваційних агротехнологій в Україні.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: інституційно-правового забезпечення щодо методів ведення сільського господарства; активізації розвитку аграрної науки та інтелектуального потенціалу АПК; методи покращення рівня підготовки і підвищення кваліфікації працівників аграрної галузі; методи стимулювання державної фінансової підтримки сільськогосподарських підприємств, зайнятих інноваційною діяльністю; залучення інвестицій щодо впровадження науково-технічних досягнень у виробництво; механізм реалізації відповідних програм і стратегій розвитку інноваційної діяльності у сільському господарстві; розробки та впровадження дієвих механізмів стимулювання нововведень в аграрній сфері; державної підтримки ДіР в галузі селекції, генної інженерії та нанотехнологій; формування організаційно-економічного механізму технологічної безпеки аграрної галузі; підвищення конкурентоспроможності аграрної продукції в контексті еко- та біорозвитку тощо.

Вміти: використовувати інституційно-правового забезпечення щодо методів ведення сільського господарства; активізації розвитку аграрної науки та інтелектуального потенціалу АПК; застосовувати методи покращення рівня підготовки і підвищення кваліфікації працівників аграрної галузі; застосовувати методи стимулювання державної фінансової підтримки сільськогосподарських підприємств, зайнятих інноваційною діяльністю; залучення інвестицій щодо впровадження науково-технічних досягнень у виробництво; механізм реалізації відповідних програм і стратегій розвитку інноваційної діяльності у сільському господарстві; розробки та впровадження дієвих механізмів стимулювання нововведень в аграрній сфері; державної підтримки ДіР в галузі селекції, генної інженерії та нанотехнологій; формування організаційно-економічного механізму

технологічної безпеки аграрної галузі; підвищення конкурентоспроможності аграрної продукції в контексті еко- та біорозвитку тощо.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Предмет та метод дисципліни

Тема 2.

Тема 3. Особливості використання та адаптування технології обробітку ґрунту "Mini-till"

Тема 4. Особливості використання та адаптування технології обробітку ґрунту "No-till"

Тема 5. Особливості використання та адаптування технології обробітку ґрунту "Strip-till"

Тема 6. Особливості використання сучасних інноваційних технологій у рослинництві

Тема 7. Новітні техніко-технологічні рішення в тваринництві.

1.3. Цикл дисциплін базової та загально-професійної підготовки

ЗБП 1 ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА

Мета вивчення дисципліни: формування у студентів сучасного економічного мислення і системи спеціальних знань про базові поняття щодо господарсько-фінансової діяльності підприємства, змісту її окремих напрямів та їх взаємозв'язку, системи показників, що її характеризують.

Завдання дисципліни: є теоретична та практична підготовка студентів з таких питань: підприємство як суб'єкт господарювання та основні напрями його господарсько-фінансової діяльності (операційна, інвестиційна, інноваційна, фінансова); методологічні та методичні засади планування діяльності підприємства; формування програми виробництва продукції та її реалізації; визначення виробничої потужності підприємства; визначення складових ресурсного потенціалу підприємства та шляхи його ефективного використання; теоретичні засади формування й використання трудових ресурсів підприємства та системи їх матеріального стимулювання; методичні підходи до їх аналізу та планування; теоретичні засади формування фінансових ресурсів (капіталу) підприємства; методичні підходи до їх аналізу та планування; механізм формування економічних ресурсів господарсько-фінансової діяльності підприємства; оцінка ефективності господарської діяльності та пошук шляхів її підвищення; сутність фінансового стану підприємства, його складові та методи оцінки; конкурентоспроможність підприємства та методи її оцінки; механізм розвитку підприємства, запобігання кризових явищ та банкрутства; забезпечення економічної безпеки підприємства.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен:

Знати:

- Основні поняття, терміни і показники, що використовуються у науково-економічній літературі і практичній діяльності агроформувань;
- Екологічні аспекти досліджуваних проблем;
- Специфіку, проблеми діяльності агроформувань в сучасних умовах господарювання та шляхи їх ефективного вирішення;
- Сучасні теорії підприємства та моделі розвитку підприємств;
- Види підприємств та їхні організаційно-підприємницькі форми;
- Структуру і управління підприємством;
- Поняття ринку, основні типи ринків та їхні особливості, поняття життєвого циклу продукту та збалансованого продуктового портфелю підприємства;

- Принципи і методи планування діяльності підприємства, систему планів підприємства; класифікацію і структуру персоналу підприємства;
- Порядок розрахунку різних категорій персоналу підприємства;
- Поняття продуктивності праці; види і форми оплати праці на підприємстві; основні положення щодо мотивації персоналу підприємства;
- Склад основних засобів підприємства, поняття і методи амортизації основних засобів;
- Склад обігових коштів підприємства, основні положення щодо управління запасами підприємства;
- Поняття інтелектуального капіталу підприємства, його складові, методи управління інтелектуальним капіталом підприємства;
- Поняття інвестицій підприємства, їхні різновиди, джерела фінансування та методи оцінки;
- Поняття та різновиди інновацій, етапи інноваційного процесу;
- Поняття техніко-технологічної бази підприємства, виробничої потужності та виробничої програми підприємства;
- Задачі та функції підрозділів підприємства, що займаються матеріально-технічним забезпеченням підприємства та поняття та основні засади виробничої логістики;
- Поняття виробничого процесу, його складові; принципи і методи організації виробничого процесу;
- Поняття виробничого циклу, його структура і фактори, що впливають на його тривалість;
- Поняття конкурентоспроможності продукції підприємства; основні положення щодо забезпечення якості продукції;
- Класифікація витрат підприємства; сутність та функції собівартості продукції підприємства; принципи розподілу накладних витрат підприємства; взаємозв'язок між витратами, обсягом випуску продукції та прибутком підприємства;
- Поняття прибутку підприємства, його види; джерела інформації для оцінки результатів діяльності підприємства;
- Основні показники діяльності підприємства, система показників інтегральної ефективності підприємства, фактори, що впливають на ефективність виробництва, фактори росту ефективності;
- Поняття й класифікація бізнес-процесів підприємства, процедура оптимізації бізнес-процесів, форми трансформації та етапи реструктуризації підприємств; поняття і принципи організації економічної безпеки підприємства; завдання та принципи антикризової діяльності підприємства;.

Вміти:

- визначати вид підприємства і його організаційно-правову форму;
- визначати фактори зовнішнього середовища та їхній вплив на діяльність підприємства;
- визначати організаційну структуру управління підприємства;
- визначати тип еластичності попиту та стадії життєвого циклу продукту; розраховувати ціну підприємства за різними методами ціноутворення;
- складати оптимальну виробничу програму за умов наявності певних обмежень;
- розрахувати чисельність різних груп персоналу підприємства;
- нарахувати заробітну плату робітників;
- розрахувати продуктивність праці робітника;
- складати операційні та фінансові бюджети підприємства;
- порівняти фактичні та планові показники діяльності підприємства та проаналізувати причини відхилень показників;

- розрахувати амортизаційні відрахування об'єктів основних засобів;
- здійснювати оцінку основних засобів; розраховувати показники ефективності використання основних та обігових засобів;
- розрахувати розмір запасів обігових коштів на підприємстві;
- робити вартісну оцінку запасів оборотних коштів різними методами;
- обирати найбільш привабливе джерело фінансування інвестиційних проектів; аналізувати ефективність та доцільність здійснення інвестиційних проектів;
- визначати ступінь завантаження виробничих потужностей підприємства;
- обчислювати тривалість виробничого циклу при різних методах організації виробничого процесу, кількість робочих місць потокової лінії;
- визначати тип витрат підприємства, скласти собівартість продукції;
- грамотно розподілити накладні витрати;
- розрахувати точку беззбитковості, провести аналіз взаємозв'язку «витрати-випуск-прибуток», розрахувати операційний важіль;
- розраховувати основні показники фінансово-економічної діяльності підприємства, та робити висновки за цими розрахунками;
- робити розрахунки щодо прийняття управлінських рішень, що впливають на кінцевий результат діяльності підприємства.

Зміст дисципліни за темами:

Модуль 1. Підприємство в сучасній системі господарювання. Ресурсне забезпечення діяльності підприємства.

Тема 1. Теорії підприємств і основи підприємництва.

Тема 2. Види підприємств, їх організаційно-правові форми.

Тема 3. Зовнішнє середовище господарювання підприємств.

Тема 4. Структура та управління підприємством.

Тема 5. Ринок і продукція.

Тема 6. Планування діяльності підприємства.

Тема 7. Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці.

Тема 8. Капітал підприємства.

Модуль 2. Організація та економічні результати діяльності підприємства.

Тема 9. Інвестиції.

Тема 10. Інноваційна діяльність.

Тема 11. Техніко-технологічна база і виробнича потужність підприємства.

Тема 12. Організація виробництва і забезпечення якості продукції.

Тема 13. Витрати на виробництво і реалізацію продукції.

Тема 14. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства.

Тема 15. Розвиток підприємств: сучасні моделі, трансформація та реструктуризація.

Тема 16. Економічна безпека та антикризова діяльність.

ЗБП 2 МЕНЕДЖМЕНТ

Мета дисципліни: формування сучасного управлінського мислення та системи спеціальних знань у галузі менеджменту, формування розуміння концептуальних основ системного управління організаціями; набуття умінь аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища, прийняття адекватних управлінських рішень.

Завдання: вивчення загальних закономірностей, принципів формування, функціонування та розвитку системи управління організацією; а також управлінських відносин.

Предмет: загальні закономірності, принципи формування, функціонування та розвитку системи управління організацією; управлінські відносини.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: теоретико-методологічні засади класичних і неокласичних теорій менеджменту; види, методи процесу прийняття управлінських рішень; функції системи управління; вплив лідерських та комунікативних якостей особистості менеджера на процес ефективного управління; нормативно-правові документи системи управління; суть, зміст, значення та вплив наукового управління на досягнення загальних цілей організації; закони, закономірності, принципи, методи, форми наукового управління (менеджменту); особливості використання наукових підходів менеджменту (процесних, системних, ситуаційних) в умовах сьогодення; роль повноважень і відповідальності менеджера за результати діяльності колективу.

Вміти: організовувати належні умови та чинники задля забезпечення високої якості управління на підприємстві; практикувати (реалізовувати) набуті знання в особистій та професійній діяльності; удосконалювати процеси управлінського документування; приймати якісні групові та індивідуальні управлінські рішення; діагностувати проблеми, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки й оцінювати альтернативи для прийняття управлінських рішень; аналізувати сильні і слабкі сторони, можливості, загрози (конкурентів, споживачів, постачальників); досліджувати, аналізувати передовий вітчизняний та світовий досвід в галузі управління; формулювати поточні та стратегічні цілі системи управління з урахуванням стану, проблем та перспектив подальшого розвитку організації; покращувати співпрацю з структурними підрозділами та іншими організаціями за рахунок сучасних інформаційних технологій; приймати рішення щодо вибору найбільш ефективних технологій управління, використання яких дозволило б на високому рівні використовувати тайм-менеджмент; компетентно використовувати професійну діяльність в межах делегованих повноважень.

Зміст дисципліни за темами.:

Тема 1. Поняття і сутність менеджменту

Тема 2. Розвиток науки управління.

Тема 3. Прийняття управлінських рішень.

Тема 5. Організація як функція управління.

Тема 6. Мотивація в системі управління.

Тема 7. Управлінський контроль.

Тема 8. Лідерство.

Тема 10. Комунікації в управлінні.

Тема 11. Конфлікти як об'єкт управління.

Тема 12. Тайм-менеджмент як техніка управління часом.

ЗБП З МАРКЕТИНГ

Мета дисципліни: формування системи знань про сутність і зміст маркетингу як філософії підприємницької діяльності в умовах ринкової економіки і конкуренції.

Завдання: вивчення основних понять, систем і алгоритмів маркетингу; набуття практичних навичок розв'язання конкретних маркетингових завдань; формування вмінь творчого пошуку резервів удосконалення маркетингової діяльності підприємства. Організація вивчення курсу передбачає поглиблену практичну підготовку студентів на основі ознайомлення з нормативними документами, спеціальною літературою, виконання практичних завдань. Самостійна робота студентів під керівництвом викладачів спрямовується на поглиблене засвоєння програмного матеріалу.

Предмет: загальні закономірності розвитку маркетингу в ринкових умовах, система маркетингу підприємства.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: сутність та концепції розвитку маркетингу та визначити його значення в діяльності підприємства; основні характеристики сучасного маркетингу; класифікацію методів маркетингових досліджень; методичні та організаційні основи управління продукцією підприємства; законодавчі та нормативно-правові засади рекламної діяльності; закономірності управління маркетингом на підприємстві; особливості різних концепцій маркетингової діяльності; роль сегментації та відбору цільових ринків у діяльності підприємства;

Вміти: ідентифікувати існуючі методики оцінки конкурентоспроможності продукції підприємства і розраховувати її рейтинг; визначати необхідні напрями просування продукції і переконувати споживачів в її унікальних перевагах; продемонструвати вміння розробляти програму опитування, розраховувати обсяг і структуру вибірки респондентів, сегментувати ринок, позиціонувати товар на ринку; прогнозувати наслідки та аналізувати попит на товари підприємства на окремому ринку аналізувати рекламний бюджет, розуміти й аналізувати причини утворення дефіциту бюджету досліджувати накопичений світовий досвід в сфері маркетингових досліджень; сформулювати стратегічні та поточні цілі маркетингової діяльності на підприємстві; встановити основні напрями взаємодії факторів внутрішнього та зовнішнього маркетингового середовища на стан та особливості господарської діяльності підприємства; приймати рішення щодо вибору найбільш доцільних методів та інструментів маркетингового комплексу, використання яких дозволило б оптимізувати процес досягнення поставлених цілей підприємством; оцінити ефективність маркетингової діяльності на підприємстві.

Зміст дисципліни за темами:

Модуль 1. Сутність маркетингу. Його основні елементи.

Тема 1. Сутність маркетингу, його цілі й завдання.

Тема 2. Основні характеристики маркетингу.

Тема 3. Маркетингові дослідження.

Тема 4. Маркетингова товарна політика.

Тема 5. Маркетингова цінова політика.

Тема 6. Маркетингова політика розподілу.

Тема 7. Маркетингова політика просування.

Модуль 2. Організація та контроль в маркетингу.

Тема 8. Сутність та види маркетингових комунікацій.

Тема 9. Реклама в маркетинговій діяльності підприємства.

Тема 10. PR в маркетинговій діяльності підприємства.

Тема 11. Інтернет-маркетинг.

Тема 12. Організація та контроль маркетингу.

Тема 13. План маркетингу підприємства.

Тема 14. Міжнародний маркетинг.

ЗБП4 ДЕРЖАВНІ ФІНАНСИ І ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВА

Мета вивчення дисципліни:

Надання майбутньому фахівцю теоретичних знань та практичних навичок для прийняття ефективних рішень як в галузі державних фінансів так і фінансів підприємства, а також ознайомлення із основними принципами формування та функціонування системи державних фінансів та фінансів підприємства у їх взаємозв'язку.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

формування у майбутніх фахівців знань, навичок і умінь, що забезпечують реалізацію вмінь самостійно орієнтуватися в фінансовій діяльності як держави так і підприємства; знати про функціонування загальнодержавних цільових фондів та державного бюджету; систему фінансово-кредитних відносин у взаємозв'язку з

економічним механізмом функціонування як підприємства так і державних органів управління.

Предметом навчальної дисципліни є: теоретичні та практичні аспекти сучасних методів функціонування державних фінансів і фінансів підприємства.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Поняття, сутність, функції фінансів та моделі фінансових відносин.

Тема 2. Фінансова система України: поняття, структура та загальна характеристика її сфер і ланок.

Тема 3. Система державних фінансів та державна фінансова політика.

Тема 4. Функціонування державних цільових фондів України.

Тема 5. Фінанси місцевих органів самоврядування.

Тема 6. Фінанси бюджетних установ.

Тема 7. Фінансовий ринок.

Тема 8. Сутність фінансів і фінансового механізму підприємств.

Тема 9. Фінансові ресурси підприємств

Тема 10. Формування та розподіл доходів (прибутку) підприємства.

Тема 11. Основи організації оборотних коштів підприємств.

Тема 12. Кредитування підприємств

Тема 13. Фінансове забезпечення відтворення основних засобів

Тема 14. Фінансовий стан підприємства та необхідність проведення його оцінки.

Тема 15. Фінансове планування на підприємствах.

ЗБП 5 БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК

Мета вивчення дисципліни - формування у студентів сучасної системи знань про концептуальні засади бухгалтерського обліку, основи методології обліку господарської діяльності, основи техніки бухгалтерського обліку, підходи до організації обліку на підприємстві та засади керівництва бухгалтерським обліком в Україні.

Завдання дисципліни: оволодіння принципами бухгалтерського обліку, забезпечення засвоєння методичних підходів, що використовуються в бухгалтерському обліку для відображення інформації про господарську діяльність, набуття навиків застосування технічних прийомів реєстрації облікової інформації, формування уявлення про повний цикл обробки облікової інформації: від первинної фіксації господарських операцій до складання фінансової звітності; дати загальне розуміння значення фінансової звітності та основ організації бухгалтерського обліку на підприємстві.

У результаті вивчення дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати:

- сутність бухгалтерського обліку, основні вимоги щодо його ведення в сучасних умовах господарювання;

- організацію та методику ведення бухгалтерського обліку на синтетичних та аналітичних рахунках;

- інформаційну базу бухгалтерського обліку;

- техніку і форми ведення бухгалтерського обліку;

- порядок організації бухгалтерського обліку необоротних активів, запасів, грошових коштів, розрахунків та інших активів, власного капіталу, довгострокових та поточних зобов'язань, витрат діяльності, доходів за видами діяльності, фінансових результатів;

- порядок складання фінансової звітності.

вміти:

- організовувати документування операцій та документообіг;

- організовувати облік операцій руху активів і пасивів підприємства;

- формувати фінансову звітність підприємства;

- вести бухгалтерський облік на підприємствах з врахуванням сучасних вимог;
- використовувати облік як основний засіб одержання достовірної інформації для прийняття ефективних управлінських рішень.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Господарський облік, його суть і характеристика.

Тема 2. Предмет і об'єкти бухгалтерського обліку.

Тема 3. Методичні прийоми бухгалтерського обліку та їх використання на підприємствах.

Тема 4. Бухгалтерський баланс.

Тема 5. Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис.

Тема 6. Документація та інвентаризація.

Тема 7. Облікові реєстри, техніка, форми та організація обліку на підприємствах.

Тема 8. Облік грошових коштів та фінансових інвестицій.

Тема 9. Облік дебіторської заборгованості.

Тема 10. Облік необоротних активів.

Тема 11. Облік запасів.

Тема 12. Облік довгострокових зобов'язань та забезпечень.

Тема 13. Облік короткострокових зобов'язань та забезпечень.

Тема 14. Облік доходів, витрат та фінансових результатів

Тема 15. Облік власного капіталу.

ЗБП 6. ІНФОРМАЦІЙНІ ФАХОВІ ТЕХНОЛОГІЇ

Мета дисципліни: формування системи теоретичних і практичних знань з основ створення та функціонування комп'ютерних інформаційних систем і технологій в економіці.

Завдання: вивчення побудови і функціонування інформаційних технологій та інформаційних систем на підприємствах, нормативної бази, сучасних підходів до їх проектування і впровадження.

Предмет: внутрішня і зовнішня інформація, що використовується для управління підприємствами.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: характеристику інформаційних систем та їх класифікацію; структуру й принципи організації ІС; особливості економічної інформації, її види, властивості; сучасні технології обробки економічної інформації; особливості вирішення задач управління в умовах використання різних технологій оброблення економічної інформації; особливості функціонування корпоративних інформаційних систем; поняття процесу проектування, основних його складових, методів і засобів управління проектами; основні положення стандартів зі створення комп'ютерних ІС; технологію розробки проектних рішень.

Вміти: розробляти структуру проекту, виконувати управління ресурсами проекту в середовищі MS Project; розраховувати параметри мережної моделі; здійснювати пошук інформації в мережі Internet та в інформаційно-правовій системі ЛІГА: ЗАКОН; проводити бізнес-моделювання для промислових підприємств на базі системи Project Expert; управляти взаєминами з клієнтами на базі системи Terrasoft CRM.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Основні поняття і роль інформаційних систем і технологій в управлінні підприємством.

Тема 2. Економічна інформація на підприємствах і засоби її формалізованого опису.

Тема 3. Сучасні підходи до розроблення і впровадження інформаційних систем

Тема 4. Засоби створення і забезпечення інформаційних систем і технологій на підприємствах

Тема 5. Еволюція стратегічних моделей управління підприємством в інформаційних системах

Тема 6. Автоматизація управління проектами на підприємствах

Тема 7. Автоматизація процесів бізнес-планування інвестиційних проектів і стратегічної оцінки бізнесу

Тема 8. Комп'ютерні системи підтримки прийняття рішень та їх використання

Тема 9. Експертні системи і їх використання

Тема 10. Інтегровані інформаційні системи управління підприємствами

Тема 11. Інформаційні системи для транснаціональних компаній.

ЗБП 7 СТАТИСТИКА

Мета дисципліни: оволодіння студентами теоретичними знаннями про суть і принципи статистичних методів аналізу, взаємозв'язку етапів статистичного дослідження, методи збору та підготовки даних до статистичного аналізу, принципів побудови та використання основних статистичних методів для аналізу соціально-економічних явищ і процесів, виконання збору, систематизації та класифікації статистичної інформації з метою вирішення конкретних завдань аналізу економічного і соціального розвитку.

Завдання: збирання, перевірка та оцінювання статистичної інформації, розроблення статистичних формулярів; зведення та групування матеріалів статистичного спостереження, виявлення зв'язків між окремими явищами та процесами, встановлення його структури; оволодіння технікою обчислення узагальнюючих статистичних показників (абсолютних, відносних, середніх) та їх економічна інтерпретація.

Предмет: характеристика статистичними показниками і методами кількісних і якісних відношень масових суспільно-економічних явищ.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: способи збору, зведення та групування статистичних даних і правила їх табличного та графічного оформлення; статистичні показники, що характеризують економічні і соціальні явища та процеси; способи практичного рішення статистичних задач з використанням комп'ютерної техніки; джерела статистичних даних і особливості організації державної та відомчої статистики та порядок складання статистичної звітності; основні економіко-статистичні класифікації явищ і процесів, системи показників для вивчення цих явищ та способи і методи їх розрахунку; статистичні методи вивчення економічних і соціальних процесів в суспільстві.

Вміти: користуватися комп'ютерною технологією збору та опрацювання статистичних даних для своєчасної оцінки та контролю розвитку суспільно-економічних явищ і процесів; застосовувати статистичні методи в аналізі мікро- та макроекономічних показників з метою створення надійної інформаційної бази для менеджменту господарської діяльності; використовувати статистичну звітність, зведення і збірники для їх аналізу і підготовки оглядів стану господарсько-фінансової діяльності; застосовувати комп'ютерну техніку та статистичні методи для вивчення природного та механічного руху населення, формування трудових ресурсів та ринку праці, ефективності суспільного виробництва та інших економічних і соціальних явищ.

Зміст дисципліни за темами:

Модуль 1. Теоретико-методичні аспекти статистики.

Тема 1. Методологічні засади статистики.

Тема 2. Статистичне спостереження.

Тема 3. Зведення і групування статистичних даних.

Модуль 2. Прикладні аспекти статистики.

Тема 4. Подання статистичних даних: таблиці і графіки.

Тема 5. Статистичні показники.

Тема 6. Середні величини.

Тема 7. Статистичне вивчення варіації і форми розподілу.

Тема 8. Статистичні методи вимірювання взаємозв'язків.

Тема 9. Статистичне вивчення динаміки.

Тема 10. Індексний метод.

Тема 11. Вибірковий метод.

ЗБП 8 АНАЛІЗ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Мета дисципліни: формування системи теоретичних знань, прикладних умінь та навичок використання аналітичних інструментів для проведення аналізу виробничо-господарської діяльності підприємств усіх форм власності, об'єктивної оцінки господарських ситуацій, обґрунтування управлінських рішень з розв'язанням проблем на будь-якому рівні управління, а також виявлення резервів підвищення ефективності використання матеріальних, трудових, фінансових та інших видів ресурсів на підприємстві.

Завдання: надати знання з методики здійснення аналізу на різних рівнях господарювання з метою комплексного оцінювання результатів господарювання, обґрунтування та визначення внутрішніх резервів раціонального використання матеріальних, фінансових і трудових ресурсів для прийняття науково обґрунтованих управлінських рішень.

Предмет: є господарська діяльність підприємств і їх підрозділів, а також інших формуваль, спрямована на досягнення максимальних результатів за мінімальних витрат.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: теоретичні засади аналізу господарської діяльності підприємств, методи та методологічні прийоми економічного аналізу, системи показників, що використовуються у процесі аналізу.

Вміти: збирати, систематизувати та узагальнювати аналітичну інформацію з побудовою відповідних таблиць та графіків, застосовувати економіко-статистичні методи для аналізу фінансово-економічної діяльності суб'єктів господарювання; аналізувати стан, структуру та інтенсивність зміни досліджуваних явищ, будувати економіко-математичні факторні системи та визначати вплив окремих чинників на зміну інтегральних показників; виявляти причинно-наслідкові зв'язки між аналізованими явищами, моделювати і прогнозувати їх розвиток в майбутньому, робити самостійні науково-обґрунтовані висновки та узагальнення; застосовувати існуючі методики проведення економічного аналізу та діагностики для оцінки виробничо-господарської діяльності підприємства, стану його майна, результативності та ефективності діяльності на ринку; виявляти проблеми, вузькі місця в діяльності підприємства, внутрішні резерви підвищення ефективності, якості роботи персоналу та шляхи їх використання; використовувати результати проведеного аналізу для формування висновків і прийняття управлінських рішень по підвищенню ефективності виробничо-господарської діяльності підприємства; розробляти план заходів, спрямованих на підвищення платоспроможності та конкурентоспроможності підприємства.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Виробничо-господарська діяльність підприємства: характеристика, склад та взаємозв'язок окремих складових.

Тема 2. Взаємозв'язок управлінських рішень та аналізу виробничо-господарської

Тема 3. Сутність, задачі, об'єкти, методи та етапи аналізу виробничо-господарської діяльності підприємства.

Тема 4. Система економічної інформації для аналізу: основні джерела одержання, вимоги та її особливості.

Тема 5. Аналітичні показники структури, руху, стану та ефективності використання основних засобів та оборотних активів підприємства.

Тема 6. Матеріальні та трудові ресурси підприємства: аналіз рівня забезпеченості та ефективності використання.

Тема 7. Фінансування виробничо-господарської діяльності підприємства: аналіз величини та джерел.

Тема 8. Виробнича діяльність підприємства: аналіз обсягів виробництва, реалізації, асортименту й якості продукції підприємства.

Тема 9. Аналіз інвестиційної та інноваційної діяльності підприємства.

Тема 10. Аналіз витрат підприємства і собівартості реалізованої продукції.

Тема 11. Аналіз грошових потоків підприємства.

Тема 12. Діагностика ділової активності, результативності діяльності та фінансового стану підприємства.

Тема 13. Оцінка ризиків діяльності та ймовірності банкрутства підприємства

1.4. Цикл дисциплін професійної підготовки

ПП 1 ОРГАНІЗАЦІЯ ВИРОБНИЦТВА

Мета дисципліни: набуття студентами теоретичних і практичних знань з організації виробництва та надати системного характеру вивчення студентами основ підприємницької діяльності, управління продуктивністю та оплатою праці, управління оборотними коштами підприємства, а також оволодіти основами виробничого процесу та набутти базових знань із визначення ефективності діяльності підприємств.

Завдання дисципліни: формування системи теоретичних знань щодо організації виробництва та організаційних аспектів формування виробничих процесів в підприємствах галузі; набуття практичних навичок щодо організації виробничих процесів та договірних відносин в підприємствах галузі, а також організації інноваційно-інвестиційної діяльності в процесі планування виробництва продукції.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

знати: сутність, типи, принципи, форми і методи організації виробництва; основні елементи організації виробництва та показники ефективності їх використання; організаційні засади зростання продуктивності та оплати праці; підходи до організації планування і прогнозування, зокрема планування витрат, собівартості, цін на продукцію, рентабельності і прибутковості в підприємствах галузі. Організаційні засади планування виробничої діяльності на підприємстві; організацію основних і допоміжних виробничих процесів в підприємствах; організацію бізнес-планування розвитку виробничої діяльності; організацію бюджетування як інструмент обґрунтування виробничих програм. Підходи до організації договірних відносин в підприємствах галузі; інвестиційно-інноваційні засади організації виробництва.

вміти: обчислювати основні показники ефективного використання складових елементів організації виробництва; визначати чисельність працівників та обчислювати показники продуктивності праці на підприємствах; вміти складати виробничий план, виробничі програми та виробничі бюджети, володіти інструментарієм бізнес-планування та методикою калькуляції собівартості. Робити обґрунтування основних параметрів виробничих процесів; розробляти окремі розділи бізнес-планів; складати бюджети

окремих виробничих процесів. Складати основні види господарських договорів; розробляти інноваційно-інвестиційні програми розвитку виробництва та обґрунтовувати окупність виробничих інвестицій та інновацій.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Підприємство як виробнича система та підходи до його організації в умовах ринкових відносин.

Тема 2. Сутність організації виробництва у підприємстві: типи, форми, принципи, методи.

Тема 3. Характеристика основних елементів системи організації виробництва.

Тема 4. Персонал підприємства як складова частина системи виробництва та його ефективне використання.

Тема 5. Теоретичні та організаційні засади планування виробничої діяльності на підприємстві.

Тема 6. Бізнес-планування розвитку виробничої діяльності.

Тема 7. Бюджетування як інструмент обґрунтування виробничих програм, прогнозування витрат та калькуляції собівартості продукції, прибутковості і рентабельності.

Тема 8. Організаційні засади виробничих процесів.

Тема 9. Методичне обґрунтування організація виробничого процесу в основних галузях аграрного підприємства.

Тема 10. Організація договірних відносин, оподаткування і страхування в виробничій діяльності підприємства.

Тема 11. Організація виробничої інноваційної діяльності і оцінка її ефективності.

ІІІ 2 ЕКОНОМІКА АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Мета вивчення дисципліни: формування у студентів сучасного економічного мислення і системи спеціальних знань про специфіку господарсько-фінансової діяльності аграрного підприємства, змісту її окремих напрямів та їх взаємозв'язку, системи показників, що її характеризують, а також засвоєння принципів розвитку аграрного підприємства на соціальних засадах.

Завдання дисципліни: є теоретична та практична підготовка студентів з таких питань: значення галузі аграрного виробництва для економіки; використання ресурсів аграрного підприємства; витрати виробництва та калькуляція собівартості сільськогосподарської продукції; ціноутворення на сільськогосподарську продукцію та ефективність сільськогосподарського виробництва; спеціалізація, концентрація та інтеграційні процеси в сільськогосподарському виробництві; економіка виробництва продукції окремих галузей аграрного виробництва; принципи розвитку аграрного підприємства на соціальних засадах.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен:

Знати:

- Значення галузі аграрного виробництва для економіки;
- Особливості використання земельних ресурсів;
- Особливості використання персоналу в аграрному підприємстві, поняття продуктивності праці; види і форми оплати праці в аграрному підприємстві; основні положення щодо мотивації персоналу підприємства;
- Склад та особливості використання матеріально-технічної бази, основних засобів та нематеріальних активів аграрного підприємства;
- Склад обігових коштів аграрного підприємства, особливості їх нормування, основні положення щодо управління запасами;
- Класифікацію витрат аграрного підприємства та методику калькуляції собівартості сільськогосподарської продукції;
- Види цін та принципи ціноутворення на сільськогосподарську продукцію;

- Сутність економічної ефективності сільськогосподарського виробництва та напрями її підвищення;
- Особливості спеціалізації, концентрації та інтеграційних процесів в сільськогосподарському виробництві;
- Значення, показники та напрями підвищення ефективності виробництва продукції рослинництва, кормів та продукції тваринництва;
- Принципи розвитку аграрного підприємства на соціальних засадах.

Вміти:

- Визначати показники ефективності використання земельних ресурсів;
- розрахувати чисельність різних груп персоналу аграрного підприємства;
- нарахувати заробітну плату робітникам різних груп персоналу аграрного підприємства;
- розрахувати продуктивність праці робітника;
- розраховувати показники ефективності використання складових матеріально-технічної бази, основних та обігових засобів;
- здійснювати нормування обігових коштів на підприємстві;
- робити вартісну оцінку запасів оборотних коштів різними методами;
- визначати тип витрат підприємства, калькулювати собівартість сільськогосподарської продукції;
- визначати ціну на сільськогосподарську продукцію;
- розраховувати фінансові та економічні результати сільськогосподарської діяльності та визначати ефективність діяльності аграрного підприємства, робити висновки за цими розрахунками;
- визначати фінансово-економічні показники ефективності виробництва продукції рослинництва, кормів, продукції тваринництва;
- класифікувати об'єкти соціальної інфраструктури аграрного підприємства та визначати роль аграрного підприємства для розвитку сільських територій;
- визначати засади соціальної відповідальності аграрного підприємства.

Зміст дисципліни за темами:

Модуль 1. Особливості економіки аграрного підприємства.

Тема 1. Значення галузі аграрного виробництва для економіки.

Тема 2. Земельні ресурси та їхнє використання.

Тема 3. Персонал та мотивація праці в аграрному підприємстві.

Тема 4. Матеріально-технічна база, основні засоби та нематеріальні активи аграрного підприємства.

Тема 5. Оборотні засоби та особливості їх нормування в аграрному підприємстві.

Тема 6. Витрати виробництва та особливості калькуляції собівартості сільськогосподарської продукції.

Тема 7. Ціноутворення на сільськогосподарську продукцію.

Тема 8. Економічна ефективність та фінансові й економічні результати сільськогосподарського виробництва.

Тема 9. Спеціалізація, концентрація та інтеграційні процеси в сільськогосподарському виробництві.

Тема 10. Економіка виробництва зерна.

Тема 11. Економіка виробництва насіння олійних та технічних культур.

Тема 12. Економіка виробництва картоплі та овочів

Тема 13. Економіка виробництва плодів, ягід і винограду.

Тема 14. Економіка виробництва кормів

Тема 15. Економіка виробництва продукції скотарства

Тема 16. Економіка виробництва продукції свинарства.

Тема 17. Економіка виробництва продукції птахівництва.

Тема 18. Економіка виробництва продукції інших видів продукції тваринництва.

Модуль 2. Принципи розвитку аграрного підприємства на соціальних засадах.

Тема 19. Соціальні принципи в економіці.

Тема 20. Соціальна інфраструктура аграрного підприємства.

Тема 21. Напрямки соціального розвитку аграрного підприємства.

Тема 22. Соціальна відповідальність аграрного підприємства.

Тема 23. Роль аграрних підприємств для розвитку сільських територій.

ІІІ 3 ПОТЕНЦІАЛ І РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВА

Мета: вивчення теоретичних основ сутності потенціалу підприємства, конкурентоспроможності підприємства та потенціалу розвитку, поглиблення знань студентів про методологію оцінки конкурентоспроможності підприємства, ознайомлення з основними підходами та методами вартісної оцінки потенціалу підприємства та основними засадами оціночної діяльності в Україні, а також виявлення та аналіз потенціалу розвитку підприємства.

Завдання: вивчення сутності потенціалу підприємства і передумов його формування; формування знань необхідних для здійснення оцінки середовища, в якому працює підприємство; оцінка рівня конкурентоспроможності підприємства; набуття практичних навичок оціночної діяльності як необхідної складової раціонального управління розвитком потенціалу підприємства; формування знань щодо сутності потенціалу розвитку підприємства та оволодіння інструментарієм аналізу та виявлення факторів, що обумовлюють виникнення змін існуючих та появу нових властивостей підприємства, які можуть бути додатково створені у розмірах, обмежених природними, організаційно-технічними та загальноекономічними умовами.

Предмет: процес оцінки конкурентоспроможності потенціалу підприємства, процес вартісного оцінювання окремих елементів потенціалу та сукупного потенціалу підприємства; основні напрямки розвитку підприємства.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення проводити дисципліни студент повинен:

Знати:

- теоретичні основи щодо сутності та складу потенціалу підприємства; його структуризації та формування;
- сутність та рівні конкурентоспроможності потенціалу, особливості її оцінки та стратегічного аналізу, застосування методів та прийомів якого сприяє виявленню позитивних і негативних факторів формування та розвитку елементів потенціалу у конкурентному середовищі;
- концепцію вартісної оцінки потенціалу підприємства з урахуванням вартості його матеріальних (майнових) і нематеріальних елементів;
- сутність потенціалу розвитку та фактори, що сприяють зміні властивостей носія.

Вміти:

- застосовувати новітні методи і засоби ефективного формування потенціалу підприємства, забезпечення його конкурентоспроможності в сучасних умовах господарювання;
- здійснювати оцінку окремих складових потенціалу підприємства, зокрема земельних, матеріальних та нематеріальних ресурсів;
- здійснювати оцінку сукупного потенціалу підприємства як цілісного майнового комплексу;
- застосовувати концепцію вартісної оцінки потенціалу підприємства як необхідну складову раціонального управління розвитком потенціалу підприємства.

Зміст дисципліни за темами:

- Тема 1.** Сутність і структура потенціалу підприємства.
- Тема 2.** Формування потенціалу підприємства.
- Тема 3.** Конкуренентоспроможність потенціалу підприємства.
- Тема 4.** Теоретичні основи оцінки потенціалу підприємства.
- Тема 5.** Методичний інструментарій оцінки потенціалу підприємства.
- Тема 6.** Об'єкти нерухомості та їх оцінка.
- Тема 7.** Техніко-технологічний потенціал підприємства та його оцінка
- Тема 8.** Нематеріальні активи підприємства та методи їх оцінки.
- Тема 9.** Кадровий потенціал підприємства та його оцінка.
- Тема 10.** Оцінка сукупного потенціалу підприємства (вартості бізнесу).
- Тема 11.** Прикладні аспекти оцінки потенціалу підприємства.
- Тема 12.** Оцінка потенціалу розвитку.

ПП 4 ПІДПРИЄМНИЦЬКЕ ПРАВО

Мета вивчення дисципліни: надати теоретичні знання і практичні навички, пов'язані із правовим статусом суб'єктів підприємництва та правовим регулюванням бізнес-діяльності в цілому.

Завдання дисципліни: формування у майбутніх фахівців знань про правове забезпечення підприємницької діяльності та існуючу систему нормативно-правових актів, які врегульовують господарські правовідносини, а також про сутність процесів у сфері підприємництва, що визначені у нормах підприємницького права, а також системи вмінь орієнтуватися в теоретичних засадах та термінології основних положень підприємницького права України; аналізувати норми основних законодавчих актів даної галузі права; застосовувати сучасні інформаційні технології при роботі з нормативно-правовою базою.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен

знати: чинні норми права, що регулюють бізнес-діяльність в Україні; практику застосування законодавства при здійсненні бізнес-діяльності;

вміти: застосовувати норми, що регулюють суспільні відносини у бізнес-діяльності; реалізовувати в практичній діяльності у всіх сферах та галузях економіки при роботі на посаді економістів та керівних посадах.

Зміст дисципліни за темами:

- Тема 1.** Поняття, структура та джерела підприємницького права
- Тема 2.** Поняття та види підприємницької діяльності
- Тема 3.** Суб'єкти підприємницької діяльності.
- Тема 4.** Організація підприємницької діяльності
- Тема 5.** Припинення підприємницької діяльності
- Тема 6.** Правовий режим майна суб'єктів підприємницької діяльності
- Тема 7.** Договірне право. Загальні положення
- Тема 8.** Договори про передачу майна у власність
- Тема 9.** Договори про передачу майна в користування
- Тема 10.** Договори про виконання робіт та надання послуг
- Тема 11.** Зобов'язання про спільну діяльність. Договори про створення юридичної особи
- Тема 12.** Антимонопольне регулювання підприємницької діяльності.
- Тема 13.** Правове регулювання ЗЕД суб'єктів підприємницької діяльності
- Тема 14.** Захист прав та законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності

ПП 5 ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ ПРОЦЕСІВ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ (ТОПАЗ)

Метою викладання навчальної дисципліни «Інформаційне забезпечення управлінських процесів підприємства» є формування у студентів системи необхідних теоретичних знань і практичних навичок зі збирання та аналізу внутрішньої та зовнішньої інформації, необхідної для прийняття управлінських рішень з використанням методології маржинального аналізу на сільськогосподарських підприємствах різних організаційно-правових форм і форм власності в умовах ринку.

Основними **завданнями** є: засвоєння студентами основних принципів і методів організації та проведення дослідження зі збирання виробничих даних; набуття практичних навичок щодо аналізу статистичної звітності підприємств, проведення опитувань, пошуку даних про ринки та ціни, формування баз даних; набуття навичок з аналізу даних з використанням сучасних програмних засобів.

Предмет: процес збирання і аналізу даних в діяльності підприємства.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

знати: основні типи та джерела даних, що використовуються в економічному аналізі; особливості доступу до інформації та правового регулювання цього процесу; етичні принципи проведення емпіричних досліджень; методи збирання даних та особливості їх застосування; види та форми статистичної звітності підприємства та їх зміст; показники діяльності сільськогосподарських підприємств в Україні, функціонування ринків агропродовольчої продукції та ресурсів; основні параметри оцінювання моделей регресії, моделей часових рядів.

уміти: створювати автоматизовані бази даних з використанням програмного MS Excel та сервісів Web 2.0; здійснювати пошук та обробку потрібної для аналізу діяльності підприємства внутрішньогосподарської інформації; організувати та проводити емпіричні (кабінетні та польові) дослідження на підприємствах; здійснювати пошук та обробку потрібної для аналізу діяльності підприємства зовнішньої інформації; обробляти інформацію з використанням програмного забезпечення MS Excel та сервісів Web 2.0; аналізувати масиви даних з використанням програмного засобу GRETLL.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Вступ у дисципліну.

Тема 2. Формат бази виробничих даних.

Тема 3. Типи та джерела даних в економічному аналізі

Тема 4. Збирання даних: юридичні та етичні аспекти.

Тема 5. Методи збирання даних та їх обробки.

Тема 6. Формування бази даних про внутрішньогосподарські процеси.

Тема 7. Формування баз даних інформації про ринки та ціни.

Тема 8. Складання маржинальної калькуляції у рослинництві

Тема 9. Складання маржинальної калькуляції у тваринництві

Тема 10. Аналіз масиву даних з використанням сучасних програмних засобів: регресійний аналіз

Тема 11. Аналіз масиву даних з використанням сучасних програмних засобів: часові ряди.

ПП 6 СТРАТЕГІЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Мета: надання знань про теоретичні засади, інструментарій та методи розроблення стратегій підприємства.

Завдання: вивчення методології розроблення стратегій підприємства і вибору стратегічних альтернатив; набуття навичок стратегічного мислення та практичного застосування методологічного апарату дисципліни, оволодіння методом кейс-аналізу, навичками аналітичного обґрунтування розв'язання стратегічних проблем.

Предмет: проблеми та закономірності формування стратегії підприємства.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: економічні школи стратегії та течії, що вивчали стратегічне управління. Особлива увага зосереджується на специфічних поняттях стратегії підприємства, до яких належать підприємство, стратегічна бізнес-одинаця та ін. Під час вивчення тем першого модуля слід визначити, що вивчає стратегія підприємства, які головні завдання стратегічного управління і яка модель стратегічного управління. Студент повинен засвоїти фактори зовнішнього середовища, ієрархічну модель середовища діяльності фірми, зміст і особливості аналізу зовнішнього середовища, робити аналіз мікро- і макросередовища, використовуючи методи PEST-аналізу і SWOT-аналізу, застосовувати техніку сценаріїв. Основні підходи до розробки корпоративної стратегії і її елементи, вміння розробляти стратегію корпорації, знати і володіти типовими стратегіями бізнесу, розробляти стратегії управління персоналом, фінансову стратегію, розвивати корпоративну стратегію, розробляти виробничу стратегію. Знати узагальненні варіанти стратегії для конкуренції, володіти методичними підходами побудови стратегій для фірм, шляхи досягнення прибуткової конкурентної позиції, знати причини стратегічних проблем. Під час опанування тем другого модуля студент повинен засвоїти поняття місії, мети, міні-стратегії фірми. Визначати стратегічні цільові пріоритети, знати класифікацію цілей, вимоги до цілей, фактори, які впливають на місію. Також засвоїти основні стратегічні альтернативи розвитку підприємства, загальні принципи формування стратегій, джерела конкурентної переваги, характерні риси стратегії, знати основні конкурентні стратегії, робити вибір базових конкурентних стратегій. Стратегії стратегічної піраміди, «стратегічний набір» підприємства, склад «стратегічного набору», критерії переможної стратегії, загальні стратегії підприємства, фактори, що впливають на формулювання загальної стратегії.

Уміти: вміння аналізувати склад стратегії, аналізувати цілі, бачення, місію підприємства, аналізувати сучасні підходи до формування стратегії, розробляти стратегічний план підприємства, аналізувати фактори внутрішнього середовища, використовувати SNW-підхід до аналізу сильних і слабких сторін фірми, визначати можливості і загрози, сильні і слабкі сторони організації, складати матрицю SWOT, робити ти аналіз конкурентоспроможності цін і витрат, визначати конкурентну позицію фірми, використовувати метод бенчмаркетингу, робити діагностику проблем організації. Місії, мети, міні-стратегії фірми. Визначати стратегічні цільові пріоритети, знати класифікацію цілей, вимоги до цілей, фактори, які впливають на місію. Також засвоїти основні стратегічні альтернативи розвитку підприємства, загальні принципи формування стратегій, джерела конкурентної переваги, характерні риси стратегії, знати основні конкурентні стратегії, робити вибір базових конкурентних стратегій. Формувати і розробляти стратегії стратегічної піраміди, характеризувати «стратегічний набір» підприємства, формувати склад «стратегічного набору», формувати критерії переможної стратегії, розробляти загальні стратегії підприємства, аналізувати фактори, що впливають на формулювання загальної стратегії, розробляти методи захисту від ворожих поглинань, володіти основами стратегії ворожих поглинань і перехвату контролю над бізнесом. Знати поняття, форми і методи реструктуризації підприємств, способи реструктуризації і проводити оцінку ефективності реструктуризації, розробляти стратегії повороту. Формувати і розробляти стратегії стратегічної піраміди, характеризувати «стратегічний набір» підприємства, формувати склад «стратегічного набору», формувати критерії

переможної стратегії, розробляти загальні стратегії підприємства, аналізувати фактори, що впливають на формулювання загальної стратегії.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Стратегія підприємства: поняття, еволюція, концепції

Тема 2. Місія та цілі підприємства

Тема 3. Стратегічний контекст підприємства

Тема 4. Оцінювання зовнішнього середовища підприємства

Тема 5. Аналіз стратегічного потенціалу підприємства

Тема 6. Стратегії бізнесу

Тема 7. Стратегія диверсифікації діяльності підприємства

Тема 8. Стратегія зовнішнього розвитку підприємства

Тема 9. Корпоративні і ділові стратегії підприємства

Тема 10. Матричні методи формування корпоративної стратегії підприємства

Тема 11. Альтернативність у стратегічному виборі

Тема 12. Декомпонування корпоративної стратегії підприємства

Тема 13. Сучасний стан та перспективи розвитку стратегічного управління в Україні.

ІІІ 7 ПРОЕКТНИЙ АНАЛІЗ

Мета: формування системи спеціальних теоретичних знань щодо методології аналізу проектних рішень, розробки та обґрунтування проектів для задоволення суспільних та особистих потреб в умовах обмеженості ресурсів; набуття навичок щодо визначення доцільності впровадження проекту.

Завдання: вивчити основні концепції, поняття, методи і підходи, які використовуються у світовій практиці при аналізі проектних рішень; набути навичок використання інструментарію проектного аналізу, оволодіти процедурами аналізу, порівняння та обґрунтування вибору проектів, оцінювання проектів щодо маркетингової технології, екологічної, соціальної та інституціональної життєздатності, фінансової та економічної привабливості.

Предмет: проблеми та закономірності оцінювання проектів.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

знати:

- основні поняття проектного аналізу, відмінності проекту від плану чи програми, розрізняти зовнішнє та внутрішнє середовище проекту, знати основні властивості проекту, поняття життєвого циклу проекту та його основні фази; концептуальні основи аналізу інвестиційних проектів, визначати цінність грошей у часі, знати визначення грошового потоку, стандартні формальні та неформальні критерії прийняття рішень, динамічний аналіз беззбитковості;

- принципи проведення маркетингового аналізу, технічного аналізу, знати оцінку і процес прийняття проектних рішень в умовах ризику та невизначеності, основні поняття екологічного аналізу, інституційного аналізу;

- основні поняття та визначення економічного та фінансового аналізу, соціального аналізу.

вміти:

- проводити аналіз проектів з використанням різних видів аналізу, визначати життєздатність та доцільність проекту, розраховувати показники економічної та фінансової ефективності,

- розраховувати економічні показники, аналізувати інвестиційний проект і його життєвий цикл, визначати грошові потоки, розраховувати цінність грошей у часі,

- робити динамічний аналіз беззбитковості, розраховувати грошові потоки, визначати формальні та неформальні критерії прийняття рішень;
- розраховувати основні показники і робити маркетинговий аналіз, технічний аналіз, екологічний аналіз, інституційний аналіз, економічний та фінансовий аналіз, соціальний аналіз,
- проводити оцінку і приймати рішення в умовах ризику і невизначеності.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Концепція проекту та його життєвий цикл

Тема 2. Концептуальні основи витрат і вигод у проектному аналізі, цінність грошей у часі.

Тема 3. Грошовий потік

Тема 4. Стандартні фінансові та неформальні критерії прийняття рішень.

Тема 5. Динамічний аналіз беззбитковості проекту.

Тема 6. Оцінка і прийняття проектних рішень в умовах ризику та невизначеності

Тема 7. Маркетинговий аналіз

Тема 8. Технічний аналіз

Тема 9. Інституційний аналіз

Тема 10. Екологічний аналіз

Тема 11. Соціальний аналіз

Тема 12. Фінансовий аналіз

Тема 13. Економічний аналіз

ПП 8 ВИРОБНИЧА ЕКОНОМІКА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ (ТОПАЗ)

Мета: формування знань та вмінь визначати важливі показники ефективності виробничих процесів у сільськогосподарському підприємстві; проводити компенсаційний аналіз (на основі альтернативних витрат), формувати структуру ефективної моделі системи. Курс передбачає використання базових знань з математики для аналізу ефективності витрат та рентабельності, застосування комп'ютерних інструментів для економічного моделювання та оцінки ризиків.

Базується на впровадженні в навчальний процес програми MAX для розрахунку маржинального доходу, прибутку та підприємницького доходу.

Завдання: формування у студентів цілісної уяви про специфіку дефініцій та величин визначення виробничих процесів у рослинництві та тваринництві; засвоєння методів здійснення розрахунку потреби у живому та оборотному капіталі для визначеного виробничого процесу; формування у студентів спроможності класифікувати затрати на використаний капітал; засвоєння методів складання калькуляцій по виробничим процесам та визначення порогу виробництва та порогу рентабельності виробничих процесів у рослинництві та тваринництві, розрахунку маржинального доходу, прибутку та підприємницького прибутку, а також окупності ресурсів; формування уміння інтерпретації отриманих результатів.

Предмет: процес визначення показників ефективності основних виробничих процесів сільськогосподарських підприємств.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати:

- класифікацію затрат та виробітку в сільськогосподарському виробництві, витрати з експлуатації основних засобів, основні аспекти економіки трудових ресурсів;
- класифікацію підгалузей рослинництва та тваринництва, загальні економічні аспекти виробництва товарної продукції, виробництва основних кормів;

- методика визначення потреби в живому й оборотному капіталі та показників ефективності виробничих процесів таких як: маржинальний дохід, поріг виробництва, поріг рентабельності, прибуток, підприємницький прибуток, окупність ресурсів.

Вміти:

- на основі засвоєних теоретичних положень реалізувати вміння моделювати виробничі процеси сільського господарства з використанням ІТ-технологій;
- розраховувати змінні і постійні витрати, маржинальні доходи, пороги виробництва, пороги рентабельності, пороги прибутковості, прибуток, підприємницький прибуток та окупність ресурсів для кожного з виробничих процесів з використанням програми МАХ;
- інтерпретувати значення розрахованих показників;
- на основі розрахунків моделювати беззбитковий рівень виробництва;
- використовувати ІТ-технології в моделюванні та розробці стратегії розвитку сільськогосподарського підприємства.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Поняття та класифікація витрат і виробітку в сільськогосподарських підприємствах

Тема 2. Виробничі ресурси та економічна ефективність їх використання

Тема 3. Поняття виробничих процесів та показники й методи їх оцінки

Тема 4. Економічна оцінка витрат виробничого процесу «Виробництво товарної продукції рослинництва»

Тема 5. Економічна ефективність виробничого процесу «Виробництво товарної продукції рослинництва»

Тема 6. Економічна оцінка виробничого процесу «Виробництво кормових культур»

Тема 7. Економічна оцінка виробничого процесу «Молочне скотарство»

Тема 8. Економічна оцінка виробничого процесу «Розведення та відгодівля великої рогатої худоби»

Тема 9. Економічна оцінка виробничого процесу «Відгодівля свиней»

ІІІ 9 ОБГРУНТУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ ТА ОЦІНКА РИЗИКІВ

Мета: є формування знань і навичок з технологією прийняття рішень, основами сучасної економічної ризикології та на основі набутої систематизованої інформації сформуванню комплексної системи знань і практичних навичок щодо обґрунтування господарських рішень із різним ступенем невизначеності та ризику.

Завдання: засвоєння основних принципів обґрунтування різних видів господарських рішень; усвідомлення, що економічні процеси зазнають впливу некерованих чинників та відбуваються в умовах невизначеності, конфліктності, принципової неможливості здійснення точних економічних прогнозів, необхідних для прийняття економічних рішень; вивчення методологічних підходів щодо аналізу ризику та управління ним; оволодіння навичками самостійно здійснювати аналіз, ідентифікацію та оцінювання ризику, використовуючи комп'ютерну техніку та програмно-математичні комплекси; аналіз реальної ситуації, яка склалась у певній галузі, та розробка заходів на перспективу.

Предмет: проблеми та закономірності обґрунтування господарських рішень та оцінювання ризиків.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

знати: основні поняття й категорії обґрунтування господарських рішень та оцінки підприємницьких ризиків; сучасні методи й моделі розроблення, обґрунтування та

прийняття господарських рішень; основні принципи й підходи до обґрунтування господарських рішень в умовах невизначеності та ризику; методичні основи кількісного та якісного аналізу підприємницьких ризиків; теоретичні аспекти ризик-менеджменту та напрями регулювання підприємницьких ризиків.

вміти: визначати оптимальні форми подання та реалізації господарських рішень; розробляти й обґрунтовувати господарські рішення на основі комплексу методів і моделей, системи показників економічного обґрунтування рішень; обґрунтовувати вибір оптимального господарського рішення в умовах невизначеності та ризику; аналізувати ефективність інвестиційних і фінансових рішень; здійснювати ідентифікацію, аналіз та оцінювання ризику, використовуючи комп'ютерну техніку та програмно-математичні комплекси; визначати напрями та методи регулювання господарських ризиків на підприємстві.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Сутнісна характеристика господарських рішень.

Тема 2. Технологія прийняття рішень господарської діяльності.

Тема 3. Методичні основи підготовки господарських рішень

Тема 4. Обґрунтування господарських рішень та оцінювання їх ефективності.

Тема 5. Підприємницькі ризики та їх вплив на прийняття господарських рішень.

Тема 6. Критерії прийняття господарських рішень за умов ризику

Тема 7. Прийняття рішень у конфліктних ситуаціях.

Тема 8. Обґрунтування фінансових та інвестиційних рішень за умов ризику.

Тема 9. Оцінювання ризиків та основні положення ризик-менеджменту

ПП 10 ЕКОНОМІКА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Мета дисципліни: сформувати знання щодо теоретичних основ та методології інноваційної діяльності підприємств та суспільства в цілому; навчити самостійно вирішувати інноваційні завдання – від прогнозування можливих нововведень до їхнього комерційного використання у підприємницьких структурах; сприяти усвідомленню принципів формування і реалізації державної інноваційної політики, особливостей організаційної діяльності в регіонах, а також освоєнню основних напрямів вдосконалення інноваційної діяльності на мікро- та макрорівнях.

Завдання: з'ясувати роль інновацій та інноваційної діяльності для суспільства, розкрити її головне завдання і понятійний апарат; розглянути суть інноваційної політики підприємств, сучасні організаційні форми реалізації інновацій та систему управління інноваційними процесами; ознайомитися з методикою комплексної оцінки ефективності інноваційної діяльності підприємств; висвітлити основні проблеми щодо фінансування інноваційних процесів та державного регулювання інноваційної діяльності та визначити шляхи їх вирішення.

Предмет: процеси, в ході яких наукова ідея доводиться до стадії практичного використання і починає давати економічний ефект, тобто набуває економічного змісту, а його результат (нововведення) доведене до стадії комерційного використання і одержання ознак ринку.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: сутність, об'єкти та суб'єкти інноваційної діяльності; етапи, стадії і моделі інноваційного процесу; класифікацію інновацій; генезис інноваційно-підприємницьких теорій; умови виникнення попиту на інновації; види попиту на інновацію і чинники, що впливають на нього. сутність і завдання інноваційної політики підприємства, принципи її формування; складові інноваційної політики підприємства; теоретичні основи управління інноваційними процесами; організаційні форми реалізації інновацій сутність та зміст

моніторингу інновацій; джерела інноваційних можливостей; принципи оцінки і показники ефективності інноваційної діяльності; завдання системи фінансування інноваційної діяльності, види і джерела фінансування інноваційної діяльності; сутність фінансування інноваційної діяльності венчурним капіталом; форми та особливості лізингового фінансування; сутність і завдання державної інноваційної політики; методи й інструменти державного регулювання інноваційної діяльності.

Вміти: проводити моніторинг інновацій і формувати інноваційну політику фірми; визначати основні показники економічної ефективності інноваційних проектів; проводити оцінку економічної ефективності інновацій, спрямованих на зниження рівня виробничих витрат, оцінку ефективності придбання і продажу ліцензій та оцінку соціальної ефективності інноваційної діяльності; здійснювати оцінку інноваційного потенціалу підприємства; розраховувати показники технічного рівня підприємства; визначати для конкретного підприємства стратегію інноваційної діяльності; визначати перспективні джерела фінансування інноваційних проектів та економічний ефект від їх впровадження.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Сутнісна характеристика інновацій та інноваційних процесів.

Тема 2. Класифікація та життєвий цикл інновацій.

Тема 3. Інновації: становлення та сучасні тенденції розвитку.

Тема 4. Особливості створення інновацій і формування попиту на них.

Тема 5. Інноваційна політика підприємства.

Тема 6. Інноваційний потенціал підприємства, методика його оцінки.

Тема 7. Оновлення техніко – технологічної бази підприємства.

Тема 8. Система управління інноваційними процесами.

Тема 9. Стратегічне та оперативне управління інноваційними процесами.

Тема 10. Ринкові суб'єкти інноваційної діяльності.

Тема 11. Сучасні організаційні форми реалізації інновацій.

Тема 12. Моніторинг інновацій.

Тема 13. Принципи оцінки і показники ефективності інноваційної діяльності.

Тема 14. Основні показники економічної ефективності інноваційних проектів.

Тема 15. Оцінка економічної ефективності інновацій, спрямованих на зниження рівня виробничих витрат.

Тема 16. Теоретичні аспекти фінансування інноваційних процесів.

Тема 17. Сучасні методи фінансування інноваційної діяльності та інноваційних проектів.

Тема 18. Державне регулювання інноваційної діяльності.

НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ ВИБІРКОВОЇ ЧАСТИНИ ОП ЗА ЦИКЛАМИ

2.1 Цикл загально університетських вибіркових дисциплін загальної підготовки

ВЗПУ 2 ІНОЗЕМНА ФАХОВА МОВА (ЗА ВИБОРОМ) ????

ВЗПУ 3 ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО

Метою дисципліни є формування у студентів системи правових знань, невід'ємно пов'язаних з управлінською діяльністю; засвоєння теоретичних знань та практичних навичок, пов'язаних із правовим регулюванням господарської діяльності, правовим статусом суб'єктів господарювання та органів державної влади.

Завдання: формування уявлень про предмет господарського права (сприйняття та нагромадження інформації; збагачення знань з господарського права); формування

господарсько-правових понять (збагачення словника господарсько-правових термінів; оволодіння прийомами групування, класифікації й узагальнення знань у предметах і явищах господарського права); оперування господарсько-правовими знаннями, уміннями і поняттями в практичній діяльності (навчання застосуванню теоретичних господарсько-правових знань у самостійній практичній діяльності; навчання застосуванню теоретичних господарсько-правових знань у самостійній науково-практичній діяльності).

Предмет: є вивчення правових засад господарської діяльності сприятиме формуванню у майбутніх спеціалістів навичок використання отриманих знань у практичній діяльності та дасть змогу вирішити завдання стосовно юридичної підготовки фахівців із господарського права.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: понятійний апарат, що застосовується у господарському праві; поняття, види, та функції господарювання; поняття, методи та систему господарського права як галузі законодавства; порядок створення та реєстрації суб'єктів підприємництва; види суб'єктів господарської діяльності;

Вміти: аналізувати норми господарського права; здійснювати їх пошук та систематизацію; вирішувати проблемні завдання; складати проекти локальних актів у сфері господарської діяльності; виявляти ознаки порушення господарського законодавства; консультувати з питань господарської діяльності; вести договірну та претензійну роботу.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Поняття господарської діяльності.

Тема 2. Поняття господарського права.

Тема 3. Господарські правовідносини.

Тема 4. Загальна характеристика суб'єктів господарювання.

Тема 5. Правові засади створення суб'єктів господарювання та порядок їх державної реєстрації.

Тема 6. Правове регулювання ліцензування господарської діяльності.

Тема 7. Правове регулювання патентування господарської діяльності.

Тема 8. Правове регулювання стандартизації та сертифікації.

Тема 9. Правове становище господарських товариств.

Тема 10. Поняття, ознаки та принципи діяльності виробничого кооперативу.

Тема 11. Правове становище підприємств та їх об'єднань.

Тема 12. Загальна характеристика припинення господарської діяльності.

Тема 13. Особливості ліквідації суб'єкта господарювання у зв'язку з банкрутством.

Тема 14. Особливості господарських договорів про виконання робіт.

ВЗПУ 3 ПРАВА ЛЮДИНИ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Мета дисципліни: полягає в усвідомленні студентами основних загроз і можливостей для реалізації прав людини в сучасному інформаційному суспільстві, а також у розвитку вмінь реагувати на ці виклики

Завдання: знати основні теорії, історію закріплення, зміст основоположних прав людини; розуміти значення прав людини в розвинутому суспільстві; знати зміст основних теорій та правових джерел, які стосуються реагування публічної влади та громадянського суспільства на новітні виклики, зумовлені розвитком технологій; усвідомлювати загрози та знати способи забезпечення прав людини, передусім інформаційних, у нових умовах; вміти формувати адекватну поведінку, спрямовану на мінімізацію загроз для власних прав та прав інших людей; вміти визначати втручання у інформаційні права людини та здійснювати правозахисну діяльність у цій сфері; вміти враховувати цінності прав людини у практичній та дослідницькій діяльності.

Предмет: положення теорії права та держави, відповідних галузей права.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: сутність основних понять інформаційного права ("інформаційне право", "інформаційні права та свободи", "інформаційне суспільство", "інформаційне законодавство", "інформаційні ресурси", "інформаційна безпека", "інформаційно-правове забезпечення", "інформаційні послуги" та ін.); способи забезпечення реалізації та захисту інформаційного законодавства; засоби вдосконалення інформаційних норм; інформаційне законодавство зарубіжних країн; чинне інформаційне законодавство, практику його застосування; свої інформаційні права та свободи.

Вміти: використовувати норми та принципи національного і міжнародного права стосовно сфери інформаційних відносин; здійснювати юридичне забезпечення інформаційної діяльності; надавати інформаційні послуги; розвивати своє юридичне мислення.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Основи теорії прав людини

Тема 2. Інформаційне суспільство і права людини

Тема 3. Свобода вираження поглядів

Тема 4. Свобода вираження поглядів

Тема 5. Нові виміри права на приватність

Тема 6. Право на анонімність

Тема 7. Персоналізація в Інтернеті та права людини

Тема 8. Право бути забутим.

ВЗПУ 3 ТРУДОВЕ ПРАВО

Метою дисципліни є полягати в отриманні студентами теоретичних знань у сфері правового регулювання трудових та тісно пов'язаних з ними відносин; набутті практичних навичок застосування правових норм, що регламентують ці відносини; формуванні правосвідомості і правової культури у майбутніх підприємців.

Завдання дисципліни є вивчення студентами основних понять, принципів та інститутів трудового права, визначення напрямків правового регулювання трудових відносин; набуття навичок роботи з нормативними актами, вміння вирішувати практичні ситуації у сфері правового регулювання трудових правовідносин.

Предметом є трудові відносини всіх найманих працівників, що базуються на найманій праці, а також праця працівників подібних до найманих та працівників власників, в частині, що не врегульована спеціальними законодавчими актами.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: основні положення Конституції України, Кодексу законів про працю України, рішень Конституційного Суду України, постанов Пленуму Верховного Суду України з питань застосування трудового законодавства, стан судової практики; предмет, метод, систему і принципи трудового права, зміст його основних інститутів; міст колективного договору й угод, трудового договору; правові механізми регулювання і забезпечення трудових відносин; підстави виникнення, зміни та припинення трудових правовідносин; засоби забезпечення, підстави, зміст та види відповідальності за порушення чинного законодавства, колективних угод, колективних договорів передбачені законодавством гарантії, компенсації і пільги працівникам. порядок розгляду спорів, що виникають між суб'єктами трудового права.

Вміти: правильно визначати характер і зміст правовідносин у сфері праці; точно тлумачити зміст правової норми; правильно застосовувати нормативний матеріал до конкретних відносин; тлумачити чинне трудове законодавство, колективні угоди,

колективні договори, трудові договори й контракти; надавати проведеній роботі належної форми (письмове рішення, складання документа тощо); аналізувати тенденції юридичної практики та оцінювати їх з точки зору відповідності законодавству. Відмежувати відносини, які регулюються трудовим правом від відносин, пов'язаних із працею, але які регулюються, зокрема, цивільним правом. Вивчення норм трудового права сприятиме підвищенню рівня їх обізнаності з основними напрямками та формами соціальної політики нашої держави, засвоєнню положень законодавства, які регулюють трудові відносини, формуванню в них навичок застосування норм трудового права на практиці.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Предмет, метод, система та принципи трудового права

Тема 2. Трудові правовідносини

Тема 3. Трудові правовідносини

Тема 4. Колективні договори та угоди

Тема 5. Правове регулювання зайнятості та працевлаштування

Тема 6. Міжнародно-правове регулювання праці

Тема 7. Трудовий договір

Тема 8. Час відпочинку

Тема 9. Оплата праці

ВЗПУ 4 ПСИХОЛОГІЯ БІЗНЕСУ

Метою є формування знань про психологічні особливості особистості бізнесмена та механізми розвитку і функціонування підприємницької організації.

Предметом дисципліни є підприємництво як особлива форма життєдіяльності економічних суб'єктів.

Завдання курсу: оволодіння категоріальним апаратом психології бізнесу; вивчення індивідуально-особистісного потенціалу суб'єктів підприємницької діяльності, їх здібностей та нахилів; врахування ціннісно-мотиваційних спонукань особистості до підприємництва, його потреб та запитів; забезпечення психологічної підтримки підприємницьких груп, включаючи розробку комплексу заходів з професійної підготовки та перепідготовки підприємницьких кадрів; дослідження механізмів формування лідерства в бізнесі, принципів керівництва підприємницькою організацією; вивчення комунікативного процесу в підприємстві, взаємин і ділового спілкування людей при виконанні спільних підприємницьких завдань; аналіз стратегій поведінки ділових людей у різних ситуаціях підприємництва (започаткування власної справи, укладання угоди, банкрутства тощо).

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: основні категорії, поняття, терміни психології бізнесу та управління; предмет і методологію бізнесу та управління; психологію особистості бізнесмена та управління; психологію ділового спілкування, етику в бізнесі та управлінні; психотехнології в психології бізнесу та управління; побудову організації; оцінку і підбір персоналу; психологію бізнесу і реклами; техніки особистої роботи бізнесмена та управління.

Вміти розрізняти напрямки дослідної та практичної діяльності психологів в бізнесі; оцінювати особливості психічних пізнавальних процесів, психічних властивостей та станів особистості; оцінювати здібності людини та розробляти шляхи їх розвитку; виявляти емоційні властивості людини; формувати волю та вольові якості особистості; розуміти вікові, професійні, статеві й патологічні особливості емоційно-почуттєвої сфери особистості; встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між цілями і мотивами особистості; аналізувати різні аспекти соціалізації, психічної регуляції і психічного

захисту особистості; знати особливості прийняття рішень у бізнесі; здійснювати діагностику самовизначення і самоефективності в бізнесі.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Предмет і методологія психології бізнесу та управління.

Тема 2. Психологія особистості бізнесмена та управління.

Тема 3. Психологія ділового спілкування.

Тема 4. Етика в бізнесі та управлінні.

Тема 5. Психотехнології в психології бізнесу та управління.

Тема 6. Побудова організації.

Тема 7. Оцінка і підбір персоналу.

Тема 8. Психологія бізнесу і реклами.

Тема 9. Техніка особистої роботи бізнесмена та управління.

ВЗПУ 4 СОЦІОЛОГІЯ

Мета дисципліни: формування у студентів умінь використовувати соціологічний підхід як важливий засіб і дійовий інструмент аналізу складних соціальних проблем у всіх сферах життя, а головне – в діяльності виробничих організацій.

Завдання: розвиток у студентів соціологічного мислення і соціологічної уяви; надання їм допомоги в розумінні сутності змісту соціологічних явищ і процесів, що відбуваються в сучасному ринковому суспільстві; формування у студентів навичок ефективно приймати і реалізовувати рішення, спрямовані на оптимальне функціонування і подальший розвиток виробничих організацій, як соціальних об'єктів, в умовах ринку.

Предмет: теоретичні концепції соціології, практичні навички проведення соціологічних досліджень з актуальних проблем сучасного життя людини в суспільстві.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: знати історію формування предмету соціології, його специфіку та відмінність від предмету інших дисциплін; знати основні функції соціології, головну мету застосування соціологічного знання; розуміти природу утворення соціальних груп, знати їх класифікацію; знати основні механізми соціальної регуляції поведінки особистості: суспільні ідеали, цінності, норми; засвоїти визначення категорії «соціальний процес», виділення основних видів процесів: диференціації, інтеграції, мобільності, соціального конфлікту.

Вміти: охарактеризувати соціологічний підхід до культури, освіти праці та управління; пояснювати появу феномену особистості, чинники, що сприяють формуванню особистості, механізми соціалізації; застосувати інструменти та механізми соціологічного аналізу спеціальних та галузевих соціологій для вирішення складних соціальних проблем у всіх сферах своєї життєдіяльності; діагностувати соціальну реальність за допомогою соціологічного інструментарію для формування активної соціальної поведінки на підприємстві (відділі, робочому місці тощо) та активної життєвої стратегії загалом; аналізувати конкретні процеси, особливо, зміни міграційних потоків, формування нових економічних та політичних структур, зміни в системі цінностей та інше.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Соціологія як наукова дисципліна. Специфіка предметного поля.

Тема 2. Особливості становлення та розвитку соціологічної науки.

Тема 3. Суспільство як соціальна система. Основні структурні елементи та підсистеми суспільства.

Тема 4. Культура як особлива підсистема суспільства.

Тема 5. Особистість як базовий елемент суспільства.

Тема 6. Соціологія економіки, праці, управління та організацій.

Тема 7. Соціологія права, політики, громадської думки, виборчого процесу.

Тема 8. Соціологія сім'ї, шлюбу, виховання, релігії, освіти, молоді.

Тема 9. Соціологія девіантної поведінки, конфлікту, соціальних змін.

Тема 10. Соціологія професій, кар'єри та способу життя.

ВГСП 3 ПОЛІТОЛОГІЯ

Мета дисципліни: формування системи знань з питань сучасної політичної системи суспільства, політичної свідомості і демократичної політичної культури, необхідних навичок політичної діяльності; вивчення сутності, теорії та методології політології як науки; розвиток здібностей розуміння політичних відносин і процесів; набуття навичок і вмінь практичного застосування теоретичних, прикладних та інструментальних компонентів політологічного знання; аналіз міжнародного політичного життя, геополітичного становища і політичних процесів в Україні, її місця, статусу і відповідальності у сучасному політичному світі.

Завдання: оволодіти теоретичними знаннями та необхідними практичними навичками, які необхідні для розуміння сутності тих політичних процесів, які відбуваються в суспільстві, набуття політичної культури та обрання зрілої громадянської позиції щодо радикальних змін у нашому суспільстві.

Предмет: політичні закономірності розвитку суспільства, закони і принципи формування, функціонування та розвитку, а також механізми дії політичних систем, форми прояву цих закономірностей і механізмів в діяльності особи, соціальних спільностей, класів і націй, народів і держав.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: об'єкт, предмет і метод політології, володіти її понятійно-категоріальним апаратом; світові і українські політологічні школи, концепції і доктрини; політичні феномени і цінності: політична діяльність, політичний процес, політична влада, політична система і політичний режим, політичний конфлікт, політичні еліти і політичне лідерство, політична свідомість і політична культура, демократія, консенсус, громадянське суспільство, світовий політичний процес; суть і функції держави в політичній системі суспільства; основні політичні партії, громадські організації і рухи.

Вміти: визначати основні параметри політичного життя суспільства, тип та форму держави, тип політичного режиму, тип партійної системи, розмір політичного відчуження, тип політичної системи; давати об'єктивну оцінку основних напрямків політичного життя та обґрунтувати її, виражати власне ставлення до подій та явищ політичного життя; аналізувати особливості політичних процесів, які відбуваються в суспільстві.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Сутність і роль політики та політології як науки в житті суспільства.

Тема 2. Політична діяльність і влада.

Тема 3. Історія світової політичної думки.

Тема 4. Становлення та розвиток політичної думки в Україні.

Тема 5. Сучасні ідейно-політичні течії.

Тема 6. Політична система суспільства

Тема 7. Економічна і соціальна політика

Тема 8. Політика та етнонаціональні відносини

Тема 9. Особистість і політика. Політичне лідерство.

Тема 10. Політична культура.

Тема 11. Світовий політичний процес.

ВЗПС 1 ПОЛІТЕКОНОМІЯ

Мета дисципліни: комплексне вивчення економічних відносин як форми суспільного виробництва, ґрунтовне пізнання проблем ефективного використання суспільством обмежених виробничих ресурсів і шляхів досягнення максимальних кінцевих результатів щодо задоволення людських потреб, які невинно зростають.

Завдання: науково обґрунтувати загальні основи економічного життя суспільства; розкрити закономірності розвитку суспільного виробництва; з'ясувати механізм дії економічних законів і механізм використання їх людьми у процесі господарської діяльності; визначити істотні риси основних соціально-економічних систем та напрямки їх еволюції; з'ясувати роль політекономії у розробці шляхів формування соціально-орієнтованої економічної системи суспільства.

Предмет: економічні відносини в їх єдності і взаємозв'язку з обмеженими продуктивними силами, політичними, ідеологічними і соціальними інститутами суспільства; а також економічні закони, що управляють суспільним виробництвом на всіх етапах його розвитку.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: суспільне виробництво і його фактори; економічні потреби і економічні інтереси; економічні відносини власності, економічну систему суспільства; сутність товарного виробництва, закон вартості; суть грошей, закон грошового обігу та інфляцію, соціально-економічний зміст капіталу та експлуатації найманої праці, нову і додаткову вартість; економічний зміст ринку та його функції; конкуренцію та монополію та їх форми; економічні основи індивідуального відтворення, політекономічний зміст основного і оборотного капіталу, види індивідуальних витрат виробництва, прибуток, торговий і банківський капітал; аграрні відносини і земельну ренту, суспільне відтворення, напрями і цілі державного регулювання ринкової економіки.

Вміти: використовувати методи дослідження економічних явищ; розраховувати валовий національний продукт, валовий внутрішній продукт різними методами, проміжний продукт, чистий національний продукт, національний доход, продуктивність праці, фондівдачу, матеріалівдачу, працеемкість, фондоємкість, матеріалоемкість; визначати суспільно-необхідні витрати праці (СНВП), вплив підвищення продуктивності праці і зростання інтенсивності праці на кількість виробляємої продукції, на вартість однієї одиниці продукції і загальну вартість всієї продукції; розраховувати кількість грошей, необхідних для обігу, рівень і темпи приросту інфляції; вартість продукції, нову вартість, абсолютну, відносну і надмірну додаткову вартість; норму і масу додаткової вартості; коефіцієнти еластичності попиту і пропозиції за ціною; індекс Герфіндалю; розраховувати норму амортизації, курс цінних паперів, засновницький прибуток, прибуток та норму прибутку, внутрішні, бухгалтерські, економічні витрати виробництва, бухгалтерський та економічний прибуток; торговий та банківський прибуток; визначати диференціальну ренту I і II, абсолютну ренту; ціну землі, орендну плату.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Предмет і метод політичної економії

Тема 2. Суспільне виробництво, його фактори і результати

Тема 3. Економічні потреби та інтереси як рушійна сила соціально-економічного прогресу

Тема 4. Економічні відносини власності

Тема 5. Економічна система суспільства

Тема 6. Сутність і генезис товарного виробництва. Економічний закон вартості

Тема 7. Капітал і наймана праця в розвинутому капіталістичному товарному виробництві.

Тема 8. Сутність і еволюція грошей. Інфляція

Тема 9. Ринок і механізм його функціонування. Конкуренція і монополія

Тема 10. Економічні основи індивідуального відтворення.

Тема 11. Аграрні відносини і земельна рента.

Тема 12. Суспільне відтворення. Суспільний продукт, національний дохід та їх розподіл

Тема 13. Держава в сучасній ринковій системі господарства.

Тема 14. Світове господарство

Тема 15. Економічні аспекти глобальних проблем

ВЗПС 1 ТЕОРІЯ ОРГАНІЗАЦІЙ

Мета вивчення навчальної дисципліни полягає в формуванні у майбутніх менеджерів сучасного, на основі системного підходу, світогляду щодо створення, функціонування й еволюції організацій.

Завданням навчальної дисципліни: забезпечення студентів знаннями про теорію та практику функціонування організацій в умовах сучасного соціально-економічного середовища, про регулювання процесів, які в них відбуваються у взаємозв'язку із зовнішнім середовищем тощо; вивчення основних організаційних теорій; вивчення теоретико-методологічних засад створення й функціонування організацій; засвоєння основних методичних підходів аналізу внутрішнього й зовнішнього середовища організацій; набуття вмінь побудови організаційних структур організацій різних типів; набуття навичок трансформації, створення іміджу й культури організацій.

Зміст дисципліни:

Тема 1. Методологічні засади теорії організації.

Тема 2. Основні організаційні теорії та моделі.

Тема 3. Організація як система.

Тема 4. Організація як соціум.

Тема 5. Організаційний процес.

Тема 6. Самоорганізація.

Тема 7. Зовнішнє й внутрішнє середовище організації.

Тема 8. Організаційне проектування.

Тема 9. Культура організації.

Тема 10. Організація менеджменту в різних формуваннях.

ВЗПС 1 РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

Мета вивчення дисципліни є формування знань щодо теоретичних і практичних засад територіальної організації продуктивних сил України, сучасного стану та напрямів регіонального розвитку економіки; екологічних знань, мислення та екологічного світогляду економістів, розвиток екологічної свідомості.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є: засвоєння теорії регіональної економіки і регіонального розвитку, наукових засад регіональної економічної політики; оволодіння знаннями про територіальну і галузеву структуру господарського комплексу України та її регіонів; об'єктивну необхідність раціонального та ефективного використання природних, науково-виробничих та людських ресурсів регіонів країни, територіальної і галузевої структури господарського комплексу, наукових засад державної регіональної економічної політики, основ природокористування та збереження довкілля.

Предметом навчальної дисципліни є: закономірності і особливості розвитку регіонів, фактори і пріоритети їх розміщення та функціонування.

Зміст дисципліни.

- 1: Предмет, метод і завдання дисципліни «Регіональна економіка»
- 2: Закономірності, принципи і фактори розміщення продуктивних сил та формування економічних регіонів.
- 3: Економічне районування і територіальна організація господарства
- 4: Сутність, мета і завдання регіональної економічної політики
- 5: Господарський комплекс України, його структура і трансформація в ринкових умовах
- 6: Природний та ресурсно-трудова потенціал економіки України
7. Міжгалузеві господарські комплекси та регіональні особливості їх розвитку і розміщення
8. Економіка України як єдність регіональних соціально-економічних систем
9. Економіка регіонів України: стан та перспективи розвитку
10. Міжнародні економічні зв'язки України та її інтеграція в європейські та інші світові структури
11. Фактори сталого розвитку продуктивних сил
12. Екологія як наука. Природне середовище та закономірності дії екологічних факторів. Природно-ресурсне законодавство.
13. Забруднення, його види, причини виникнення та заходи щодо мінімізації наслідків.
14. Організація управління у сфері охорони навколишнього природного середовища. Моніторинг навколишнього середовища. Наукові, методичні та організаційні основи його проведення.
15. Концепція платного природокористування.
16. Екологічний податок, інші екологічні платежі. Економічні збитки від антропогенного впливу на довкілля та економічна ефективність природоохоронних заходів.
17. Екологічна експертиза. Фінансово-кредитний механізм охорони навколишнього середовища.
18. Міжнародний досвід та співробітництво в галузі охорони довкілля. Екологічна освіта і виховання.

ВЗПС 1 ЕКОНОМЕТРИКА

Мета дисципліни: є вивчення методів побудови економетричних моделей, які кількісно описують взаємозв'язки між економічними показниками.

Завдання: навчити будувати економетричні моделі та аналізувати їх якість; навчити застосовувати програмні засоби для регресійного аналізу; надати навички використання економетричних моделей в економічних дослідженнях.

Предмет: економетричні методи та моделі, які дозволяють визначати і вивчати кількісні взаємозв'язки між соціально-економічними явищами.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: сутність економетричного моделювання та його етапи; методи оцінювання параметрів парної лінійної регресії; методи оцінювання достовірності парної лінійної регресії та її параметрів; методи оцінювання прогнозних властивостей парної лінійної регресії; методи лінеаризації нелінійних функцій, знаходження їх параметрів; методи оцінювання параметрів багатофакторної лінійної регресії; методи оцінювання достовірності багатофакторної лінійної регресії та її параметрів; методи оцінювання

прогнозних властивостей багатofакторної лінійної регресії; метод визначення наявності мультиколінеарності та способи її усунення; методи визначення наявності гетероскедастичності та способи її усунення; методи визначення та усунення автокореляції залишків; методи оцінювання параметрів динамічної моделі.

Вміти: ідентифікувати змінні парної лінійної регресії; специфікувати модель парної лінійної регресії; оцінювати параметри парної лінійної регресії; перевіряти достовірність парної лінійної регресії та її параметрів; виконувати точковий та інтервальний прогнози за моделлю парної лінійної регресії; зводити нелінійні функції до лінійних; ідентифікувати змінні багатofакторної лінійної регресії; специфікувати модель багатofакторної лінійної регресії; оцінювати параметри багатofакторної лінійної регресії; перевіряти достовірність багатofакторної лінійної регресії та її параметрів; виконувати точковий та інтервальний прогнози за моделлю багатofакторної лінійної регресії; оцінювати параметри економетричної моделі в разі гетероскедастичності, мультиколінеарності пояснюючих змінних, автокореляції; оцінювати параметри динамічної моделі.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Поняття, предмет, методи і задачі економетрики.

Тема 2. Базові поняття теорії ймовірностей та статистики.

Тема 3. Загальна лінійна економетрична модель

Тема 3. Загальна лінійна економетрична модель.

Тема 4. Мультиколінеарність.

Тема 5. Автокореляція.

Тема 6. Гетероскедастичність.

Тема 7. Нелінійні моделі.

Тема 8. Системи одночасних рівнянь.

Тема 9. Фіктивні змінні в регресійних моделях.

Тема 10. Динамічні моделі.

ВЗПС 1 ЕКОНОМІКА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

Мета дисципліни: формування в студентів сучасного економічного мислення та компетентностей, спрямованих на розв'язання еколого-економічних завдань, визначення й аналіз економічної ефективності впровадження природоохоронних заходів, проведення економічної оцінки природних ресурсів та здійснення оцінки еколого-економічних збитків, що завдаються економіці забрудненням окремих природних компонентів.

Завдання: формування у студентів екологічного світогляду; ознайомлення студентів з основними проблемами і поняттями економіки природокористування, структурою природних ресурсів, раціонального їх використання, необхідністю екологізації виробництва; оволодіння основними принципами та засобами раціонального природокористування; набуття умінь і навичок ефективного впровадження природоохоронних заходів; сприяння подоланню стереотипу технократичного мислення в питаннях охорони довкілля і формування сучасного екологічного світогляду з метою вироблення активної конструктивної позиції і почуття громадянської відповідальності індивіду за екологічну безпеку теперішнього і майбутніх поколінь людей та ін.

Предмет: дослідження суспільних відносин, щодо використання природних ресурсів та екологічних, економічних і соціальних наслідків, які виникають у процесі виробництва та відтворення природних ресурсів.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

знати: ступінь вивченості природних ресурсів України, проблеми забезпечення ними людства і масштаби дії на природні ресурси антропогенних факторів; основні

екологічні особливості галузей економіки та їх проблеми; основні принципи та методи економіки природокористування; сучасні концепції природокористування (в т.ч. екологічно збалансованого розвитку); особливості функціонування господарського механізму управління природокористуванням в умовах сталого розвитку.

вміти: визначати економічну оцінку окремих видів природних ресурсів; застосовувати показники економічної оцінки природних ресурсів при розрахунках ефективності природоохоронних заходів і формуванні платежів за їх використання; оцінювати економічний, екологічний та соціальний збитки від забруднення навколишнього природного середовища та нераціонального використання природних ресурсів; вибирати оптимальний варіант розрахунку ефективності проведення природоохоронних заходів, обґрунтовувати альтернативність здійснення різних видів природоохоронної діяльності; розраховувати економічний ефект від проведення природоохоронного заходу і окремі його складові (економічний результат, витрати, збитки).

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Загальні відомості про економіку природокористування.

Тема 2. Основні аспекти природокористування і природоохоронна діяльність.

Тема 3. Еколого-економічні показники.

Тема 4. Економічний механізм раціонального природокористування.

Тема 5. Природно-ресурсний потенціал території.

Тема 6. Економічний механізм та планування раціонального природокористування.

Тема 7. Економічна ефективність природоохоронних заходів.

Тема 8. Еколого-економічні питання використання земельних ресурсів.

Тема 9. Лісові ресурси – їх охорона, оцінка та використання.

Тема 10. Еколого-економічні питання використання, охорони та відтворення водних ресурсів.

Тема 11. Еколого-економічні питання охорони атмосферного повітря.

Тема 12. Економічна та соціальна ефективність природокористування.

ВЗПС 2 ГРОШІ І КРЕДИТ

Мета дисципліни: забезпечення майбутнього фахівця методологічним і методичним апаратом знань з теорії грошей та кредиту, кількісної теорії грошей і сучасного монетаризму, грошового обігу, грошового ринку та грошових систем, кредитних та валютних відносин.

Завдання: Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- знати основні напрями розвитку теорії грошей, їх теоретичні засади, спільні риси та відмінності, форми та функції грошей;

- засвоїти суть грошового обороту на макро- і мікрорівнях, структуру грошового обороту, економічний зміст та структуру грошового обігу; зрозуміти поняття швидкості та маси грошей в обігу; навчитися застосовувати агрегатний метод для визначення кількості грошей, що обслуговують грошовий оборот, застосовувати закон маси грошей, необхідних для обігу;

- знати цілі та інструменти грошово-кредитної політики держави;

- усвідомити суть процесу інфляції, механізму його функціонування та наслідків;

- з'ясувати особливості сучасних форм кредиту та їх функції, ознайомитись з еволюційним процесом розвитку і вдосконалення кредитування та формами використання кредитних грошей, навчитися визначати межі кредиту; ознайомитись із сучасними електронними платіжними системами;

- засвоїти суть кредитної системи, як елементу грошового ринку;

- засвоїти суть комерційних банків, їх види, правові основи організації, принципи банківського кредитування та функції, особливості операцій комерційних банків, склад та

основи організації та функціонування центрального банку, роль НБУ як інструмента грошово-кредитної політики держави, функції центральних банків;

- визначити закономірності функціонування валютного ринку, валютної системи, як елементу грошового ринку;

- засвоїти класифікацію міжнародних фінансових інституцій, які функціонують в Україні.

Предмет: гроші, їх сутність, функції у ринковій економіці, грошовий обіг і грошові системи, сутність і роль кредиту, кредитна система, грошові та фінансово-кредитні відносини, пов'язанні з формуванням та використанням фондів грошових коштів, а також валютні відносини.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: основні терміни та категорії, які використовуються в даній дисципліні; основні законодавчі та нормативні акти, якими регламентуються питання про: НБУ; безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті; порядок регулювання діяльності банків в Україні; порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземній валюті; порядок формування та використання резерву для відшкодування можливих втрат за кредитними операціями; затвердження положення про порядок емісії пластикових карток і здійснення операцій з їх застосуванням; правила використання готівкової іноземної валюти на території України, тощо.

Вміти: визначати кількість грошей, необхідних для обігу; визначати величину трансакційного попиту на гроші, визначати величину окремих грошових агрегатів; розраховувати значення грошового мультиплікатора та пропозицію грошей з врахуванням грошового мультиплікатора; розраховувати темп інфляції; визначати курс валют за крос-курсом; визначати суму сплачених відсотків та загальну суму боргу за кредитною операцією; визначати суму сплачених відсотків та суму вкладу на кінець строку депозитної операції; визначати суми сплачених відсотків та загальну суму боргу, враховуючи рівень інфляції в депозитних та кредитних операціях; складати плани погашення кредитів за простою і складною ставкою процентів за різними методами.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Сутність і функції грошей

Тема 2. Кількісна теорія грошей та сучасний монетаризм.

Тема 3. Грошовий обіг і грошові потоки.

Тема 4. Грошовий ринок.

Тема 5. Грошові системи.

Тема 6. Інфляція та грошові реформи.

Тема 7. Кредит у ринковій економіці.

Тема 8. Електронна платіжна система.

Тема 9. Фінансові посередники грошового ринку.

Тема 10. Центральні банки в системі монетарного та банківського управління.

Тема 11. Комерційні банки.

Тема 12. Валютний ринок і валютні системи

Тема 13. Міжнародні валютно-кредитні установи та форми їх співробітництва з Україною

ВЗПС 2 МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА

Мета дисципліни: засвоїти механізм функціонування сучасних міжнародних економічних відносин, який формується під впливом міждержавного і наднаціонального регулювання.

Завдання: поглибити у студентів здобуті ними знання про сутність і форми міжнародних економічних відносин та участь в них суб'єктів господарювання різних країн; виробити бачення закономірностей розвитку сучасних міжнародних економічних відносин, засобів їх регулювання на міждержавному і наднаціональному рівнях; навчити студентів бачити тенденції розвитку світового господарства, інтеграційних процесів та можливості входження у міжнародне економічне середовище господарюючих суб'єктів; розвинути вміння всебічно, критично аналізувати інформацію різноманітних джерел щодо стану і перспектив розвитку міжнародних економічних відносин, а також ролі окремих країн, в тому числі України, в міжнародній економіці; розвивати інтерес до спостереження щодо нових явищ, які виникають у міжнародній економіці.

Предмет: система мікро – та макроекономічних взаємовідносин, що виходять за національні межі в процесі інтернаціоналізації та глобалізації.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: закономірності становлення міжнародної економіки, її структуру; сутність класичних та альтернативних теорій; сутність, причини та показники міжнародного руху капіталу, робочої сили і технологій; сутність, передумови та етапи розвитку світової валютно-фінансової системи; характеристику міжнародних валютно-фінансових організацій; визначення основних категорій, що характеризують функціонування валютних ринків; основні поняття і структуру платіжного балансу; сутність, передумови та етапи розвитку міжнародної економічної інтеграції, характеристику основних інтеграційних угруповань країн.

Вміти: виявити визначальні риси світового ринку, світового господарства та міжнародної економіки, пояснити вплив міжнародного поділу праці на розвиток економіки України; пояснити сучасні тенденції міжнародного руху капіталу робочої сили і технологій, а також виявити шляхи залучення до цих процесів економіки України, проаналізувати позитивні та негативні наслідки міжнародного руху факторів виробництва для різних країн; проаналізувати фактори, що впливають на валютний курс; показати наслідки можливих варіантів зміни валютного курсу на експортерів та імпортерів; визначити методи зрівноваження платіжного балансу, розрахувати сальдо платіжного балансу і його складових; охарактеризувати критерії участі країни у західноєвропейській інтеграції та умови співробітництва з міжнародними валютно-фінансовими організаціями; визначити шляхи активізації участі економіки України у світогосподарських процесах.

Тема 1. Міжнародна економіка: базові поняття, теорія і господарська практика

Тема 2. Міжнародна торгівля

Тема 3. Міжнародний рух капіталу

Тема 4. Міжнародний рух технологій

Тема 5. Міжнародна міграція робочої сили

Тема 6. Міжнародна економічна інтеграція

Тема 7. Світова валютно-фінансова система

Тема 8. Платіжний баланс

Тема 9. Міжнародні економічні і фінансові організації

ВЗПС 2 ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Мета дисципліни: отримання студентами системних знань з об'єктивних закономірностей, умов, процесів і специфічних особливостей зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД) підприємства, а також набуття навичок їх практичного використання.

Завдання: розуміння сутності зовнішньоекономічної діяльності підприємства, цілей, мотивів і передумов її виникнення, правового та економічного середовища розвитку; -вивчення видів та форм ЗЕД підприємства; усвідомлення економічної природи

комерційних операцій на зовнішніх ринках; вивчення принципів укладання та виконання угод; проведення економічного аналізу ЗЕД підприємства, визначення її ефективності.

Предмет: сукупність господарських, економічних, правових, фінансових відносин у сфері економічної діяльності між підприємствами України – суб'єктами ЗЕД та іноземними фірмами як на території України, так і за її межами.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: особливості державного регулювання та управління зовнішньоекономічною діяльністю; методологічні підходи щодо аналізу та оцінки ефективності зовнішньоекономічної діяльності; методики проведення аналізу щодо вибору найоптимальніших для підприємств умов співпраці з іноземним контрагентом; комплексний підхід до розуміння механізму проходження вантажів через митний кордон України.

вміти: застосовувати емпіричні та статистичні дані, інформаційної бази даних для аналізу стану світового економічного середовища з метою вибору стратегії виходу на зовнішні ринки; укладати зовнішньоекономічні контракти згідно з діючою нормативно-правовою базою.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Зовнішньоекономічна діяльність та її роль у розвитку національної економіки

Тема 2. Основні напрями і показники розвитку зовнішньоекономічної діяльності в Україні

Тема 3. Система регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні.

Тема 4. Митно-тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Тема 5. Загальнодержавні податки у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

Тема 6. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Тема 7. Валютне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні.

Тема 8. Міжнародні розрахунки і банківське обслуговування зовнішньоекономічної діяльності.

Тема 9. Форми виходу підприємств на зовнішні ринки.

Тема 10. Ціноутворення у зовнішньоекономічній діяльності підприємств.

Тема 11. Торговельно-посередницька діяльність на зовнішньому ринку.

Тема 12. Компенсаційна торгівля у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

Тема 13. Структура і зміст зовнішньоекономічних контрактів.

Тема 14. Аналіз зовнішньоекономічної діяльності підприємства.

Тема 15. Ризики у зовнішньоекономічній діяльності та їх страхування.

Тема 16. Транспортне обслуговування зовнішньоекономічної діяльності

Тема 17. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств на території вільних економічних зон.

ВЗПС 2 ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА

Мета вивчення дисципліни - формування базових теоретичних знань та набуття практичних навичок щодо формування, оцінювання ефективності податкової політики, системи державного регулювання в умовах глобалізації та трансформації економічних систем.

Завдання дисципліни: - засвоєння теоретичних основ податкової політики, які забезпечують опанування особливостей інтерпретації ключових понять, ідентифікації мети та завдань податкової політики; - опанування теоретичним матеріалом щодо розмежування форм та ієрархічних рівнів податкової політики; - вивчення механізму формування податкової політики держави; - ознайомлення з особливостями податкового регулювання; - набуття практичних навичок щодо оцінювання ефективності податкової

політики; - формування навичок щодо оцінки та ідентифікації стратегічних векторів розвитку податкової політики.

У результаті вивчення дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати:

- сутнісне значення податкової політики;
- роль податкової політики в системі державного регулювання економіки;
- методологію формування податкової політики;
- процесний підхід щодо формування податкової політики в умовах глобалізації та трансформації економічних систем;
- ієрархію рівнів податкової політики;
- принципи формування податкової політики з урахуванням ієрархічного рівня;
- систему нормативного регулювання;
- засоби реалізації податкового регулювання;
- методи оцінки ефективності податкової політики;

уміти :

- ідентифікувати рівні податкової політики з чіткою деталізацією мети, суб'єктів та об'єктів;
- визначати способи системного узгодження балансу інтересів учасників податкових відносин;
- здійснювати реалістичну оцінку дієвості податкової політики на різних ієрархічних рівнях для окреслення контурів вдосконалення;
- визначати сукупність пріоритетних завдань, які сформують базис для ідентифікації векторів модернізації податкової політики.

Зміст дисципліни.

Тема 1. Сутність, мета та завдання податкової політики.

Тема 2. Форми податкової політики.

Тема 3. Ієрархічні рівні податкової політики.

Тема 4. Податкова політика в умовах глобалізації.

Тема 5. Механізм формування податкової політики держави.

Тема 6. Податкове регулювання та засоби його реалізації.

Тема 7. Стратегічні вектори розвитку податкової політики.

ВЗПС 2 МІЖНАРОДНА ТОРГІВЛЯ

Мета вивчення дисципліни: вивчення закономірностей розвитку міжнародної торгівлі, кооперації та спеціалізації господарських суб'єктів різних країн, принципів та шляхів їх розвитку; аналіз об'єктивно зумовлених процесів інтернаціоналізації виробництва, збуту та споживання.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є: формування у майбутніх фахівців знань, навичок і умінь, що забезпечують розуміння закономірностей, логіки та механізмів міжнародної торгівлі, вміння творчо аналізувати стан міжнародної торгівлі, визначати проблеми і тенденції її розвитку; формування у студентів практичних навичок щодо укладання міжнародних комерційних контрактів.

Предметом навчальної дисципліни є: економічні відносини, що формуються між суб'єктами різних рівнів міжнародної економічної системи в процесі міжнародного обміну товарами, послугами та об'єктами інтелектуальної власності, та особливості їхнього впливу на національні економіки.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Поняття міжнародної торгівлі, її структура та специфічні риси.

Тема 2. Міжнародна торгівля в міжнародній економічній системі та її вплив на економічний розвиток.

- Тема 3.** Теорії міжнародної торгівлі.
Тема 4. Національний рівень регулювання міжнародної торгівлі.
Тема 5. Наднаціональний рівень регулювання міжнародної торгівлі.
Тема 6. Єдина торгова політика ЄС як основа європейської інтеграції.
Тема 7. Основні інструменти торгової політики ЄС.
Тема 8. Форми міжнародної торгівлі: сутність та особливості.
Тема 9. Методи здійснення експортно-імпортних операцій.
Тема 10. Організовані міжнародні товарні ринки.
Тема 11. Організація міжнародної торгівлі та розвиток світових ринків сировинних товарів.
Тема 12. Особливості організації міжнародної торгівлі готовою продукцією.
Тема 13. Сучасні особливості міжнародної торгівлі послугами.
Тема 14. Міжнародна торгівля технологіями і об'єктами авторського права.
Тема 15. Зовнішня торгівля України та економічний розвиток.

ВЗПС-3 ЕКОНОМІКА ПРАЦІ І СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ

Мета дисципліни: формування у студентів системи теоретичних і прикладних знань про категорії, поняття, механізми забезпечення формування і ефективного використання трудового потенціалу та розвитку соціально-трудових відносин в Україні.

Завдання: засвоєння економічних законів, що регулюють розподільчі відносини в ринковій економіці; оволодіння методами вивчення затрат робочого часу, нормування праці; з'ясування механізму зростання продуктивності і ефективності праці; дослідження механізму соціального партнерства; надання студентам ґрунтовних знань з питань оплати праці та регулювання заробітної плати; вивчення механізмів регулювання ринку праці; дослідження процесів відтворення робочої сили.

Предмет: є закономірності та способи формування і ефективного використання ресурсів праці, а також економічні та соціально-трудові відносини, які виникають з приводу використання праці.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: сутність економічних процесів, що відбуваються в соціально-трудовій сфері; тенденції зайнятості населення, формування і розвитку соціально-трудових відносин; регулювання процесів становлення і функціонування ринку праці; сучасні підходи до управління трудовими ресурсами; сутність та елементи організації праці на сільськогосподарських підприємствах; методи оцінювання ефективності праці та її оплати; місце і роль Міжнародної організації праці в регулюванні соціально-трудових відносин.

Вміти: самостійно економічно мислити та використовувати знання з економіки праці для вибору конкретних рішень; визначати кошти на оплату праці; здійснювати організацію та нормування праці; створювати гідні умови праці для персоналу сільськогосподарських підприємств; вживати заходів щодо підвищення ефективності праці; приймати рішення щодо врегулювання трудових конфліктів.

Зміст дисципліни за темами:

- Тема 1. Вступ. Предмет, метод і завдання дисципліни
- Тема 2. Населення і трудові ресурси
- Тема 3. Управління продуктивністю та ефективністю праці
- Тема 4. Планування праці
- Тема 5. Організація та нормування праці
- Тема 6. Політика доходів та заробітна плата
- Тема 7. Ринок праці та його регулювання

Тема 8. Зайнятість населення і безробіття
Тема 9. Соціально трудові відносини
Тема 10. Соціальне партнерство
Тема 11. Міжнародна організація праці (МОП) та міжнародний досвід соціального партнерства.

ВЗПС-3 НОРМУВАННЯ ПРАЦІ

Мета дисципліни: В умовах великого механізованого й автоматизованого промислового виробництва дуже важливе дотримання прогресивного співвідношення між обсягом виробництва та необхідною кількістю і якістю живої праці. Його порушення призводить до завищення витрат та послаблення позицій підприємства у конкурентній боротьбі на ринку. Для успішного вирішення цих важливих питань необхідно в організацію виробництва впроваджувати нормування всіх наявних ресурсів. Лише на основі встановлених обґрунтованих норм витрат живої праці та матеріально-речових факторів можна визначати виробничі пропорції використання ресурсів на підприємстві. Резерви підвищення ефективності праці містяться й у відсутності нормування праці та недостатньому поширенні технічно обґрунтованих норм. Потреба у нормуванні праці виходить з необхідності точного знання фактичних витрат праці у виробництві для потреб обґрунтованого її планування. Сюди входить встановлення чисельності робітників з урахуванням професійного складу, рівня кваліфікації, правильної розстановки по окремих робочих місцях. Воно необхідне для визначення виробничих можливостей робочих місць, різного устаткування і встановлення ефективної плати за працю. Тому технічне нормування слід розглядати як одну з найважливіших передумов правильної організації праці та заробітної плати на виробництві, безперервного зростання продуктивності праці, зниження собівартості продукції, обґрунтованого планування роботи підприємства, отримання навичок системного підходу до оцінки економічного потенціалу підприємства, розрахунку собівартості виготовлення будь – якого виробу на основі відомих початкових даних та отримання економічного ефекту від впровадження нової техніки і технології.

Завдання технічного нормування можна визначити як: встановлення нормативу часу на одиницю продукції, впровадження найбільш раціонального режиму використання устаткування, машин і механізмів, розробку найбільш раціональної структури виробничого процесу, впровадження ефективної організації праці робітника на робочому місці. Необхідність технічного нормування праці обумовлена його роллю в системі економічної роботи на підприємстві як основи планування обсягів праці, чисельності персоналу і фонду заробітної плати. В умовах високомеханізованого та високоавтоматизованого виробництва, якому притаманний високий ступінь кооперування, без них неможливе і встановлення єдності, безперервності, узгодженості в роботі системи машин, реалізація переваг машинного виробництва.

Предмет: економічні відносини в їх системній залежності й обумовленості із соціальними, політичними, етнічними, релігійними, антропологічними елементами, які у цілому зумовлюють зростання добробуту людини.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: принципи і значення нормування праці на сучасному сільськогосподарському підприємстві; значення технічного нормування для підвищення ефективності виробництва на підприємстві; яким чином відбувається встановлення норм праці на окремі види робочих процесів і операцій, що дозволяє розраховувати й витримувати необхідні кількісні та якісні пропорції праці між цехами, виробництвами, робочими місцями; зміст, раціональну структуру і тривалість робочих процесів у часі; методи вивчення робочого часу за способом та формою запису спостережень; виробничі

плани підприємства та провідних його дільниць; які організаційні заходи впливають на створення ефективної оплати праці персоналу; яким чином визначення науково обґрунтованої потреби підприємства та його підрозділів у трудівниках різних категорій, в першу чергу основних робітників.

Вміти: логічно мислити, аналізувати отриманий результат з точки зору економічного прогнозування, самостійно планувати і прогнозувати техніко – економічні показники промислового підприємства; якісно оцінювати ефективність заходів, спрямованих на прискорення науково – технічного прогресу, втілення економічно обґрунтованих норм праці на підприємстві; розраховувати економічний ефект від використання нових технологічних процесів і зміни технічних параметрів устаткування, будувати організаційну та виробничу структуру управління підприємством, вибирати методики для визначення оптимальних найбільш масових трудових процесів, формувати виробничу програму підрозділів підприємства, розраховувати чисельність вивільнених робітників при впровадженні оновлених та переглянутих норм та інших техніко – економічні показники діяльності сільськогосподарського підприємства та його підрозділів; встановлювати індекс зростання продуктивності праці за рахунок підвищення фактичного процента виконання норм виробітку; яким чином встановлюється економія заробітної плати при впровадженні оновлених норм; які існують напрями вдосконалення нормування праці на підприємствах України.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Предмет, зміст і завдання дисципліни

Тема 2. Трудовий процес і його складові.

Тема 3. Витрати робочого часу і методи їх вивчення.

Тема 4. Норми затрат праці та їх класифікація

Тема 5. Нормативи для нормування праці.

Тема 6. Методи встановлення норм праці.

Тема 7. Методи нормування найбільш масових трудових процесів.

Тема 8. Нормування праці спеціалістів і службовців.

Тема 9. Впровадження і перегляд норм

Тема 10. Організація і аналіз нормування праці на підприємстві.

ВЗПС-3 ОПОДАТКУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ

Мета вивчення дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти системи спеціальних теоретичних знань і вироблення практичних умінь оволодіння методологічними аспектами застосування загальних питань з основ оподаткування підприємств АПК та розкриття змісту основних прикладних категорій податкової системи.

Завдання дисципліни: засвоєння теоретичних та практичних основних принципів, методів та методології оподаткування на базі чинного законодавства, альтернативних систем оподаткування, а також основних функцій діяльності державної фіскальної служби.

У результаті вивчення дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати:

- сутність оподаткування як складової частини державного регулювання економіки;
- об'єкти оподаткування загальнодержавних та місцевих податків і зборів та порядок їх визначення;
- порядок проведення податкових розрахунків, строки подання звітності та сплати до бюджету основних податків і зборів;
- теорію, методику і практику формування облікової інформації за стадіями облікового процесу і контролю для сучасних і потенційних потреб управління суб'єктами господарювання з урахуванням професійного судження;

- теоретичні, методичні та практичні положення контрольного процесу, розробляти та оцінювати ефективність системи контролю суб'єктів господарювання;
- законодавчо-нормативну базу з питань оподаткування суб'єктів господарювання.

уміти:

- застосовувати наукові методи досліджень у сфері обліку, аудиту, аналізу, контролю та оподаткування та імплементувати їх у професійну діяльність та господарську практику;
- здійснювати публічні ділові і наукові комунікації задля вирішення комунікативних завдань державною та іноземними мовами.

Зміст дисципліни.

Тема 1. Соціально-економічна сутність податків

Тема 2. Податкова політика і податкова система держави

Тема 3. Оподаткування прибутку підприємств АПК

Тема 4. Оподаткування доходів фізичних осіб

Тема 5. Податок на додану вартість, акцизний податок та інші непрямі податки

Тема 6. Ресурсні та майнові платежі і місцеві податки та збори

Тема 7. Оподаткування спеціальних податкових режимів

ВЗПС-3 ПЛАНУВАННЯ І КОНТРОЛЬ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Метою є формування у студентів системи необхідних теоретичних знань і практичних навичок зі здійснення планової та контрольно-аналітичної роботи на підприємствах різних організаційно-правових форм і форм власності в умовах ринку.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Планування і контроль на підприємстві» є: засвоєння студентами основних принципів і методів планування виробничо-господарської діяльності; набуття практичних навичок з розроблення поточних, оперативно-календарних та стратегічних планів підприємства; набуття знань з організації планування на підприємстві, а також здійснення контрольно-аналітичної роботи.

Предмет: процес планування і контролю діяльності підприємства.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: основні поняття та складові системи планування і контролю на підприємстві; види та зміст планів підприємства, методику їх розроблення та затвердження; принципи організації планування і контролю, зміст контрольно-аналітичної роботи та методики аналізу виконання планів; основні принципи та зміст бізнес-плану.

Вміти: застосовувати в задачах планування діяльності підприємств різні методи планування; розробляти план обсягів реалізації, поточні плани виробництва; визначати планову потребу виробництва у ресурсах та матеріально-технічних засобах; планувати потребу у персоналі та фонд оплати праці; планувати витрати виробництва і собівартість продукції; розробляти фінансовий план підприємства; застосовувати сучасні методи та інструменти стратегічного планування для перспективного планування розвитку підприємства; складати бізнес-план інвестиційного проекту; здійснювати аналітичні розрахунки з оцінки виконання планів.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Сутність та методологія планування і контролю.

Тема 2. Зміст і організація планування і контролю на підприємстві.

Тема 3. Стратегічне планування на підприємстві.

Тема 4. Планування і контроль інноваційно-інвестиційної діяльності.

Тема 5. Планування обсягів реалізації.

Тема 6. Планування виробництва продукції та виробничої інфраструктури.

- Тема 7.** Планування персоналу та оплати праці.
Тема 8. Планування матеріально-технічного забезпечення виробництва.
Тема 9. Оперативно-календарне планування і контроль на підприємстві.
Тема 10. Планування витрат підприємства.
Тема 11. Фінансове планування і контроль на підприємстві.
Тема 12. Бізнес-планування.

ВЗПС-3 ТАЙМ-МЕНЕДЖМЕНТ

Мета вивчення дисципліни: оволодіння майбутніми фахівцями теоретичними знаннями та практичними навичками з питань управління часом на основі ефективного цілепокладання, планування і організації діяльності, самоконтролю і самомотивації для підвищення власної та командної ефективності.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є: формування чіткого уявлення про теоретичні та методологічні основи сучасного тайм-менеджменту; вироблення навичок самоорганізації, володіння методами організації робочого часу та раціонального використання ресурсів; формування навичок організування праці, самостійної, творчої роботи.

Предметом навчальної дисципліни є: теоретичні, методичні та практичні аспекти формування ефективної системи тайм-менеджменту та управління часом у процесі професійної діяльності.

Зміст дисципліни за темами:

- Тема 1.** Сутність та роль тайм-менеджменту в процесі професійної діяльності.
Тема 2. Час як об'єкт управління.
Тема 3. Аналіз та облік витрат робочого часу.
Тема 4. Встановлення пріоритетів та ранжування завдань при реалізації управлінських рішень.
Тема 5. Планування часу в тайм-менеджменті.
Тема 6. Цілевстановлення в системі тайм-менеджменту.
Тема 7. Самомотивація та самоконтроль у системі тайм-менеджменту.
Тема 8. Раціональне використання робочого часу у процесі професійної діяльності.
Позаробочий час.
Тема 9. Делегування повноважень та організація командної роботи.
Тема 10. Комунікації, інформація та лідерство у системі тайм-менеджменту.
Тема 11. Використання сучасних інформаційних технологій управління часом.

ВЗПС-4 ЕЛЕКТРОННА КОМЕРЦІЯ

Мета вивчення дисципліни: формування в майбутніх фахівців цілісної системи знань про електронну комерцію як складову електронного бізнесу та здобуття практичних навичок із здійснення ділових операцій та угод з використанням електронних засобів.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є: вивчення теоретичних і практичних засад електронної комерції, типів електронних платежів, методів захисту інформації; набуття вмінь оцінювати стан електронної торгівлі з метою створення стратегічних конкурентних переваг для організації.

Зміст дисципліни за темами:

- Тема 1.** Електронна комерція. Вступ.
Тема 2. Нові інформаційні технології в комерційній діяльності.
Тема 3. Рух грошей в мережі.

- Тема 4.** Безпека інформації при електронній комерції.
- Тема 5.** Комерція на споживчому ринку і між підприємствами.
- Тема 6.** Електронний ринок.
- Тема 7.** Електронна підтримка споживачів.
- Тема 8.** Системи платежів для електронної комерції.
- Тема 9.** Віртуальне підприємство.
- Тема 10.** Тактичні прийоми електронної комерції.
- Тема 11.** Перспективи електронної комерції.

ВЗПС-4 УПРАВЛІНСЬКА І ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА

Мета вивчення дисципліни – формування базових компетентностей щодо порядку формування, складання, подання та використання управлінської (внутрішньогосподарської) і фінансової звітності суб'єктів господарювання з метою обґрунтування відповідних управлінських рішень.

Завдання дисципліни:

- формування у студентів системи теоретичних знань та практичних навичок, пов'язаних зі складанням, поданням та використанням управлінської та фінансової звітності суб'єктів господарювання; - надання студентам необхідних теоретичних знань з методики і техніки складання управлінської і фінансової звітності суб'єктів господарювання; - закріплення теоретичних знань, здобутих студентами на лекціях та в процесі самостійної роботи; - оволодіння практичними навичками щодо аналізу форм звітності та коригування планів з метою обґрунтування управлінських рішень; сутність і взаємозв'язок основних видів звітностей для формування цілісного висновку функціонування підприємства.

У результаті вивчення дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати: - понятійний та категорійний апарат системи управлінської і фінансової звітності; - послідовність дій побудови системи управлінської та фінансової звітності; - методику підготовки основних форм звітності; - методику аналізу фінансової та управлінської звітності;

уміти: - розробляти систему управлінської звітності суб'єктів господарювання та форми внутрішньогосподарської (управлінської) звітності; - аналізувати інформацію фінансової та управлінської звітності та коригувати плани на підставі фактичних даних; - формувати аналітичну інформацію з метою ефективного управління діяльністю суб'єкта господарювання.

Зміст дисципліни.

- Тема 1.** Поняття та призначення звітності підприємства
- Тема 2.** Управлінська звітність та її роль в управлінні підприємством.
- Тема 3.** Вимоги та критерії побудови системи управлінської звітності.
- Тема 4.** Етапи формування та складання управлінської звітності.
- Тема 5.** Методика формування управлінської звітності.
- Тема 6.** Форми управлінської звітності.
- Тема 7.** Аналіз управлінської звітності та коригування планів.
- Тема 8.** Фінансова звітність, її сутність та значення. Заключні роботи перед складанням фінансової звітності та основні етапи її підготовки.
- Тема 9.** Склад, структура та порядок складання Балансу (Звіту про фінансовий стан).
- Тема 10.** Звіт про фінансові результати та порядок його складання.
- Тема 11.** Звіт про рух грошових коштів та особливості його складання.
- Тема 12.** Значення та порядок формування Звіту про власний капітал.
- Тема 13.** Склад та порядок складання Приміток до річної фінансової звітності.

Тема 14. виправлення помилок у фінансовій звітності і внесення змін до показників фінансової звітності. Перевірка порівняння показників фінансової звітності підприємства.

ВЗПС-4 ОРГАНІЗАЦІЯ І КООПЕРАЦІЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Мета дисципліни: набуття студентами теоретичних і практичних знань з організації і кооперації підприємницької діяльності та отримання практичних навичок вирішення актуальних питань, з якими може зіткнутись підприємець у процесі здійснення підприємницької діяльності та кооперації.

Завдання дисципліни: формування системи теоретичних знань щодо організації і кооперації підприємницької діяльності та застосовування в практичній роботі знання про особливості діяльності господарюючих суб'єктів на вітчизняному аграрному ринку.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

знати: суть та основне призначення підприємництва, організаційно-правові форми підприємництва та їх характеристика, типи підприємницької діяльності, особливості реформування відносин власності на селі, поняття реструктуризації сільськогосподарських підприємств, особливості створення та функціонування підприємницьких структур аграрного сектору. Суть, основне призначення та функції бізнес-плану; особливості бізнес-планування у сільськогосподарському виробництві; методику складання бізнес-плану та його структуру; сутність, цілі, принципи і функції, а також напрямки діяльності кооперативів; види організаційні форми кооперативної діяльності; роль кооперативів в системі аграрного бізнесу; організаційно-економічні і правові засади діяльності кооперативних формувань; особливості і призначення обслуговуючих кооперативів.

вміти: проводити аналіз ринку основних видів агропродукції, визначати напрямки діяльності підприємницьких структур малого бізнесу. Розробляти основні розділи бізнес-плану (план маркетингу, виробничий план, фінансовий план); організувати процедуру створення кооперативу; забезпечити формування економічного механізму діяльності кооперативу; оцінювати проблеми функціонування кооперативу та розробляти заходи щодо їх вирішення.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Теоретичні основи агробізнесу та підприємницької діяльності.

Тема 2. Організація системи управління, регулювання і координування підприємництва та аграрного бізнесу.

Тема 3. Планування як основа підприємницької діяльності і аграрного бізнесу.

Тема 4. Організація бізнес-планування в підприємницьких структурах АПК.

Тема 5. Бюджетування в підприємствах аграрного сектору.

Тема 6. Теоретичні, методологічні та методичні основи кооперації в системі агробізнесу.

Тема 7. Організаційно-економічні і правові основи діяльності сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів.

Тема 8. Організація фінансової діяльності сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу.

Тема 9. Порядок створення, реєстрації, ліквідації і реорганізації сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів.

Тема 10. Формування економічних взаємовідносин в сільськогосподарських кооперативах та кооперативних об'єднаннях.

ВЗПС-4 ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ФОРМУВАННІ УПРАВЛІНСЬКОЇ ЗВІТНОСТІ (1-С БУХГАЛТЕРІЯ)

Мета вивчення дисципліни – вивчення теоретико-методичних положень щодо інформаційної технології формування управлінської звітності з використанням інформаційних систем й застосування відповідної інформації для прийняття ефективних управлінських рішень.

Завдання дисципліни:

- вивчення порядку впровадження систем управлінської звітності із застосуванням інформаційних технологій та адміністрування інформаційної бази;
- вивчення концептуальних основ формування показників управлінської звітності із застосуванням інформаційних технологій;
- формування показників управлінської звітності із застосуванням інформаційних технологій;
- використання відповідної інформації для прийняття ефективних управлінських рішень.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен **знати:**

- теорію, методику, практику формування управлінської інформації за стадіями облікового процесу для сучасних та потенційних потреб управління суб'єктами господарювання з урахуванням професійного судження;
- технологію формування управлінської звітності на підприємствах з використанням інформаційних систем;
- внутрішньофірмові стандарти і форми управлінської звітності суб'єктів господарювання.

уміти:

- застосовувати спеціалізовані інформаційні системи і комп'ютерні технології для формування управлінської звітності;
- формувати управлінську звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень;
- аналізувати розвиток систем, моделей і методів управлінського обліку з метою обґрунтування доцільності їх запровадження на підприємстві
- надавати консультації управлінському персоналу суб'єкта господарювання щодо облікової інформації акумульованої в управлінській звітності.

Зміст дисципліни.

Тема 1. Порядок впровадження систем управлінської звітності із застосуванням інформаційних технологій.

Тема 2. Огляд функціональності програми «BAS Комплексне управління підприємством».

Тема 3. Адміністрування інформаційної бази «BAS Комплексне управління підприємством».

Тема 4. Сервісні функції «BAS Комплексне управління підприємством».

Тема 5. Робота з документами, довідниками і звітами.

Тема 6. Методика складання управлінської звітності із використанням інформаційних технологій.

Тема 7. Реалізація функцій формування управлінської звітності в інформаційних системах.

ВЗПС-4 УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ

Мета дисципліни - формування у студентів системи знань з теорії та методології управління якістю, принципів побудови та функціонування системи управління якістю,

вивчення нормативно-правових, організаційних та економічних питань щодо управління якістю.

Основні завдання дисципліни - теоретична й практична підготовка студентів щодо організації робіт із забезпечення та управління якістю продукції.

Предметом навчальної дисципліни є: створення і впровадження систем якості відповідно до міжнародних стандартів серії ISO для забезпечення конкурентоспроможності вітчизняної продукції та надання послуг.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Стандартизація термінології в галузі управління якістю.

Тема 2. Основні проблеми управління якістю.

Тема 3. Міжнародний досвід управління якістю.

Тема 4. Вітчизняний досвід управління якістю.

Тема 5. Базова концепція загального управління якістю.

Тема 6. Системи управління якістю.

Тема 7. Система якості в стандартах ISO серії 9000

Тема 8. Статистичні методи контролю якості.

Тема 9. Інструменти управління якістю та процес розгортання функції якості

Тема 10. Сертифікація систем якості підприємства

Тема 11. Витрати на якість та їх класифікація

Тема 12. Аудит якості та премії якості

ВФП-1 ЕКОНОМІКА І ОРГАНІЗАЦІЯ АГРОФОРМУВАНЬ І СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

Мета дисципліни: набуття студентами теоретичних знань та практичних навичок з економіки, управлінських здібностей та організаційних вмінь щодо забезпечення ефективного функціонування різного типу формувань в аграрній сфері.

Завдання: формування у студентів системи теоретичних знань щодо економіки та організації аграрних формувань сучасного типу; набуття практичних навичок з організації технологічних процесів, формування організаційних структур та економічних механізмів їх забезпечення в зазначених інтегрованих об'єднаннях та сучасних територіальних формуваннях; вивчення характеру прояву об'єктивних економічних законів суспільства; використання в практичній діяльності соціально-економічних інструментів забезпечення сталого розвитку планових масштабів, темпів та пропорцій господарювання в аграрній сфері.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: сутність і місце аграрних формувань в системі господарювання; організаційні засади побудови агроформувань та організаційно-правові особливості створення і функціонування сучасних адміністративно-територіальних одиниць в Україні; особливості різних типів агроформувань та правові аспекти їх функціонування; підходи до ресурсного забезпечення діяльності агроформувань різних типів; порядок формування витрат та визначення фінансово-економічних результатів їхньої діяльності.

Вміти: оцінювати рівень ресурсозабезпеченості агроформувань, розраховувати показники ефективності використання різних видів ресурсів; визначатися з практичними підходами щодо ефективного використання та обґрунтовувати розміри плати (у тому числі орендної) за використання природних ресурсів (землі, води та ін.); обчислювати собівартість виробленої та реалізованої продукції; розраховувати фінансові результати та показники оцінки фінансово-економічного стану агроформувань; орієнтуватися в особливостях організаційної побудови складних сучасних типів формувань (корпорацій, холдингів, кластерів тощо).

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Предмет, методи та основні поняття академічної дисципліни.

Тема 2. Аграрні формування в сучасній системі господарювання.

Тема 3. Організаційні аспекти побудови агроформувань.

Тема 4. Сучасні тенденції розвитку сільських територій.

Тема 5. Особливості ресурсного забезпечення агроформувань.

Тема 6. Витрати і доходи агроформувань.

Тема 7. Визначення фінансово-економічних результатів діяльності агроформувань.

Тема 8. Особливості економічних механізмів функціонування об'єднань в аграрній сфері.

Тема 9. Організація інноваційної та інвестиційної діяльності агроформувань.

Тема 10. Особливості зовнішньоекономічної діяльності агроформувань та її вплив розвиток сільських територій.

**ВФП-1 ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО
ВИРОБНИЦТВА (ТОПАЗ)**

Мета – підготовка фахівців, які володіють знаннями щодо визначення та розкриття основних переваг використання інноваційних сучасних технологій сільськогосподарського виробництва, визначення їх впливу на підвищення загального рівня конкурентоспроможності сільського господарства.

Завдання – засвоєння теоретичних та практичних заходів щодо розробки, оцінки та можливих шляхів трансферу інноваційних сучасних технологій виробництва, вирощування, зберігання та переробки сільськогосподарської продукції.

Предмет вивчення дисципліни – науково-методологічні аспекти формування і розвитку теорії інновацій, особливості інноваційного розвитку агропромислового виробництва, поняття про технології та їх класифікація, інновації в технології обробітку ґрунту, система точного землеробства. Агробіологічні та агротехнічні основи технологій вирощування польових культур, технології з різним рівнем інтенсифікації виробництва. Інноваційні технології в кормо виробництві та тваринництві. Сучасні способи зберігання та переробки зерна, теоретичні основи зберігання овочів, плодів та ягід

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

Знати: основні характеристики використовуваних інноваційних технологій вирощування польових культур (інтенсивні, індустриальні, екстенсивні, інтегровані, ресурсоощадливі, нанотехнології, no-till, strip-till, ґрунтозберігаючі, комбіновані, екологічні, органічні та ін.), утримання і розмноження тварин, зберігання та переробки сільськогосподарської продукції.

Вміти: розробляти, реалізовувати, визначати і розкривати основні переваги інноваційних сучасних технологій вирощування польових культур; розробляти та реалізовувати основні елементи сучасних технологій вирощування польових культур на основі отриманої агрономічно-цінної інформації; визначати основні види кормів, особливості їх заготівлі, розробляти та реалізовувати основні елементи сучасних інноваційних технологій виробництва продукції тваринництва, проводити оцінку якості печеного хліба, визначати масову частку лому, крихти та деформованих виробів у макаронних виробках.

Зміст дисципліни за темами:

Модуль 1. Інноваційні технології в рільництві

Тема 1. Науково-методологічні аспекти формування і розвитку теорії інновацій

Тема 2. Особливості інноваційного розвитку агропромислового виробництва

Тема 3. Поняття про технології та їх класифікація

Тема 4. Інновації в технології обробітку ґрунту

Тема 5. Система точного землеробства

Тема 6. Агробіологічні основи технологій вирощування польових культур

Тема 7. Агротехнічні основи технологій вирощування польових культур

Тема 8. Технології з різним рівнем інтенсифікації виробництва

Тема 9. Екологічно-чисті технології виробництва

Модуль 2. Сучасні інноваційні технології у тваринництві та переробці продукції

Тема 10. Інноваційні технології в кормовиробництві

Тема 11. Інноваційні підходи до розведення і годівлі тварин

Тема 12. Основи молочного скотарства

Тема 13. Основи свинарства

Тема 14. Сучасні способи зберігання та переробки зерна

Тема 15. Теоретичні основи зберігання овочів, плодів та ягід

ВФП-1 ОРГАНІЗАЦІЯ ТА КООПЕРАЦІЯ У БІЗНЕСІ

Мета дисципліни: набуття студентами теоретичних і практичних знань з організації і кооперації у бізнесі та отримання практичних навичок вирішення актуальних питань, з якими може зіткнутись підприємець у процесі здійснення підприємницької діяльності та кооперації.

Завдання дисципліни: формування системи теоретичних знань щодо організації і кооперації у бізнесі та застосовування в практичній роботі знання про особливості діяльності господарюючих суб'єктів на вітчизняному аграрному ринку.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

знати: суть та основне призначення підприємництва, організаційно-правові форми підприємництва та їх характеристика, типи підприємницької діяльності, особливості реформування відносин власності на селі, поняття реструктуризації сільськогосподарських підприємств, особливості створення та функціонування підприємницьких структур аграрного сектору. Суть, основне призначення та функції бізнес-плану; особливості бізнес-планування у сільськогосподарському виробництві; методику складання бізнес-плану та його структуру; сутність, цілі, принципи і функції, а також напрямки діяльності кооперативів; види організаційні форми кооперативної діяльності; роль кооперативів в системі аграрного бізнесу; організаційно-економічні і правові засади діяльності кооперативних формувань; особливості і призначення обслуговуючих кооперативів.

вміти: проводити аналіз ринку основних видів агропродукції, визначати напрямки діяльності підприємницьких структур малого бізнесу. Розробляти основні розділи бізнес-плану (план маркетингу, виробничий план, фінансовий план); організувати процедуру створення кооперативу; забезпечити формування економічного механізму діяльності кооперативу; оцінювати проблеми функціонування кооперативу та розробляти заходи щодо їх вирішення.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Теоретичні основи агробізнесу та підприємницької діяльності.

Тема 2. Організація системи управління, регулювання і координування підприємництва та аграрного бізнесу.

Тема 3. Планування як основа підприємницької діяльності і аграрного бізнесу.

Тема 4. Організація бізнес-планування в підприємницьких структурах АПК.

Тема 5. Бюджетування в підприємствах аграрного сектору.

- Тема 6. Теоретичні, методологічні та методичні основи кооперації в системі агробізнесу.
- Тема 7. Організаційно-економічні і правові основи діяльності сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів.
- Тема 8. Організація фінансової діяльності сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу.
- Тема 9. Порядок створення, реєстрації, ліквідації і реорганізації сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів.
- Тема 10. Формування економічних взаємовідносин в сільськогосподарських кооперативах та кооперативних об'єднаннях.

ВФП-2 БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ

Мета дисципліни: формування системи знань з методики розробки бізнес-планів у діяльності підприємницьких структур та контролю їх виконання.

Завдання дисципліни: формування та оцінка бізнес-ідеї та її відповідність стратегії бізнес-планування, оволодіти методикою розробки бізнес-плану на основі методичних і методологічних підходів бізнес-планування; набуття практичних навичок щодо розробки бізнес-планів та оцінювання ефективності підприємницьких проектів.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

знати: інформаційне та методичне забезпечення процесу бізнес-планування; цілі, зміст, етапи, прийоми і методи бізнес-планування підприємницької діяльності; процес та інструментарій планування підприємницької діяльності.

вміти: розробляти бізнес-плани підприємницької діяльності аграрних підприємств; оцінювати ефективність проектів з урахуванням їх ризиків; робити презентації та експертизу бізнес-планів; застосовувати методи бізнес-планування на практиці..

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Теоретичні основи бізнес-планування, роль бізнес-плану у розвитку підприємства.

Тема 2. Бізнес-планування: цілі, завдання, принципи і види.

Тема 3. Інформаційне поле, етапи здійснення, алгоритм складання, структура та етапи розробки бізнес-плану.

Тема 4. Характеристика конкурентного середовища та конкурентні переваги.

Тема 5. План маркетингу.

Тема 6. План виробництва.

Тема 7. Організаційний план.

Тема 8. Аналіз потенційних ризиків.

Тема 9. Фінансовий план та стратегія фінансування.

Тема 10. Експертиза бізнес-плану.

Тема 11. Презентація та просування бізнес-плану.

ВФП-2 БІРЖОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

Мета дисципліни: набуття студентами теоретичних знань та практичних навичок щодо механізму організації та технологій здійснення біржової діяльності на вітчизняному та міжнародному ринках.

Завдання: розкриття економічної сутності та значення біржі в ринковій економіці; формування у студентів теоретичних знань щодо сутності, організації та інструментів

біржової діяльності; виявлення особливостей процесу створення бірж та їх організаційно-управлінської структури в Україні; ознайомлення зі світовою практикою біржової діяльності; узагальнення практичних аспектів укладання біржових угод; опанування методів біржового посередництва; оцінка стану та тенденцій розвитку біржової кон'юнктури; дослідження кон'юнктури біржового ринку та механізму котирування цін.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

знати: сутність основних понять та категорій біржового ринку; зміст основних нормативних і законодавчих документів, що регулюють здійснення біржової діяльності; принципи організації діяльності бірж та механізм здійснення операцій на біржовому ринку; організаційні засади процесу укладання угод, порядку ведення торгів у біржовому колі, види стокових контрактів та типові документи на їх укладання; основні принципи проведення біржових торгів на товарній, фондовій та валютній біржах.

вміти: організувати роботу суб'єктів підприємницької діяльності з біржами та брокерськими конторами; виконувати професійні функції на біржовому ринку; розробляти стратегію поведінки гравця на біржі; обчислювати рахунки клієнтів щодо ф'ючерсних контрактів; використовувати механізм хеджування; оцінювати ринкову вартість цінних паперів; здійснювати біржові операції та визначати їх ефективність.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Теоретичні аспекти біржової діяльності.

Тема 2. Роль і місце біржової торгівлі у формуванні аграрного ринку.

Тема 3. Регулювання біржової діяльності.

Тема 4. Біржа як елемент інфраструктури ринку.

Тема 5. Біржові товари та їх види.

Тема 6. Біржові угоди та їх види.

Тема 7. Технології біржової торгівлі.

Тема 8. Біржове ціноутворення.

Тема 9. Організація брокерської діяльності.

Тема 10. Ф'ючерсна торгівля.

Тема 11. Хеджування в біржовій діяльності.

Тема 12. Біржова діяльність на фондовому ринку.

Тема 13. Особливості біржової діяльності на валютному ринку.

Тема 14. Міжнародний досвід біржової торгівлі в сучасних умовах

ВФП-2 ОРГАНІЗАЦІЯ І УПРАВЛІННЯ СТАРТАП ПРОЕКТАМИ

Метою дисципліни є формування системи теоретичних знань і практичних вмінь та навичок з організації створення та управління реалізацією стартап-проектів; оволодіння необхідними практичними навичками з організації управління конкретними інноваційними проектами.

Завдання:

- опанування теоретичних основ організації інноваційного підприємництва і реалізації підприємницьких проектів;
- засвоєння теоретичних основ розвитку стартапів;
- оволодіння сучасними техніками бізнес-планування стартап-проектів;
- опанування методів оцінки ефективності та аналізу ризиків стартап-проектів;
- засвоєння принципів й оволодіння методичним інструментарієм управління реалізацією стартап-проектів;

- застосування технологій маркетингового менеджменту, методів розвитку, інвестиційного забезпечення, процедур перетворення стартапу в юридичну організацію, оперативного та стратегічного управління стартап-проектом в реальних ринкових умовах.

Предмет вивчення дисципліни – процедури, методи та технології з організації створення та управління реалізацією стартап-проектів, з організаційно-економічного супроводу масштабування та розвитку стартап-проектів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

Знати: сутність інноваційного підприємництва; особливості розвитку стартап-проектів за стадіями життєвого розвитку; процедури пошуку, збирання та аналізу інформації для формування бізнес-ідей стартап-проекту; методи оцінювання обсягу ринку та ніші бізнесу реалізації стартап-проекту; процедури визначення вартості та ціни продукту стартапу, розрахунку фінансової моделі стартап-проекту; ключові фактори успіху стартап-проектів; методи оцінювання вартості та привабливості стартап-проекту для інвесторів; знати соціально-психологічні методи формування та розвитку команди стартапу, організаційно-адміністративні методи управління масштабуванням стартап-проектів в організацію; інструменти інвестиційного забезпечення стартап-проекту; методи контролю реалізації та стратегічного управління стартап-проектами.

Вміти: креативно підходити до пошуку ідей продуктів для стартапу, аналізувати життєздатність продукту стартапу, здійснювати бізнес-моделювання стартапу, складати бізнес-план стартапу, оцінювати ефективність стартап проекту, аналізувати ризики стартап-проектів, здійснювати комунікації між внутрішніми та зовнішніми суб'єктами стартапу; використовувати маркетингове, організаційне, фінансово-економічне планування та методи оцінювання вартості та привабливості стартап-проекту для інвесторів, самостійно та самокритично управляти власним стартап-проектом.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Інноваційне підприємництво: сутність та перспективи розвитку.

Тема 2. Теоретичні основи розвитку стартапів: стартап-проект як форма ведення інноваційного бізнесу.

Тема 3. Стадії життєвого циклу стартап проектів

Тема 4. Формування і розвиток бізнес-ідеї та продукту стартапу.

Тема 5. Бізнес-моделювання стартапу.

Тема 6. Оцінка ефективності стартап проекту

Тема 7. Маркетинговий менеджмент стартап-проектів.

Тема 8. Організація реалізації стартап-проектів від команди до підприємства.

Тема 9. Управління інвестиційним забезпеченням стартап-проекту.

Тема 10. Бізнес-планування стартап-проекту.

Тема 11. Аналіз ризиків стартап-проектів

Тема 12. Юридично-правові особливості реалізації стартап-проектів.

Тема 13. Масштабування та стратегічне управління розвитком стартап-проектів.

ВФП-3 ЕКОНОМІКА НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА **(АНГЛ)**

Мета дисципліни: розкриття сучасних методів і технологій мінімізації шкідливих наслідків діяльності людини шляхом дотримання рівноваги між нанесеною навколишньому середовищу шкодою та можливостями природи у самовідновленні.

Завдання: вивчення та засвоєння соціально-економічних принципів раціонального природокористування на локальному, регіональному та національному рівнях, адекватних ринковому механізму; вивчення механізму управління процесами природокористування та охорони навколишнього середовища, особливостей використання адміністративних, правових, економічних та мотиваційних інструментів регулювання природокористування

та ресурсозбереження; формування у майбутніх фахівців знань, навичок і умінь, що забезпечують реалізацію технологій захисту навколишнього середовища; визначення пріоритетності вимог екологічної безпеки шляхом обов'язковості додержання екологічних стандартів, нормативів при здійсненні господарської, управлінської та іншої діяльності; дослідження використання та відтворення відновлюваних природних ресурсів, визначення природної та економічної доцільності впровадження новітніх технологій у виробництві; сприяння розробці основ сталого еколого-економічного розвитку.

Предметом навчальної дисципліни є: теоретичні (технологічні та економічні) засади сучасних методів і технологій охорони навколишнього природного середовища, сформованих на основі еколого-економічних відносин, що виникають у процесі відтворення природних ресурсів, відновлення й охорони екосистем, екологізації виробництва.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: теоретичні та методологічні основи оптимального управління процесами природокористування на підприємстві, в регіоні, країні; сучасні концепції збалансованого природокористування; основні принципи та методи економіки збалансованого використання природних ресурсів; підходи до створення суспільно-економічних умов для захисту та поліпшення навколишнього природного середовища, відтворення природних ресурсів і зниження шкідливого впливу господарської діяльності на його стан

Вміти: використовувати методичні підходи до економічної оцінки природних ресурсів та розрахунку економічного збитку від антропогенної діяльності; визначати економічну ефективність природоохоронної діяльності; застосовувати на практиці економічні методи та фінансово-економічні інструменти охорони навколишнього середовища та раціонального використання природних ресурсів; дотримуватися принципів раціонального використання та відтворення природних ресурсів; діяти професійно у відповідності до принципів сталого розвитку.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Предмет, методи та основні поняття технологій збереження та відновлення навколишнього середовища.

Тема 2. Екологічна стабільність і концепція сталого розвитку.

Тема 3. Правові засади регулювання відносин в сфері охорони навколишнього природного середовища.

Тема 4. Еколого-економічні показники.

Тема 5. Економіко-екологічне регулювання навколишнього природного середовища.

Тема 6. Визначення економічної оцінки природних факторів життєдіяльності людини.

Тема 7. Оцінка економічного збитку від порушення середовища

Тема 8. Концепція платного природокористування.

Тема 9. Глобальні проблеми та інвайронментальна агресія на навколишнє середовище.

Тема 10. Міжнародна діяльність в сфері захисту навколишнього середовища.

ВФП-3 ЕКОНОМІКА ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ **ПІДПРИЄМСТВ (АНГЛ)**

Мета дисципліни: отримання студентами системних знань з об'єктивних закономірностей, умов, процесів і специфічних особливостей зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД) підприємства, а також набуття навичок їх практичного використання.

Завдання: розуміння сутності зовнішньоекономічної діяльності підприємства, цілей, мотивів і передумов її виникнення, правового та економічного середовища розвитку; -вивчення видів та форм ЗЕД підприємства; усвідомлення економічної природи комерційних операцій на зовнішніх ринках; вивчення принципів укладання та виконання угод; проведення економічного аналізу ЗЕД підприємства, визначення її ефективності.

Предмет: сукупність господарських, економічних, правових, фінансових відносин у сфері економічної діяльності між підприємствами України – суб'єктами ЗЕД та іноземними фірмами як на території України, так і за її межами.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: особливості державного регулювання та управління зовнішньоекономічною діяльністю; методологічні підходи щодо аналізу та оцінки ефективності зовнішньоекономічної діяльності; методики проведення аналізу щодо вибору найоптимальніших для підприємств умов співпраці з іноземним контрагентом; комплексний підхід до розуміння механізму проходження вантажів через митний кордон України.

вміти: застосовувати емпіричні та статистичні дані, інформаційної бази даних для аналізу стану світового економічного середовища з метою вибору стратегії виходу на зовнішні ринки; укладати зовнішньоекономічні контракти згідно з діючою нормативно-правовою базою.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Зовнішньоекономічна діяльність та її роль у розвитку національної економіки

Тема 2. Основні напрями і показники розвитку зовнішньоекономічної діяльності в Україні

Тема 3. Система регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні.

Тема 4. Митно-тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Тема 5. Загальнодержавні податки у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

Тема 6. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Тема 7. Валютне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні.

Тема 8. Міжнародні розрахунки і банківське обслуговування зовнішньоекономічної діяльності.

Тема 9. Форми виходу підприємств на зовнішні ринки.

Тема 10. Ціноутворення у зовнішньоекономічній діяльності підприємств.

Тема 11. Торговельно-посередницька діяльність на зовнішньому ринку.

Тема 12. Компенсаційна торгівля у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

Тема 13. Структура і зміст зовнішньоекономічних контрактів.

Тема 14. Аналіз зовнішньоекономічної діяльності підприємства.

Тема 15. Ризики у зовнішньоекономічній діяльності та їх страхування.

Тема 16. Транспортне обслуговування зовнішньоекономічної діяльності

Тема 17. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств на території вільних економічних зон.

ВФП-3 МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА (АНГЛ)

Мета дисципліни: засвоїти механізм функціонування сучасних міжнародних економічних відносин, який формується під впливом міждержавного і наднаціонального регулювання.

Завдання: поглибити у студентів здобуті ними знання про сутність і форми міжнародних економічних відносин та участь в них суб'єктів господарювання різних країн; виробити бачення закономірностей розвитку сучасних міжнародних економічних

відносин, засобів їх регулювання на міждержавному і наднаціональному рівнях; навчити студентів бачити тенденції розвитку світового господарства, інтеграційних процесів та можливості входження у міжнародне економічне середовище господарюючих суб'єктів; розвинути вміння всебічно, критично аналізувати інформацію різноманітних джерел щодо стану і перспектив розвитку міжнародних економічних відносин, а також ролі окремих країн, в тому числі України, в міжнародній економіці; розвивати інтерес до спостереження щодо нових явищ, які виникають у міжнародній економіці.

Предмет: система мікро – та макроекономічних взаємовідносин, що виходять за національні межі в процесі інтернаціоналізації та глобалізації.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: закономірності становлення міжнародної економіки, її структуру; сутність класичних та альтернативних теорій; сутність, причини та показники міжнародного руху капіталу, робочої сили і технологій; сутність, передумови та етапи розвитку світової валютно-фінансової системи; характеристику міжнародних валютно-фінансових організацій; визначення основних категорій, що характеризують функціонування валютних ринків; основні поняття і структуру платіжного балансу; сутність, передумови та етапи розвитку міжнародної економічної інтеграції, характеристику основних інтеграційних угруповань країн.

Вміти: виявити визначальні риси світового ринку, світового господарства та міжнародної економіки, пояснити вплив міжнародного поділу праці на розвиток економіки України; пояснити сучасні тенденції міжнародного руху капіталу робочої сили і технологій, а також виявити шляхи залучення до цих процесів економіки України, проаналізувати позитивні та негативні наслідки міжнародного руху факторів виробництва для різних країн; проаналізувати фактори, що впливають на валютний курс; показати наслідки можливих варіантів зміни валютного курсу на експортерів та імпортерів; визначити методи зрівноваження платіжного балансу, розрахувати сальдо платіжного балансу і його складових; охарактеризувати критерії участі країни у західноєвропейській інтеграції та умови співробітництва з міжнародними валютно-фінансовими організаціями; визначити шляхи активізації участі економіки України у світогосподарських процесах.

Тема 1. Міжнародна економіка: базові поняття, теорія і господарська практика

Тема 2. Міжнародна торгівля

Тема 3. Міжнародний рух капіталу

Тема 4. Міжнародний рух технологій

Тема 5. Міжнародна міграція робочої сили

Тема 6. Міжнародна економічна інтеграція

Тема 7. Світова валютно-фінансова система

Тема 8. Платіжний баланс

Тема 9. Міжнародні економічні і фінансові організації

ВФП-4 СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВА

Мета дисципліни: ознайомитися з нормативно-правовими актами та науковими дослідженнями щодо стану та перспектив соціально-економічного розвитку підприємства, зайнятості населення, становлення нових форм господарювання тощо.

Завдання: сформулювати майбутнього спеціаліста, здатного оцінити економічну, соціальну, демографічну та екологічну ситуацію в будь-якому регіоні, районі, селі, підприємстві в умовах формування соціально орієнтованої ринкової економіки; навчити визначати пріоритетні напрями та обґрунтовувати ефективні важелі і механізми вирішення проблем подолання депресивності сільських районів, диверсифікації їх економічної бази та створення соціально привабливих і екологічно безпечних умов життя

для сільського населення; надати навички аналізувати причинно-наслідкові зв'язки розвитку сільського сектора та вплив зовнішніх і внутрішніх чинників; забезпечити підготовку відповідних фахівців, здатних самостійно працювати в умовах децентралізації влади.

Предмет: проблеми та закономірності соціально-економічного розвитку підприємств.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: генезис понятійного апарату соціально-економічного розвитку підприємства; місце і роль різних форм сільськогосподарського господарювання та несільськогосподарських видів діяльності на селі; особливості формування виробничої інфраструктури економіки підприємства; демографічні тенденції й чинники впливу на них, стан і особливості формування поселенської мережі в країні; структуру сільського життєвого середовища та економічні засади функціонування соціальної інфраструктури підприємства; організаційно-правові засади й матеріально-фінансову базу діяльності системи управління підприємствами; концепцію реформування держави та його значення для соціально-економічного розвитку підприємства.

вміти: критично осмислювати економічні категорії даної дисципліни; оцінювати стан розвитку підприємства з економічної, соціальної, екологічної точки зору; розробляти заходи впливу на розвиток підприємства на мікро, мезо- й макрорівнях; обґрунтувати напрями розвитку й удосконалення виробничої й соціальної діяльності підприємства; організувати співпрацю членів громади, адміністративний корпус сільських органів самоврядування та економічних суб'єктів з метою покращення діяльності підприємства; аналізувати наслідки адміністративно-територіального реформування в країні; сформулювати механізм залучення матеріальних, фінансових, трудових і інших ресурсів для соціального розвитку підприємства.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Поняття соціально-економічного розвитку підприємства: предмет, методи та завдання курсу.

Тема 2. Соціальна сфера підприємства, її поняття та структура.

Тема 3. Соціальна структура підприємства: сучасний стан та перспективи розвитку.

Тема 4. Економічна база підприємства.

Тема 5. Організаційно-економічні засади формування виробничої інфраструктури підприємства.

Тема 6. Управління підприємством.

ВФП-4 СУЧАСНІ КОМУНІКАЦІЇ І КУЛЬТУРА В ПІДПРИЄМНИЦТВІ

Мета дисципліни: формування у студентів необхідних для майбутньої професійної діяльності теоретичних і прикладних фахових знань щодо сутності сучасних комунікацій та культури в підприємництві; формування здатності до адекватної соціально відповідальної оцінки економічних, маркетингових, фінансових, менеджерських і комунікативних аспектів бізнесової взаємодії.

Завдання: оволодіння знаннями у сфері сучасних комунікацій та функціонального призначення культури в підприємстві, необхідними для обґрунтування, практичного здійснення й аналізу підприємницької діяльності та особливостей їх використання в різних галузях бізнесу й некомерційної діяльності.

Предмет: процес створення, передачі та сприйняття інформації шляхом комунікацій на основі різних інформаційних каналів і засобів передачі інформації та роль культури в підприємстві.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: зміст світової ділової культури та її головні моделі; маркетингові, економічні, фінансові, менеджерські та комунікативні складові сучасного підприємництва; визначальні культурні бар'єри, стримуючі стереотипи, звичаї й табу щодо організації та практичного здійснення підприємницької діяльності.

Вміти: опрацювати основи обґрунтування комунікаційної політики, її організації й оцінювання відповідної економічної ефективності та віддачі; ідентифікувати, аналізувати й адекватно інтерпретувати різноманітні культурні аспекти сучасного підприємництва; з використанням розуміння змісту й призначення культурних бізнесових комунікацій досягати особистого підприємницького успіху та зростання в подальшій професійній кар'єрі.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Предмет навчальної дисципліни „Сучасні комунікації і культура в підприємстві”.

Тема 2. Передумови формування культурних підприємницьких комунікацій, їх елементи та класифікація.

Тема 3. Моделі світових ділових культур і національні особливості культурних підприємницьких комунікацій.

Тема 4. Бізнес-середовище організації та культурні маркетингові рішення.

Тема 5. Культурна еволюція корпоративних культур і формування корпоративного іміджу.

Тема 6. Командне управління, лідерство та врегулювання конфліктів в культурних комунікаціях.

Тема 7. Національні школи та особливості зв'язків з громадськістю й реклами в бізнесі та некомерційній сфері.

Тема 8. Основи формування комунікаційної політики підприємства на ринках продукції та послуг.

ВФП-4 ЕКОНОМІКА МІСЦЕВОГО ТА РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

Мета вивчення дисципліни: формування у студентів систему теоретичних знань і практичних навичок щодо форм і методів державного управління соціально-економічним розвитком регіонів, особливості регіонального менеджменту в сучасних умовах.

Завдання дисципліни: вивчення основних понять, тенденцій та особливостей прогнозування соціально-економічного розвитку регіонів України; набуття практичних навичок та оволодіння методами і прийомами аналізу регіонального розвитку.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен

знати: основи державної регіональної політики та регіональної економіки; форми і методи управління регіональним та місцевим розвитком, функції місцевих органів управління та самоврядування; методи аналізу, прогнозування, програмування, побудови стратегій соціально-економічного розвитку регіону.

вміти: визначати концепцію майбутнього місцевого та регіонального розвитку, шляхи її втілення у суспільно-економічну діяльність регіону, розуміти сутність і структуру регіонального економічного комплексу.

Зміст дисципліни:

Тема 1. Об'єкт, предмет та методи управління розвитком регіону

Тема 2. Історичні аспекти еволюції проблеми управління розвитком регіону

Тема 3. Державна стратегія управління місцевим і регіональним розвитком

Тема 4. Інструменти управління регіональним розвитком

Тема 5. Формування регіональних ринків. Міжрегіональна торгівля

Тема 6. Регулювання ринків депресивних регіонів.

Тема 7. Суспільно – географічне прогнозування розвитку регіону

Тема 8. Аналіз та оцінювання розвитку регіону

Тема 9. Тенденції соціально-економічного розвитку регіонів України

Тема 10. Особливості Європейського регіоналізму